BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
VATANEVİ
Cağaloğlu, Mollafenarî Sok. 30-32
Telefon: 24207 — 29316 — 29315
Telgraf: VATAN İstanbul
YIL : 12 — SAYI : 4012

ÇARŞAMBA
16
TEMMUZ
1952
Fiyatı : 15 kuruş

VATAN

İĞRİYE İĞRİ - DOĞRUYA DOĞRU

Çelik Lâmbalı
ALMAN
TONFUNK
Radyolariyle, memleketin her yerinden gündüz her saat İstanbul, İzmir Radyo İstasyonlarını pürüzsüz dinlersiniz.
Abdülkadir Memişoğlu
Adres: İstanbul Katırcıoğlu han

Hürriyeti seçen bir Sovyet mühendisinin ifşaatı

«Stalin, zamanın müsait olduğuna kanaat getirince askerlerini harekete geçirecektir »

«Harp halinde Rusyada ihtilâl kopabilir»

Anadolu Ajansı

Bonn, 15 — Doğu Almanyadaki Sovyet işgal hükûmetinin ileri gelen bir sivil memuruna göre, Meraşel Stalin, zemin ve zamanın müsait olduğuna kanaat getirdiği anda Sovyet askerlerini Batıya karşı harekete geçirecektir.

Doğu Almanyadaki vazifesinden geçenlerde firar edip Batı Almanyaya gelen 32 yaşında Öjeny Sergeyeviç Volçanski demiştir ki:

«— Batılı devletler arasındaki siyasi ihtilâf ve görüş farkları günün birinde Sovyetlere faikiyet sağlayacak derecede ciddi bir hal alırsa, harp patlak verecektir. Stalin hedeflerine ulaşmak için başkalarını dövüştürmeyi tercih eder. Bununla beraber harp için zemin ve zamanın müsait olduğuna kanaat getirirse, o zaman Sovyet askerlerini kullanacaktır.»

(Devamı Sa: 5; Sü: 6 da)

Değişen «Devirler»

YAZAN:
Ahmet Emin YALMAN

Geçen gün Akhisarda bulunduğum sırada Erkek Sanat mektebini ziyaret ettim. İyi düşünülmüş, iyi kurulmuş mükemmel müessese... İçine birdenbire daldığımız makine devrinde çok faydalı roller oynuyor. Bir taraftan adam yetiştiriyor ve tamirhane sıfatile makine kullananların imdadına koşuyor, diğer taraftan da ufak tefek makine ve parçalar için imalâthane sıfatile iş görüyor.

Öyle hatırlıyorum ki Rüştü Uzel, maarifte sanat mekteplerı müsteşarı sıfatile sanat mekteplerinden ibaret bir ağ kurduğu zaman bu tarzda mekteplere bu kadar para sarfedilmesini ve birer fabrika hizmetini göreceklermiş gibi bunların yüzlerce milyonluk techizatla doldurulmasını mübalâğalı bulanlar olmuştu. Fakat gel zaman, git zaman memlekette öyle iktısadi gelişmeler oldu ki geniş techizatlı sanat mektepleri; bunlar için her cihetle bir destek hizmetini gördü. Büyük bir şevk ve imanla sanat mekteplerı mevzuu üzerinde çalışan Rüştü Uzel, şimdi bir köşede unutulmuş bir haldedir. Akhisar sanat mektebini ziyaretim vesilesile, Rüştü Uzelin memlekete bu sahada olan hizmetlerini hürmetle yâd etmeği borç bilirim.

Bir, iki gün Yıldızdaki Teknik okulu ziyaretim münasebetile de sanat mektepleri mevzuu üzerinde durdum. Bu mektebin kabul şartları arasında sanat tecrübesi de bulunduğu için talebenin hemen hepsi lise değil, sanat mektepleri mezunları arasından seçilir. Bu mezunlar iyi yetişmiş olduğu içindir ki Yıldız Teknik okulu, memleketin en canlı ve verimli bir bilgi ocağı halinde gelişmek imkânını bulmuş ve mütecanis ve ahenkli bir çalışma muhiti yaratmıştır.

Sanat mektepleri mevzuu ile alâkalı iki müessesemizi kısa bir fasıla ile ziyaretim neticesinde şunları düşündüm: Bizde kötü bir huy vardır. İktidar mevkiindeki gruplar, birkaç senelik fasıla ile değiştiği zaman, buna bir devir değişikliği mânası verilir, memleketin o zamana kadar olan hayatında ne kadar insan, ne kadar iş, ne kadar müessese varsa, hepsine birden toptan kötü damgası vurulur, iyilik ve memlekette anlayışla hizmet inhisarı yalnız yenilere verilir. Yeni iktidara gelenler âdeta şu tavrı takınırlar: «Memleketin asıl hayatı bizimle başlar. Ne kadar iyilik ve nimet varsa, bunlara ancak bizim vasıtamızla kavuşacaksınız.» Yeni gelenlerin eskilerin hatalarını tekrar etmemelerini ve cidden yeni bir devir açmalarını

(Devamı Sa: 5; Sü: 3 de)

Cumhuriyetçi parti adaylığına seçilen Eisenhower'in kongreyi selâmlayışı. Sağdaki California senatörü Richard Nixon'dur. Nixon, seçimi cumhuriyetçiler kazanırsa, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığına aday gösterilecektir.

Gençlik Komitesi Kıbrıs için beyanname yayınlayacak

Beyannamede, Yunanlılar ilhak fikrinde ısrar ederlerse Türkiyenin de görüşünde ısrar etmesi istenecek

Evvelki akşam bitmesi gerektiği halde tüzük tadilâtının uzaması yüzünden, dün de geç vakte kadar devam eden Türkiye Millî Gençlik komitesinin birinci yıl kongresi Kıbrıs dâvasını da görüşmüştür.

Bu mevzuda söz alan delegelerden, T. M. T. Federasyonu başkanı Ali İhsan şunları söylemiştir:

«— Kıbrısta bulunan (Kıbrısı Yunanistana İlhak) cemiyetinin, fahrî başkanlığını, Kral Pol'ün kabul etmesi, Yunanistanın gayelerini açıkça göstermektedir.»

Bundan sonra kürsüye gelen Erdoğan da, «Kıbrısı ilhak için Yunanistanda yapılan 50.000 kişilik mitinge, devlet memurlarının da iştirak etmesini temin için, resmi dairelerin miting günü tatil edildiğini» söylemiştir.

Ayni mevzuda konuşan İlhan Yetkin ise:

«— Yunanlılar, devlet olarak, millet olarak, gençlik olarak Kıbrısı ilhak peşinde iken, bizim de

(Devamı Sa: 5; Sü: 8 de)

İstanbul'a tayin Edilen ilkokul Öğretmenleri

Diğer illerden İstanbula naklen tayinleri yapılan ilkokul öğretmenlerinin listesini veriyoruz:

Yozgat Yerköy Sekili ok. öğ. Mustafa İşbilir Beykoz Paşamandıra ok. öğ., Zonguldak Çaycuma Kayıkçılar ok. öğ. Saadet Tongay Beyoğ. Hocaishakef. ok., İzmir Cumaovası Sandık köyü ok. öğ. Zehra Baysak Sütlüce ok., Bilecik Gölpazarı merkez ok. öğ. Mevzune Metin Beyoğlu Hasköy ok. öğ., Çorum Sungurlu ok. öğ. Azime Üstüner Beyoğlu Cezairli Gazi Hasan Paşa ok., Rize İstiklâl ok. öğ. Hüsnü Ersan Silivri Celâliye ok. öğ., Giresun Bulancık okulu öğ. Naciye Özgül Üsküdar Küplüce okulu öğ., Malat-

(Devamı Sa: 5; Sü: 1 de)

Diyanet İşleri Başkanı, Hac ömrîdir, diyor

«Esasında Hac derhal farz olmaz. gelecek yıllarda da ifa edilebilir.»

Hususi Muhabirimizden

Ankara 15, — Dün bildirdiğim gibi, Suudi Arabistan'da Veba hastalığı çıktığı için Haç seferleri men edilmiştir. Bu vaziyet karşısında Kızılay 40 kişilik sıhhî kadrosuyla 200 yataklı seyyar hastahanesini göndermi yecektir.

Haç farizesinin yapılamıyacağı mevzuunda Diyanet İşleri Reisi Eyüp Sabri Hayırlıoğlu şu beyanatta bulunmuştur:

«— Büyük dinimiz hastalık o-

(Devamı Sa: 5; Sü: 7 de)

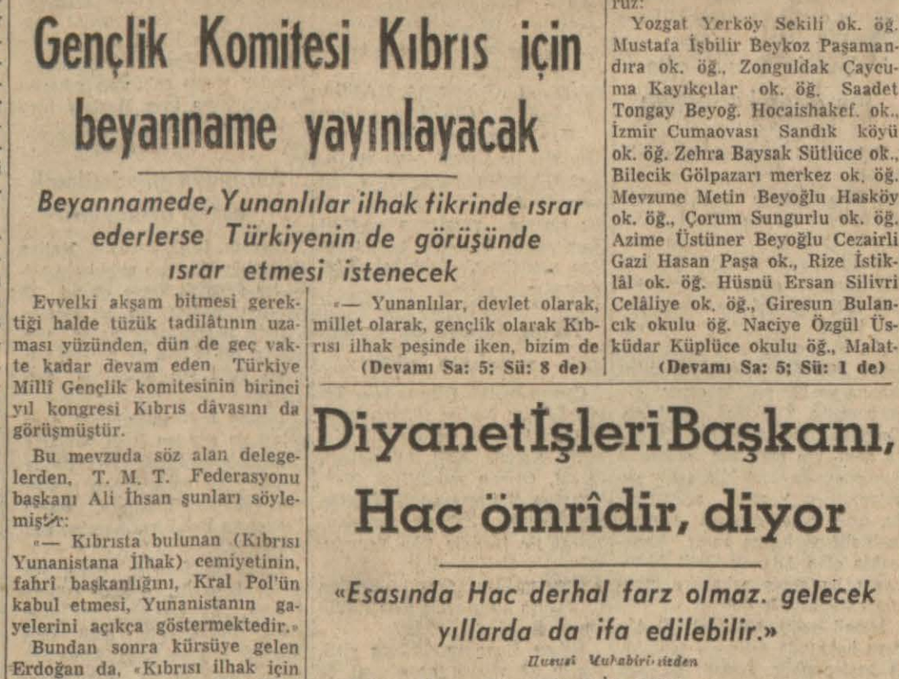

Pazar gecesi sabaha karşı vefat ettiğini teessürle bildirdiğimiz, Basın, Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü İstanbul temsilcisi Zâhir Ferit Törümküney dün ebedi istirahatgâhına tevdi edilmiştir. Bristol hastanesinden alınan merhumun cenazesi, Radyoevine götürülmüştür. Burada kısa bir vakfe yapıldıktan sonra, dost ve arkadaşlarının omuzları üzerinde Teşvikiye camiine götürülerek namazı kılınmıştır. Bundan sonra Zincirlikuyu mezarlığına götürülerek, akraba ve dostlarının gözyaşları arasında defnedilmiştir. Merhumun mezarı başında Dr. Halim Alyot, Zâhir Ferit Törümküney'in şahsiyetini belirten bir konuşma yapmıştır.

Bugün

Aydın İlâvemizi Veriyoruz

Bugün müvezziinizden Aydın ilâvemizi isteyiniz

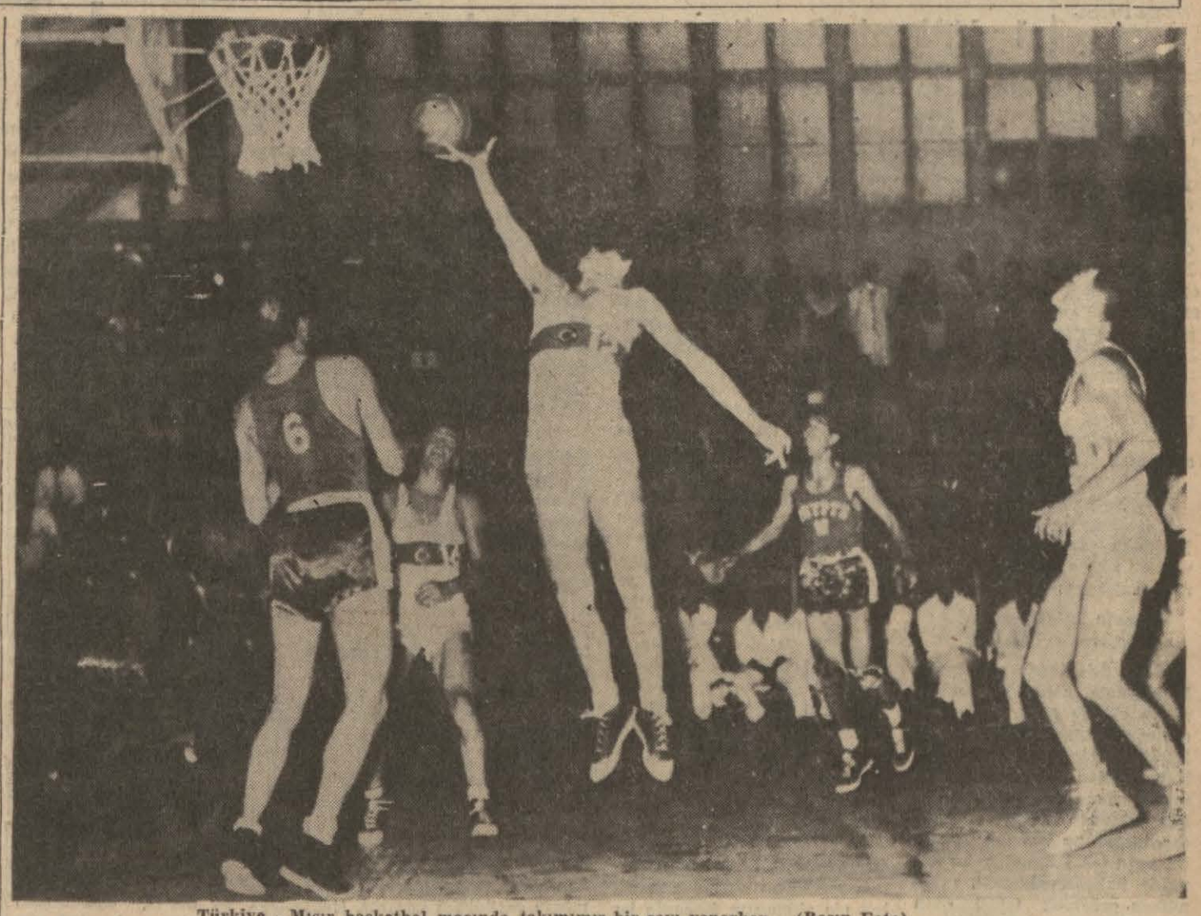

Türkiye - Mısır basketbol maçında takımımız bir sayı yaparken (Basın Foto)

İkinci Olimpiyat kafilesi dün Helsinki'ye gitti

Dört güreşçimiz ile bir atletimizin durumu komitede tekrar görüşülüyor

Bayrağımız Olimpiyat köyünde diğer milletlerin bayrakları arasında dalgalanırken

İkinci Olimpiyat kafilemiz dün sabah hususi bir uçakla Helsinki'ye müteveccihen hareket etmiş bulunmaktadır.

Milli Olimpiyat Komitesi Genel sekreteri Hamza Osman Erkan'ın başkanlık ettiği bu kafile güreşçi ve atletlerden mürekkeptir.

Dün giden sporcular şunlardır:

Güreşçiler:

Necati (Antrenör), Hasan Gemici, Fahrettin Akbaş, Cemil Sarıbacak, Kemal Demirsüren, Nasuh Akar, Halil Kaya, Bayram

(Devamı Sa: 5; Sü: 1 de)

Basketbolde İtalyaya 49-37 Yenildik

Helsinki 15 (Hususi surette giden muhabirimiz Sedat Taylandan telsizle) — Bugün basketbolda İtalyaya 37 - 49 yenildik. Böylece ilk ağızda tasfiyeye uğradık. Maçın ilk dakikalarında altı basket ileride idik. Fakat İtalyanlar yavaş yavaş açılarak üstünlüğü ele aldılar. Fazla favullü oyunumuz İtalyanlara kolayca sayı yapmak imkânını verdi. Beşinci dakikadan sonra atak ve müdafaada canlı bir oyun tutturan İtalyanlar devreyi 24 - 16 galip bitirdiler.

İkinci devrede aradaki bu farkı kapatacağımızı umuyorduk. Fakat yine parlak bir oyun çıkaramadık ve elimize geçen bir çok fırsatları kaçırdık. İtalyan-

(Devamı Sa: 5; Sü: 2 de)

OKYANUSU AŞAN İLK
TÜRK KOTRASI
Yazan TUNÇ YALMAN

«RÜYAM» DAN NOTLAR : 5

Büyük fırtına...

22 Haziran Pazar — Sabahleyin uyandığım zaman kamaramda garip bir koku vardı. Giyinip güverteye çıktım. Gözüm ayakkabılarıma ilişti. Sapsarıydılar. Bir gece evvelki yumurta banyosunu hatırladım, yeniden gülmeğe başladım. Denizden bir kova su çekerek ayakkabıları temizlemeğe koyuldum.

Dün gece yine bir hayli sallandık. Faruk Kenç düşmemek için kendini kayışla ranzasına bağlamış, ama yine olmamış. İki kere ranzadan yuvarlanmış. Oramızı buramızı sağa sola vurup çürütmeğe alıştık artık. Çoğumuz sallantıya da alıştı. Yalnız gemici Cemil ile telsizci Salâhattini hâlâ deniz tutuyor. Dün akşam telsizci yattığı yerden kalkıp, hava raporunu bile alamadı.

Okyanusta Öğle konseri

Öğle yemeğinde bir yığın plâk çaldık. Kaptan Mardin Müzeyyen Senar'ın sesine meftun.

— Amerikaya giderken tayyarede 30 kilo eşya hakkım var-

(Devamı Sa. 4 Sü 1 de)

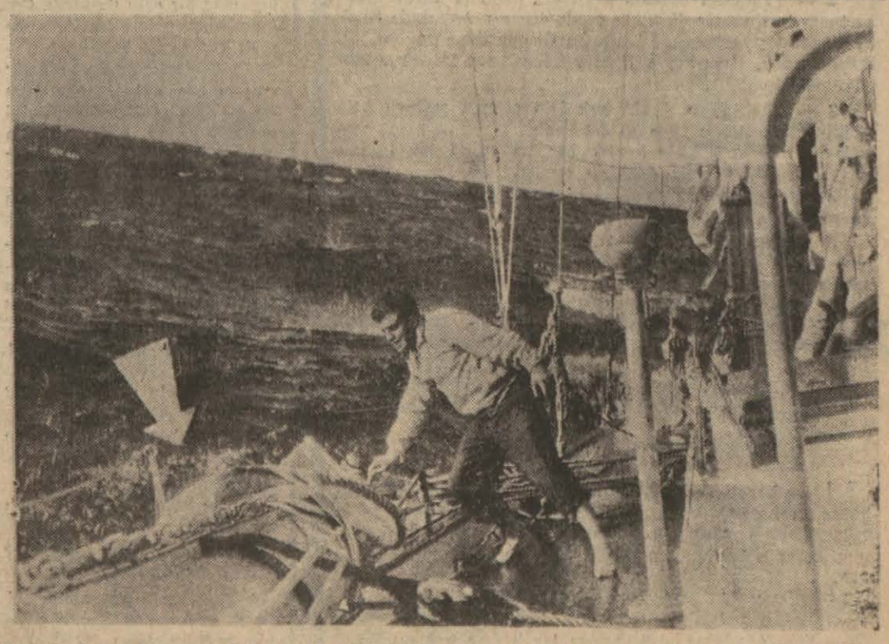

Büyük fırtınada ana yelken Bumbası'nın düşüşü (Bumbanın yanındaki arkadaşımız Tunç Yalmandır)

GÜNÜN YAZISI

İstanbul'un ana davaları

1 — Vilâyetle Belediyenin ayrılması,
2 — Liman meselesinin, 3 — Nâzım plân işinin halledilmesi

Yazan :

Enis Tahsin Til

İstanbul Kalkınma Derneği kongresi evvelki gün Dördüncü Vakıf hanında, Ticaret Odası salonunda toplandı. İdare heyetinin raporu okunduktan, İstanbulu alâkalandıran muhtelif meseleler etrafında görüşüldükten sonra seçim yapıldı ve geç vakit kongreye son verildi. Raporda başlıca üç meselenin ele alınarak teşebbüslere geçildiğinden bahsedilmektedir. Bu meseleler şunlardır:

1 — Vilâyetle Belediyenin ayrılması,
2 — İstanbul limanı,
3 — Nâzım plân işi.

İdare heyeti bu üç mesele hakkında yapılan teşebbüsleri ve elde edilen neticeleri şu suretle anlatıyor:

Vilâyetle Belediyenin ayrılması

«1 — İstanbulda Vilâyetle Belediyenin, diğer vilâyetlerimizde olduğu gibi, ayrılmasını sağlamak üzere Büyük Millet Meclisine bir sayın milletvekili tarafından sunulan kanun teklifi üzerine kongremiz kararları dahilinde Meclise müracaat edilerek bu işin tek maddelik veya tek hükümlük bir kanunla halledilemiyeceği, şehir nüfusu çoğunluk teşkil eden vilâyetlerin idaresine ait hususi bir kanun tedvin edilmeden İstanbulda Vilâyetle Belediyeyi ayırmanın bilâkis çok zararlı neticeler doğuracağı izah olunmuştur.

Bu tezimizin gerek B. M. Meclisinde ve gerek hükûmet nezdinde çok müsbet bir şekilde karşılanmış olduğunu memnuniyetle kaydetmek isteriz. Bunun üzerine derneğimiz başkanı ve İstanbul milletvekili Ahmet Hamdi Başar, nüfusunun yüzde altmışından fazlası bir şehir hududu içinde yaşayan vilâyetlerde Belediye ile Vilâyet özel idare hizmetlerinin birleştirilmesi ve Şehremaneti teşkilâtı kurulması hakkında B. Meclise bir kanun teklifinde bulunmuştur. Alâkalı üyelerimize de birer sureti yollanarak mütaleaları istenen bu kanun teklifi dolayısiyle mevzu derneğimizce ehemmiyetle takip olunmaktadır.»

Belediye müstakil olmalıdır

İdare heyetinin izahatından çıkan netice şudur: Vilâyetle Belediye ayrılmayacaktır. İstanbulda ayrılmadıktan başka nüfusunun yüzde altmışından fazlası bir şehir hududu içinde yaşayan vilâyetlerde Belediye ile Vilâyet özel idare hizmetleri birleştirilecektir... Dernek başkanı ve İstanbul milletvekili Ahmet Hamdi Başar bu iş için Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifinde bulunmuştur. Dernek bu teklifi desteklemek için çalışacaktır.

Biz kendi hesabımıza teklifi yerinde görmüyoruz. Başka yerler şöyle dursun İstanbulda da Vilâyetle Belediye birbirinden ayrılmalıdır. Demokrasi, halk hâkimiyeti mefhumu Belediyelerin müstakil olmasını icap ettirir. Hiç bir mülâhaza bunun aksini kabul ettiremez. İstanbulda eskiden Vilâyet ve Belediye birbirinden ayrı idi ve işler pekâlâ görülüyordu. Vilâyetle Belediyenin birleştirilmesi iş bakımından değil, tek parti düşüncesi neticesidir. Tek parti devrini bıraktığımıza göre bu yanlış düşünceyi de, mümkün olduğu kadar sür'atle, terketmeğe mecburuz.

Liman meselesi hakkındaki teşebbüsler

İdare heyetinin raporunda ikinci mevzu olarak liman meselesi ele alınmıştır. Raporda bu hususta deniliyor ki:

«2 — Kongre İstanbulun müstakbel yük limanının şimdiki bulunduğu yerden kaldırılması ve Yenikapı ile Bakırköy arasında yeni bir liman sahası tesbit olunması ve bunun arkasının da sanayi ve iş sahasına tahsis edilmesi temennisinde bulunmuştu. Bilindiği üzere hükûmetçe Tophane ile Salıpazarı arasında modern bir yük liman parçası yapılmaktadır. 10 milyon liradan fazlaya mal olacak olan böyle bir tesisten sonra artık yük limanının bugünkü bulunduğu yerden başka bir mahalle nakledilmemesi tehlikesi başgöstermesi ihtimali karşısında derneğimizce hükûmet nezdinde gerekli teşebbüsler yapılmış ve yapılacak tesisler ileride yolcu limanı olarak da kullanılabileceği ve bunun bir emrivâki doğurmıyacağı hakkında en salâhiyetli makamlardan kat'i teminat alınmıştır.»

İdare heyetinin bu hususta ki izahatını memnunlukla kaydediyoruz. Fakat bu izahat liman meselesinin hallinin çok ileriye, muayyen olmayan bir zamana bırakıldığını gösteriyor. Bugünkü liman Tophaneden Salıpazarına doğru uzatıldıktan, bu işe 15 milyon lira; Sarayburnunda ve Hasköydeki tesislere de hemen bir bu kadar sarfedildikten sonra limanın uzun müddet burada kalacağı anlaşılmaktadır. Halbuki İstanbulun kalkınması için ilk iş liman meselesinin halledilmesidir. Liman la beraber sanayi bölgesi, iş sahası da yerini değiştirecek, Sirkeci garı kaldırılacak, yeni yollar açılacak, şehrin manzarası tamamiyle değişecektir. Bu kısa bir zamanda başarılacak bir iş değildir. Karar vermek, şimdiden harekete geçmek lâzımdır.

Dünyanın en garip limanı

İstanbulun perişan halinin liman meselesiyle sıkı alâkası vardır. Şehrin gelişmesine başlıca mâni bugünkü limandır. Rıhtım dardır ve bu dar rıhtım gene dar bir sokaktan demir parmaklıkla ayrılmıştır. Vapurlar bu rıhtıma, yani sokağa, yanaşır; yolcularını buraya çıkarır, yüklerini buraya boşaltır!... Dünyanın hiç bir tarafında bunun bir eşi daha yoktur.

Eski gazete kolleksiyonlarını karıştırırsak liman meselesinin sık sık bahis mevzuu edildiğini, İstanbulun kalkınması için bunun mutlaka halledilmesi lâzım geldiğinin anlaşıldığını ve harekete geçildiğini görürüz. Meş rutiyetin ilânından sonra bu hususta esaslı bir adım atılarak liman Yedikuleye nakledilmek üzere iken birbirini takıp eden harpler bu düşüncenin tahakkukuna mâni olmuştur. Memleketin muhtelif noktalarında yeni limanlar yapılmakta olduğu bir sırada İstanbul limanı işinin de ciddi surette ele alınması lâzımdır. İstanbul milletvekillerinden, Kalkınma derneğinden bunu temin edecek tesebbüsler bekleriz.

İdare heyetinin raporundaki üçüncü mevzu İstanbulun imarı işidir. Bundan ve derneğin bundan sonra üzerinde durmasını düşündüğü mevzulardan başka bir yazıda bahsedeceğiz.

ŞEHİR VE MEMLEKET HABERLERİ

İstanbul'un imarı için yapılan toplantı

Dün İstanbulun imar işleri mevzuunda, Vali ve Belediye Reisi Gökayın başkanlığında bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda Belediye reis muavini, Bayındırlık, İmar, Fen, Yollar ve Sular müdürleriyle Elektrik, Tramvay ve Tünel umum müdürü ve İnşaat şubesi müdürü hazır bulunmuşlardır.

Görüşmeler neticesinde Ayasofya meydanı ile Firuzağa camii önüne kadar olan kısmın, Çarşıkapı - Beyazıt ve Beyazıt - Lâleli kısımlarının derhal yaptırılmasına karar verilmiştir. Bunlardan başka Topkapı yolunda, Şişli - Osmanbey arasında ve Ortaköydeki yollarda, bu yolların genişletilmesi için lâzım gelen istimlâklerin yapılmasında fikir birliği edilmiştir.

Belediye, şehirde bir metro inşası ve Halicin temizlenmesi hususlarında tekliflerde bulunan yabancı şirketlerin tekliflerini de incelemektedir.

Bol miktarda Yemiş ve sebze Geldi

Dün şehrimize Adana havalisinden 25 vagon, İstanbul civarından da 45 motör meyve gelmiştir.

Toptan fiatlarındaki düşüklüğün perakende satışlarda kendini göstermesi icap etmektedir. Belediye İktisat müdürlüğü bu hususta lüzumlu tedbirleri almıştır.

Sanayiciler Bursa'da bir toplantı yapacak

İstanbul Sanayi Odasından 5 kişilik bir hey'et, önümüzdeki günlerde Bursaya hareket edecektir.

21 Temmuzda Bursa'da yapılacak toplantıya İstanbuldan başka İzmir Sanayi Odası da iştirak edecektir. Bursa Ticaret Odasının tertip ettiği bu toplantı, 24 Temmuzda İstanbulda yapılacak Sanayi Odaları Birliği toplantısına hazırlık mahiyetindedir.

Millî Eğitim Bakanı İleri şehrimize geldi

Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri dün, saat 7.30 da Aksu vapurile Zonguldaktan şehrimize gelmiştir.

Bakan, kısa bir müddet istirahatten sonra Milli Eğitim Müdürlüğüne uğrayarak muhtelif işler etrafında görüşmüştür. Saat 11 e doğru Çapa Eğitim Enstitüsüne giden Tevfik İleri, portatif fizik âletlerinin kullanılmasını öğreten kurs çalışmalarını yakından takib etmiş ve enstitüye girecek yeni talebelerin kompozisyon imtihanlarında bulunmuştur.

Milli Eğitim Bakanı bugün saat 10 da Unesco'nun Genel Kurul toplantısında hazır bulunacak; yarın da Öğretmen Dernekleri Milli Birliğinin yıllık umumi Kongresine iştirak edecektir.

Bir kız taksi altında kaldı

Fatih Acı çeşme durağından Fatih istikametine gitmekte olan 6222 H. plâkalı Ömer'in idaresindeki taksi, caddeden karşı tarafa geçmek isteyen 13 yaşlarında Süleyman kızı Neriman Yazıcı'ya çarparak sol ayağının kırılmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine yatırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Tümgeneral Evans Ankaraya gitti

Shape Teşkilâtı Başkanı Tümgeneral Evans dün Ankaraya müteveccihen hareket etmiştir. General Evans Ankarada muhtelif temaslarda bulunacak ve müteakiben şehrimize dönecektir.

Mahmutpaşa Seyyar esnafının Durumu incelendi

Mahmutpaşa esnafının şikâyeti üzerine, Vali ve Belediye başkanı beraberinde Emniyet müdürü olduğu halde tetkiklerde bulunmuştur.

Dükkânlarının önlerinin kapatıldığından şikâyet eden esnafla, bu yokuşta hayatlarını kazanan 300 kadar seyyar esnafın menfaatlerini telif eden bir karara yakında varılacaktır.

6 kilo esrar ele geçirildi

Dün İzmir'den taksiyle dönmekte olan 2 inci Şubeden iki memur, Yalova civarında taksiye iltihak eden bir müşteriden şüphelenmişler ve müşterinin yanında bulunan sepette yaptıkları aramada 6 kiloya yakın esrar bulmuşlardır. Bunun üzerine müşteriyle zabıta memurları arasında kısa bir takip ve mücadele olmuş, neticede esrar kaçakcısı Muhsin Akkaya yakalanmıştır. Tahkikata devam edilmektedir.

Çanakkale âbidesi Komite çalışmaları Başlıyor

Çanakkale Şehitleri Âbidesi inşasına yardım komitesinin yeni teşkil olunan Mali Komisyonu ilk toplantısını Cuma günü saat 17 de Ticaret Odası salonunda yapacaktır.

Genel Komite 21 Temmuz pazartesi günü saat 17 de Vilâyette bir toplantı yaparak Âbidenin inşasına dair bazı meseleleri görüşecektir.

Yalovada ortaya çıkarılan esrar kaçakçılığı

Hususi Muhabirimizden

Yalova, 15 — Esrar kaçakçılığından sürgün cezasına çarptırılmış olup cezasını burada çekmekte olan Adanalı Halil Akkaya adında birinin, Yalovada kunduracılık yapan İsmail Şahinin dükkânını bir esrar sevk yeri haline getirdiği Emniyet Âmirliğine ihbar edilmiştir. Emniyet âmiri Nusret Özdemir takibe geçerek dün âni olarak dükkânı aramış ve bir miktar esrar ele geçirmiştir. Tahkikat genişletilince, Esadiye köyünden Yalovaya gelmekte olan bir otomobil içinde ayrıca dört kilo esrar yakalanmıştır. Yapılan araştırmada, uzun zamandanberi yurdun muhtelif yerlerine esrar kaçırmakta olan Adanalı Halil Akkayanın bu geniş şebekeye mensup olduğu anlaşılmıştır.

İsmail Şahinoğlu ile Halil Akkaya hakkında Adliyece tahkikata başlanmıştır. İsmail Şahinoğlu, D. P. ilçe idare heyeti üyesidir.

HAVA VAZİYETİ

Yeşilköy Meteoroloji İstasyonunun tahminlerine göre bugün şehrimiz ve civarında hava sabahleyin az bulutlu, deniz yüzü puslu, sonraları bulutlu geçecektir. Rüzgârlar şimal - şark ve cenup - garp istikametlerinden değişik olarak orta kuvvette esecektir. Sıcaklık değişmiyecektir.

Dün şehrimizde hava açık geçmiş, rüzgârlar şimalden kuvvetli esmiştir. Günün en düşük suhuneti gölgede 16.8, en yüksek 29. santigrat olarak kaydedilmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

GEÇEN PAZAR ŞEHİR HATLARI VAPURLARI 150 BİN YOLCU TAŞIDI

Geçen Pazar, Şehir Hattı vapurları, son yılların yolcu rekorunu kırmışlardır.

Havanın da müsait oluşu sebebiyle, o gün şehir hattı vapurları 150 bin yolcu taşımışlardır.

ŞEHİR HATTI VAPURLARI ZONGULDAK KÖMÜRÜNDEN ŞİKÂYETÇİ

Zonguldak Kömür havzasından son zamanlarda tedarik edilen kömürlerin, Denizcilik Bankası Şehir Hatları vapurları için istenilen evsafı haiz olmadığı, vapurların kazanlarında sık sık vukua gelen arızaların bu düşük randımanlı kömürlerden ileri geldiği ve şehir hattı vapurlarının köprüye yanaştıkları anda bile bu yüzden kazanlarını fayrap etmek zorunda kaldıkları anlaşılmıştır.

Bu sebeple, vapurlar köprüde fazla duman savurarak, halkı rahatsız etmektedir.

Banka, iyi kaliteli kömür tedariki için teşebbüslere geçmiş bulunmaktadır.

ÖĞRENCİLERİN HAZIRLADIĞI BİR RESİM SERGİSİ

İstanbul mekteplerinde okuyan talebelerin yaptıkları resimlerden mürekkep sergi. 18.Temmuz Cuma günü saat 17.30 da Galatasaray Lisesi salonlarında açılacaktır.

SABIKALI RANDEVUCULARDAN BİRİ YAKALANDI

Taksim Kapanca sok. 21 No.lı aptda oturan sabıkalı randevucudan Yaşar adındaki kadının yeniden faaliyete geçtiği tespit edilmiş ve dün gece ahlâk zabıtası memurları tarafından sucüstünde iki çift yakalanmıştır. Randevucu hakkında tahkikata başlanmıştır.

İŞSİZLER ARASINDA KAVGA ÇIKTI

Haydarpaşa'da işsiz takımından Atıf ile Cemal Aşan ve Niyazi Günaydın arasında çıkan kavgada Atıf Yazıcı Niyazi'yi ağır surette yaralamış. Yaralı Haydarpaşa Nümune hastahanesine yatırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Tarım Bakanı bir aylık seyahate çıktı

Çarşamba, 15 (Hususi) — Tarım Bakanı Nedim Ökmen beraberinde Samsun milletvekili Muhittin Kefeli, Vali, Veteriner, Ziraat, Orman müdürleri, Zirai Donatım Kurumu ve Devlet Orman Üretme Çiftlikleri mütehassısları ile birlikte dün ilçemize gelmiştir. Belediyede bazı vatandaşlar, mısırın Ofis tarafından 23 kuruşa alınmasını ileri sürdüler.

Bakan Ünye ve Orduya gitti. Bakan 27 vilâyet gezeceğini ve bu sevahatin bir ay süreceğini söyledi.

Tekel'de tekaüde Sevkedilecek Memurlar

Tekel Genel müdürlüğü memur ve müstahdemlerinden 30 hizmet yılını doldurmuş ve 60 yaşını ikmal etmiş olanların tekaüt muameleleri önümüzdeki günlerde ikmal olunacak ve karar kendilerine tebliğ edilecektir.

Dün kendisiyle görüştüğümüz Tekel Genel müdürü Kenan Yalter tam ve kat'i malûmatın hafta sonunda verilebileceğini, ve bu yıl tekaüde sevkedilenlerin 100 kişi civarında olacağını ifade etmiştir.

Kenan Yalter, bu rakamın Genel müdürlük memur ve müstahdem kadrosunun %2 - 2,5 nisbetini teşkil ettiğini de sözlerine ilâve etmiştir.

Yeni ilkokulların temel atma törenleri

18 Temmuz Cuma günü saat 11 de Eyüpte Tantavi, saat 12 de Fatihte Haydar; 22 Temmuz Salı günü saat 11 de Üsküdar Sultantepe, 12.30 da Sarıyer Rumelihisarı ilkokullarının temel atma törenleri yapılacaktır.

16040 lirayı çalanın suç ortağı yakalandı

Bundan bir müddet evvel Ankara'da İstanbul Bonmarşesin de bir hırsızlık olmuş ve 16040 lira alıp firar eden Uğur Tuncer yakalanmıştı. Dün de şimdiye kadar yakalanamayan suç ortağı İsmet Çizek'in İstanbul'da bulunduğu öğrenilmiş ve yakalanmıştır.

Eskişehirde bir Adam eski Karısını yaraladı

Hususi Muhabirimizden

Eskişehir, 15 — Bu sabah saat 6.30 da Bulgar göçmenlerinden 45 yaşlarında Mustafa Açıkgöz adında biri, altı ay evvel mahkeme kararıyle ayrıldığı karısı yolda giderken başına sopa ile vurmuş, sersemleyen kadıncağızı dokuz yerinden bıçakla ağır surette yaralamıştır. Bir aralık bıçağı eğrilen Mustafa, bıçağını düzelttikten sonra soğukkanlılıkla ikinci defa tekrar karısına saplamağa başlamıştır. Bundan sonra cebinden çıkardığı tuzruhunu içen Mustafa baygın halde hastaneye kaldırılmıştır.

Avrupaya gönderilecek hesap uzmanları

Ankara, 15 (Hususi) — Maliye Bakanlığı bir sene müddetle tetkikler yapmak üzere bu yıl 10 hesap uzmanını yabancı memleketlere göndermeğe karar vermiştir. Bu iş için de gerekli tahsisatı 1952 yılı bütçesine koymuştur.

İhtisas imtihanlarındaki dereceleri ve yapılan lisan yoklamasındaki muvaffakiyetleri ile temayüz eden sekiz hesap uzmanı nek yakında İngiltere, İtalya, Fransa ve Belçikaya hareket edeceklerdir.

Faruk Bilginoğlu; İtalya, Muzaffer Eğensöz; Orhan Güreli, Fransa, Fehamettin Ervardar, Sadık Baklacıoğlu, Şadi Özer Belçika, Güzide Arımark ve Müserref Callılar da İngiltereye gitmek üzere, 25 temmuz 952 de İstanbuldan ayrılacaklardır.

KÖR KADI

Olacak şey mi Bu ?

İngilterede tepkili iki askerî uçak 10.000 metre yükseklikte çarpışıyor, pilotlar paraşütle atlayıp kurtuluyor, uçaklardan birinin yere düşen enkazı gidip bir kadıncağızı buluyor ve onu öldürüyor.

10.000 metrede bütün hızlarile çarpışan uçakların pilotları kurtulsun da havadan düşen kabak kadıncağızın başına patlasın, olacak şey mi bu?.. Amma oluyor işte!..

«Ecel geldi cihane - baş ağrısı bahane» diyen şair ne haklı söylemiş!

«Bahane» dedim de aklıma - kim uydurmuşsa - güzel uydurulmuş bir fıkra geldi:

Tanrı, melâikeler arasında vazife taksimi yaparken can alma işini Azraile vermiş.

Azrail:

— Ey Ulu Tanrım!.. Beni bu işden af buyurmanı yalvarır yakarırım. Zira her sevdiği ölen insan bana lânet edecektir.

Tanrı cevap vermiş:

— Sen üzülme. İnsanların kimi «babam tifodan öldü», kimi «karım denize düştü boğuldu», bazısı «kardeşim harpte vuruldu», bazısı «çocuğum, dizanteriden gitti» diyeceklerdir. Hiç birinden «filânımın, falanımın canını Azrail aldı» sözünü duymıyacaksın.

BİR DENEME TARZI

Otobüste dinledim:

— Sence tehlikeei adam kimdir?

— Atlatan kimse.

— Bir adamın atlatan kim se olduğunu nasıl anlamalı?

— Gayet kolay: Yapılması veya yaptırılması sırf kendi elinde olmakla beraber yapmak veya yaptırmak mecburiyetinde olmadığı bir işi kendisinden rica edersin. «Sen hiç merak etme, yaparım ve yaptırırım» derse beklersin.

— Beklerim de ne olur?

— O iş kendisinin yapacağı bir işse sana rastladıkça «merak etme, işinle meşgul oluyorum» der; yok o iş başkasına yaptırılacak bir işse meselâ marangozdan beklediğin işi demirciye, aşçıdan beklediğini hamalcıye, kaymakamdan beklediğini polis müdürüne, kitapçıdan beklediğini gazeteciye havale ettiğini söyler ve yine «hiç merak etme» der. O zaman atlatıldığını çakarsın!

Sadun G. SAVCI

ON KELİMEYLE

Eisenhower, mücadele için heyet kurmuş...

Eski komutandır, kurmaysız iş görmez!

TATLISERT

TAKVİM

16 TEMMUZ 1952
ÇARŞAMBA
AY 7 — GÜN 31 — HIZIR 72
RUMİ 1368 — TEMMUZ 3
HİCRİ 1371 — ŞEVVAL 23

	Vasati	Ezani
SABAH	04.40	09.00
ÖĞLE	12.20	04.40
İKİNDİ	16.19	08.39
AKŞAM	19.39	12.00
YATSI	21.30	01.57
İMSAK	02.31	06.51

Gazetemize gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın iade edilmez.

İstanbul Ticaret Odasının

Yeni Telefon Numaraları :

9/7/952 gününden itibaren

24349 - 24348 - 24347
24346 - 24345

olarak değiştirilmiştir.

Türkiye Kızılay Derneği

GENEL MERKEZİNDEN :

1 — Erzurum ilinin Hınıs ilçe merkezinde yaptırılacak 197.604.10 lira keşif bedelli sağlık merkezi binası inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Yapılacak binanın projeleri, fenni ve hususi fenni şartnameleri vesair lüzumlu evrak dosyası, Ankarada Kızılay Genel Merkezinden, İstanbulda Kızılay Satış Deposu Müdürlüğünden, Erzurumda Kızılay Şubesinden 15.— lira karşılığında alınabilir.

3 — Eksiltmeye girebilmek için aranan şartları haiz isteklilerin usulüne göre 10.000 liralık geçici teminat vermeleri ve en az 120.000 liralık benzeri resmi bir inşaatı muvaffakiyetle yapmış olmaları şarttır.

4 — Eksiltme 28 temmuz 1952 pazartesi günü saat 16 da Ankarada Kızılay Genel Merkezinde yapılacaktır.

5 — Kapalı teklif zarfları eksiltmenin yapılacağı gün, saat 14 e kadar kabul edilir. Postada vâki olacak gecikmelerden mesuliyet kabul edilmez.

6 — Kızılay, ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir.

Beyazpark Yüzme 7htisas Kulübü Başkanlığından

İdare heyetinin 14/7/952 tarihli toplantısında aşağıdaki hususları konuşmak üzere kulüp umumi heyetinin 19/7/952 cumartesi günü saat 16 da kulüp lokalinde toplanmasına karar verildiğinden bütün azalarımızın teşrifleri rica olunur.

Gündem:

1 — Kulübün isminin tadili.

2 — Banyo ve lokal hususlarının bir karara bağlanması.

Kapatma

YAZAN: FANNY HURST ÇEVİREN: REZZAN A.E. YALMAN

8

— Burası senin evin, Ray. Bizden fazla senin...

Demişti. Bu sözler Ray'a bütün haksızlıkları unutturmağa kâfi gelmişti. Hattâ üvey annesine hak bile veriyordu. Babasının sıkıntılı zamanında ona para vermişti. Sonra da Fredadan başka, diğer bir kocadan kocaman bir oğlu da vardı. Onlara bakması lâzımdı. Adolphe gibi, kızı da iyi kalbli idi, nikbindi. Gözleri dolu dolu olarak: «Adam sen de! İş olacağına varır» dedi ve kendi kendisini teselliye çalıştı. Altmış yaşında dul kalmış yorgun ve hasis bir kadın olan üvey anasına nerede ise acıyacaktı. Aralarında bir anlaşma yaparak evi onlara terketmek faydalıydı. Çünkü başka türlü olursa, Tagenhorst durmadan Ray'dan para koparmağa kalkacaktı. İyisi mi ilk günden meseleyi halletmeliydi. Sadece bazı eşyayı istiyecek oldu.

— Annemin dikiş çekmesini bana verir misiniz? dedi.

— A.. Ne yazık... Onu dün akrabalarımdan birisine gönderdim.

— Ya babamın fil dişi başlı bastonunu?

— Acaba nereye koydum? Bir türlü bulamıyorum ki...

Ray aramağa devam edebilirdi: «Ya içinde annemle benim resmim olan saat? O nerede?» Sonra küçük mavi taşlı iğne de vardı. Babasının jimnastik klübünden kazandığı madalyalar.. Onlar da ortada yoktu. Fakat Ray ses çıkarmadı. Yalnız bir kaç gün sonra altın saati Tagenhorstun oğlunun cebinde görünce kalbi burkuldu.

Adolphe'in ölümündenberi, ilk pazarı onsuz geçiriyorlardı. Pazarları Adolphe için bir dinlenme günüydü. O gün ayak larının tırnaklarını keser, daha itina ile traş olur, içiçekleri sulardı, Almanca gazeteleri de o gün uzun uzun okurdu. Kiliseye de giderdi. Fakat çok defa Ray babasile kiliseye gidecek yerde genç oğlanlarla bisikletle gezmeğe çıkardı. Şimdi bunu düşünerek üzgündü. Babası onunla kiliseye gitmekten ne kadar memnun olurdu. Keşke her zaman bunu yapmış olsaydı... Freda yavaşça Ray'a sordu:

— Bu sabah da bisikletle gezmeğe gidecek misin?

Erkek arkadaşları Ray'ın kederli ve yaslı olduğunu düşünerek, onu davet etmeğe cesaret edememiş olduklarından dolayı Freda için için memnundu.

Tagenhorst kızına:

— Haydi Freda, hazırlan kiliseye gideceğiz dedi.

— Anne, ben pazarları bisikletle gezmeğe gidemez miyim?

— Hayır, gidemezsin.

— Ray gidiyor ya, anne...

Tagenhorst hiddetle kızına şu cevabı verdi:

— Ray gider, ama sen gidemezsin.

— Hugo beni davet ederse de göndermez misin?

— Hugo seni davet edemez. Hugo, Fredaya kur yapmağa yeltenen genç havagazı memuruydu. Babası zengin bir iş adamı idi. Şimdi artık işten çekilmişti. Fakat oldukça parası vardı. Hugo günün birinde zengin olacaktı. Fredanın günün birinde, Hugo ile evlenmesi ihtimali vardı.

Freda, pek annesinin sandığı kadar saf değildi. Bazı sabahları Ray'ın odasına gelir, öyle sualler sorardı ki, onun masum kiraz dudaklarından dökülen bu sözleri Ray düşünmeğe bile utanırdı.

Dışarıdan bir ıslık sesi duyuldu. Bu Kurt idi:

— Kurt geldi. Seni gezmeğe çağırıyor. Dediler.

— Evet...

— Demek ki bu sabah da çıkacaksın.

— Kurt'a hesap defterlerine bakacağımı söz vermiştim.

— Dünkü gazetede okudum. Bir genç kız, bir bisiklet tamircisinin dükkânında ölü olarak bulunmuş. Gazetede bir «tasallut» lâfı da vardı. O ne demektir, Ray?

Tagenhorst kızının bu suali üzerine Ray'a hücum etti:

— Ümit ederim ki bu çocuğa cevap vermezsiniz. Zaten saf çocuklar böyle ne söylediklerini bilmeden konuşurlar. Sokağa çıkmakta ısrar ediyor musunuz, Ray?

— Neden çıkmayacak mışım?

Freda söze karışarak:

— Madem ki Ray çıkıyor. Neden ben bisikletle gezemiyorum?

— Ray'ın kendine mahsus bir yaşama tarzı var. O kendi başına buyruktur. Hep öyle olmuştur, öyle kalacaktır.

Bu sözler Ray ile üvey annesi arasında derin bir uçurum açtı. Kız, sadece:

— Ben gidiyorum diyerek şapkasını aldı ve çıktı. Dünya yüzünde kendisini teselli edebilecek tek insan Kurt idi. Ona doğru gitti.

V

Bisikletçi dükkânı; yağ, lâstik ve tutkal kokuyordu. Dükkânın bir köşesinde paslı bir saç soba vardı. Öteki köşede bir tahta masa dayalıydı. Kurt ile Ray, pazar sabahları bu masanın başında hesapları tetkik ederlerdi. Masanın üzerinde anahtar, demir parçası, vida, yağ kutusu, paçavra, tutkal ve bir sürü kâğıtla defterler vardı.

Kurt Shendler'in bisiklet tamirleri, kendisine çok fazla para getirmiyordu. Ray, pazar sabahları gelir, masanın başına geçer, hesapları tetkike başlardı. Kurt hesabını, kitabını bilmezdi. Alacağı, vereceği karma karışıktı. Ray'ın defterlerini tutması, genç adamı, iş bakımından ziyade, genç kızla beraber olduğu için sevindirirdi. Bu masanın başında, kızın şapkasız olarak, sanki kendi evinde imiş gibi oturması, Kurt'u çok memnun ederdi. Bu hal içini ısıtır, kalbini ferahlatırdı. Bütün, hafta, bu kısa ziyaretin hatırası ve Ray'ın kokusu, kendisini mes'ut etmeğe kâfi gelirdi.

(Devamı var)

Dış Politika

Mısır'daki Güçlükler

Yazan: E. T

Mısırda Sırrı paşa kabinesi işbaşına geleli onbeş gün oldu. Fakat vaziyette henüz bir değişiklik yoktur. İç ve dış güçlükler olduğu gibi duruyor.

İç güçlüklerin başında hayat pahalılığı, İktisadi vaziyetin bozukluğu geliyor. Halk bunlardan şikâyetçidir. Mali ve iktisadi tedbirler alınmasını, hayat pahalılığının önüne geçilmesini, istiyor. Mısır gazeteleri halkın bu isteklerine tercüman oluyor. Ahbar gazetesi yazdığı makalede diyor ki: «Halkın hükûmete itimadı sarsılmaktadır. Bu itimad, esaslı ıslahat ile tekrar tesis edilemezse bütün rejim tehlikeye düşebilir, memleket hiç arzu edilmeyen vaziyetlerle karşılaşabilir.»

Mısır'da her şeyden evvel iç vaziyetin kuvvetlendirilmesi lâzımdır. Bunun için de iktisadi ve idari ıslahat ile beraber iç ihtilâfların halledilmesi icab eder. Amerika'daki kanaat, Mısır'ın iç meselelerini halletmedikce, dış meseleleri halledemiyeceği merkezindedir.

Süveyş kanalındaki İngiliz kıt'alarının çekilmesi etrafındaki görüşmede henüz hiç bir ilerleme yoktur. Mısır gazetelerine göre Sırrı paşa İngiliz maslahatgüzarını kabul ettiği zaman bugünkü vaziyetten şikâyet etmiş: «Bu vaziyet uzun müddet devam edemez; İngiltere iyi niyet eseri göstermelidir.» Demiştir.

Mısır Başbakanı Amerika Büyük elçisine de aynı sözleri söylemiştir. Gazeteler Amerika'nın İngiltere üzerinde tesir yapmasını, onu daha uysal olmağa davet etmesini istiyorlar. Fakat bunun kolay bir iş olmadığı muhakkaktır.

Diğr taraftan bugünkü kabineye muvakkat bir hükûmet gözü ile bakılıyor, Sırrı paşanın bir müddet sonra yerini kuvvetli bir kabineye terk edeceği söyleniyor. Fakat bu işin nasıl olacağını, yeni kabineyi kimin kuracağını hiç kimse bilmiyor.

Kadıköy'de Büyük bir Yangın çıktı

Dün saat 16 da Kadıköy Koşuyolu mevkiinde Belediyenin yaptırmakta olduğu ucuz evlerin şantiye kısmında çıkan yangın etraftaki talaş, kereste, boya ve sairleye sirayetle kısa zamanda büyümüş; şantiyenin makine ve bizar atölyeleri tamamen, bitişikteki eczacı İbrahim'e ait ahşap han ve ahırla, 43 numaralı ev kısmen yandıktan sonra söndürülebilmiştir.

Zarar henüz tesbit edilememiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Son Haberler

DÜNYA Vaziyeti

★ İcap ettiği takdirde Korede atom bombası kullanılacaktır.

★ Almanyanın eski Maliye Bakanlarından Dr. Schact İran maliyesini tetkik etmek üzere yapılan teklifi kabul etmiştir.

★ Hürriyeti seçen bir Sovyet mühendisi bir harp halinde Rusyada bir ihtilâl çıkmasının muhtemel olduğunu söylemiştir.

Bir İtalyan sanatkâr çalışırken öldü

Madrid 15 (A.P.) — 69 yaşında olan tanınmış ressam Elias Salaverria İncaurriandieta bugün El Grande kilisesinde fresk ler yapmakta olduğu sırada, üzerinde çalışmakta bulunduğu iskeleden inmiye vakit bulamadan bir kalb krizi neticesinde vefat etmiştir.

İtalyada seyyahları rahatsız eden satıcılar

Napoli 15 (A.P.) — Seyyahlarla yabancı ziyaretçileri iz'aç eden satıcılara karşı harekete geçen İtalyan polisi bugün saat, dolma kalem ve kartpostal gibi eşya satan 81 kadar seyyar satıcıyı yakalamıştır.

Kore'de atom topu kullanılacak

General Collins, komünistler harbi uzatmakta ısrar ederlerse Kuzey Koredeki askerî hedeflerin daha ağır bombardıman edileceğini söyledi.

Associated Press

Tokyo, 15 — Kore cephesinde 2 günlük bir teftişten sonra bugün Tokyoya dönen Birleşik Amerika kara kuvvetleri genel kurmay başkanı General Lawton Collins gazetecilere demiştir ki:

«— Komünistler harbi uzatmakta ısrar ederlerse, Kuzey Koredeki askerî hedeflere karşı şimdikilerine kıyasen çok daha ağır bombardımanlar kendilerini beklemektedir. Birleşmiş Milletler komutanlığı Koredeki kuvvetlerini korumak için, mikrop harbi hariç, diğer bütün imkân ve vasıtaları kullanmaya hazırdır.

Bir iki yıla kadar harp meydanında atom topçusunu da kullanacağız. Bu alanda muazzam terakkiler kaydetmekteyiz. Fakat denemeleri yapılan atom topçusu şimdilik 2 veya 3 teknik sebep dolayısiyle harekât için hazır değildir.»

Libya ordusu Temmuz sonunda Kurulacak

Ankara Ajansı

Bingazi 15 — Temmuz ayı sonunda Libya ordusunun kurulmasına başlanacaktır. Tesbit edilen kadroya göre Libya ordusu şimdilik 4000 er ve subaydan teşekkül edecek ve lüzumlu techizat aktedilen anlaşma mucibince Amerika tarafından temin edilecektir. Ayrıca Trablus ta birkaç güne kadar açılacak olan Harp Okulunda subay ve astsubay yetiştirilecek, İngiltere, Türkiye ve Iraka öğrenciler gönderilecektir.

Bir Rus uçağı Yugoslavya Üzerinde uçtu

Anadolu Ajansı

Belgrad 15 — Yugoslav hükûmetinin bugün iddia ettiğine göre, Sovyet alâmetleri taşıyan tepkili bir savaş uçağı dün Yugoslavya semalarını ihlâl etmiştir. Takriben 3000 metre irtifada uçan bu tayyare, dün Yugoslavya topraklarına üç mil kadar girmiş, komünist Macaristan istikametine yönelmeden önce 3 dakika kadar Yugoslav hududu dahilinde Lukos köyü civarında oyalanmıştır.

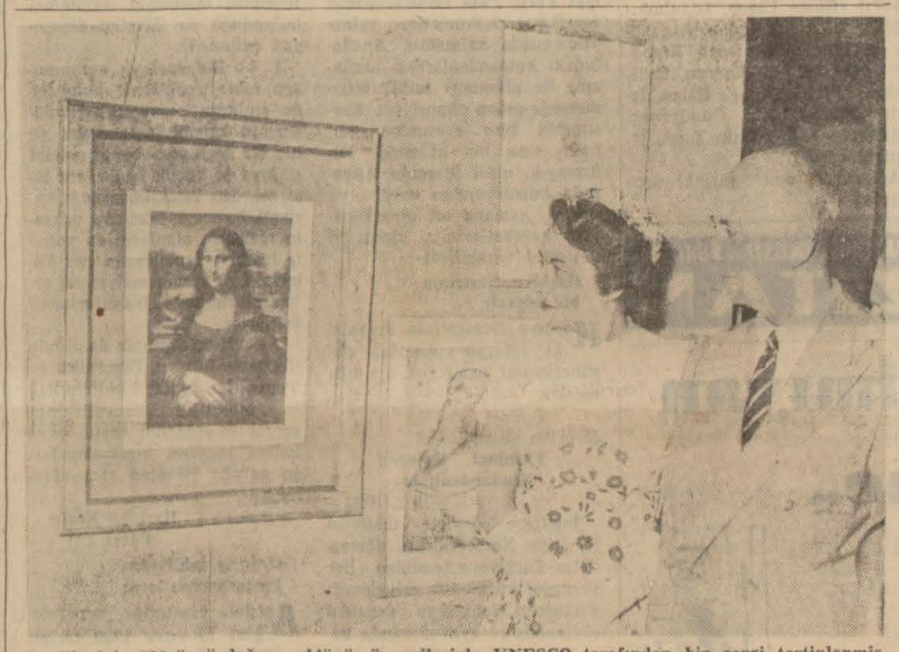

Da Vincinin 500 üncü doğum yıldönümü vesilesiyle UNESCO tarafından bir sergi tertiplenmiştir. Bütün memleketlerde gösterilmek üzere hazırlanan kolleksiyonlarla Güzel Sanatlar Akademisinde mevcut yağlıboya eserlerden meydana getirilmiş olan sergi, dün saat 16.30 da Resim ve Heykel müzesinde açılmıştır. Sergide Leonardo Da Vinci'nin, Galata köprüsünü yapmak üzere, İkinci Bayezide yazdığı mektubun tercümesinin bir fotoğrafisi de teşhir edilmektedir. Cumhurbaşkanı Bayar, Başbakan Menderes ve Vali Gökay sergiyi ziyaret etmiştir. Yukarıdaki resimde sergiden bir köşeyi seyreden İstanbul Üniversitesi Rektörü profesör Gürkan görülüyor.

Dr. Schacht İran maliyesini Tetkik edecek

Associated Press

Tahran 14 — «Ittılaat» gazetesi tarafından bu gece bildirildiğine göre, Alman maliye mütehassısı Dr. Schacht, İran Başbakanı Dr. Musaddık tarafından, İran maliyesinin tetkiki için İrana gelmesi yolunda yapılan teklifi kabul etmiştir.

Bildirildiğine göre, davetin kabul edilmiş olduğunu Dr. Musaddık parlâmentonun gizli bir oturumunda açıklamıştır.

Başbakan Dr. Musaddık meclisten şümullü malî ve iktısadî yetkiler İstemiş olup parlâmento bugün bu meseleyi müzakere etmiştir. 2 saat süren müzakereler tartışmalı olmuş, fakat herhangi bir karara varılamamıştır. Parlâmento şimdi Başbakana bir heyet gönderip istediği malî ve iktısadî yetkilerin tam mahiyet ve şümulünü anlamaya çalışacaktır. Zira Başbakan meclise sunduğu bir tek maddelik bir kanun tasarısında kendisine bu sahada 6 ay için tam yetkiler verilmesini istemekle iktifa etmiş ve tafsilât vermemiştir.

Adalet divanı pazartesi günü kararını verecek

Lahey 15 (A.P.) — Dünya Adalet Divanının İngiliz - İran petrol ihtilâfını ele almak husunda yetkili olup olmadığına dair önümüzdeki pazartesi günü bir kanaat kararı vereceği bugün ilân edilmiştir. İran, dünya mahkemesinin bu münazaayı ele almak yetkisini haiz olmadığı iddiasındadır.

—o—

Beden Terbiyesi Muhasebecisi Mahkûm oldu

Hususi Muhabirimizden

Ankara 15. — Bundan bir müddet evvel Beden Terbiyesi Umum müdürlüğünde muhtelif suiistimaller tesbit olunmuştu. Bu arada Umum müdür muhasebesinde 76459 Türk lirası para çekmekle sanık olarak Vehbi Emre ve Muhasebeci Nuri mahkemeye verilmişlerdi.

Bir yıldan fazla zamandanberi şehrimiz Birinci Ağır Ceza mahkemesinde muhakemelerine devam edilen sanıklar hakkında bugün karar verilmiştir.

Ağır Ceza mahkemesi Vehbi Emre'nin beraetine karar vermiş, Muhasebeci Nuri'nin suçunu sabit görerek bir sene onbir ay on gün hapse mahkûm etmiştir. Sanıktan ayrıca 76000 lira tahsil olunacak ve mahkeme ve Avukat masrafı olan 3059 lirayı da ödeyecektir.

—o—

«Yakup» konuşmuyor

Ankara, 15 (ANKA) — Ankara Hayvanat Bahçesinin tatlı dilli papağanı «Yakup» artık konuşmamaktadır. Eskiden şarkı söyliyen, ıslık çalan ve 25 kelime ile konuşan misafirlerle saklanbaç oynıyan Yakup, son zamanlarda özel dairesinden alınmış ve Muhabbet kuşları arasında tek başına bir kafese yerleştirilmiştir. «Yakup» bu muameleye küsmüş ve yer değiştirdiği gündenberi ağzını açıp bir tek kelime dahi söylememeğe başlamıştır. Bu sevimli beyaz papağanın en çok sevdiği ve her hatırlatışta canı gönülden söylediği şarkı «Oooo maşallah... Yakup'a da maşallah» şarkısı idi.

Kalamış klübünde «Kalamış Gecesi»

San'atkâr Münir Nurettin Selçuk tarafından kurulmuş olan Kalamış klübünde her çarşamba akşamı «Kalamış Gecesi» tertib edilmektedir. Klüp üyelerile misafirlerin bulunduğu bu toplantılar çok alâka toplamıştır. Gecelere başta Münir Nurettin Selçuk olmak üzere tanınmış bir çok san'atkârlar iştirak etmektedir. Geçen çarşamba Perihan Altındağ Sözeri gelmiş olup, bu akşam da Safiye Ayla bulunacaktır..

Helsinkiden gelen son resimler

Sporcularımız kampta İtalyan ve Pakistanlı sporcularla

Futbol milli takım kaptanı Muzaffer arkadaşlarıyle şakalaşıyor

Sporcular antrenmana hazırlanıyorlar

Futbolcular antrenmanda

Antrenmandan sonra İstirahat (Resimler Basın Foto)

SÜTUNLAR ARASINDA

AKŞAM

ÇOĞALAN CÜRÜMLER

Adnan - Adıvar İngiltere'de tecavüz cürümlerinin çoğalmasından bu münasebetle iki sene evveline kadar mevcut olan dayak (kamçı) cezasının tekrar konulmasını isteyenler bulunduğundan bahisle diyor ki:

Son zamanlarda bizde de bu kabil cürümlere karşı dayak cezasının (yanlış anlaşılmasın hâkimin hükmü ile a-lenî surette atılacak dayak, karakollarda değil) konulmasını istiyenler vardır. Meselâ kadınlara fiilen taarruz, umumî yerlerde kavga ve dayakla âmmenin huzurunu ihlâl edenlere karşı dayak müessir olur diye düşünenlerin belki hakkı vardır. Bütün bu noktaları hükûmet hukuk mütehassısları ile beraber sosyoloji, ahlâk, psikoloji ve polis mütehassıslarını bir yere toplıyarak tetkikler yaptırmak ve kanun tasarısını hazırlatmak mevkiindedir. Bu işi yapıyor mu yapmıyor mu bilmiyoruz, bilmemize de imkân yoktur. Çünkü matbuatın istediklerine cevap vermek âdetini bu memlekette bir türlü edinemedik. Bizler,

«Eylerdi o boş âleme
irad-ı makalât
Bi havf-ü mübalât»

mevkiindeyiz.

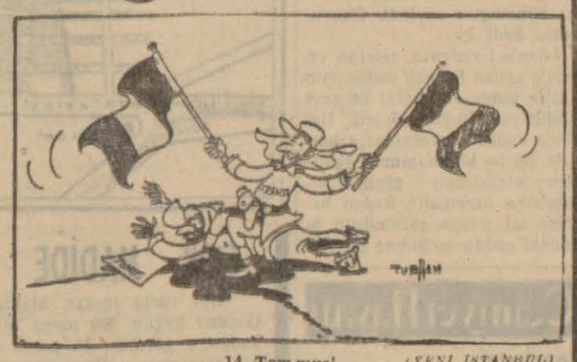

14 Temmuz! (YENİ İSTANBUL)

CÜMHÜRİYET

BİZDE HÜKÛMET MEFHUMU

B. Felek Türkiyede tasarruf hakkı mevcut olduğunu, fakat bundan serbestçe ve selâmetle istifade edilmediğini söylüyor diyor ki:

« Bir taraftan köylüye yeni yeni tapularla arazi verilirken, öte tarafta tapulu yerler her gün başkaları tarafından işgal olunur ve bir yeni gelenekle «gecekondu»lar yapılır.. Bu gayrikanuni müesseseyi hükûmet kabul ederek postane, mekteb, karakollar inşa ettirir.

Bizde hükûmet müessesesi henüz vazife ve selâhiyetleriyle eşkâli ve evsafı kesin olarak çizilmiş bir çehre alamamıştır. Onun için Paşa Kâzımın;

— Ankara'ya kar yağıyor mu?

— Hayır...

— Neden?

— Hükûmet menetti, demesi mizah olduğu kadar hakikattir de...

Çünkü hükûmet adamlarının bazan böyle şeylere kadar müdahele ettiği görülmüştür.»

YENİ İSTANBUL

AMERİKA'NIN YALNIZLIK POLİTİKASI

M. Nermi yalnızcılık politikasının yalnız Amerika malı olmadığını, Avrupada da bu politikayı güdenler bulunduğunu söylüyor:

Birleşik Amerika'nın girişmiş olduğu taahhütler, tam mânasiyle millî bir mahiyettedir. Atlantik Paktı, Uzakdoğu ve Orta Avrupa politikası, tek bir partinin değil, bütün Amerikan Milletinin politikasıdır. Amerika'daki cumhurbaşkanı seçimleri, Avrupa yalnızcılık politikasını kökünden sökecek bir netice verirse dünyamız yıllardan beri hasretini çektiği barış ve hürriyet düzenine kavuşmuş olur. Ve bu, son dünya savaşındaki zaferden çok daha büyük bir zafer sayılmalıdır.

PATHE
9 m/m 5
KAMERA PROJEKSYON
Sinema Makinaları
Satışa arzedilmiştir. Deposu Sultanhamam Eminbey Han No. 6.

EMİRGAN MERAKLILARINA
Boğazın en kibar ve en güzel yeri
EMİRGÂNDA
deniz görür, iskeleye yakın, ilk ve orta okullar arasında çok güzel arsalar satılıktır.
Müracaat mahalleri: Emirgânda bakkal Ahmet, eski muhtar Muhiddin, berber Hasan ve İbrahim Efendi kahvesinde Celil Beylere

HOŞ MEMO - Yeni evliler hep birbirlerine mi benzer dersiniz ?

OKYANUSU AŞAN İLK TÜRK KOTRASI

Yazan TUNÇ YALMAN

«RÜYAM» DAN NOTLAR: 5

Büyük fırtına...

(Başı 1 incide)

di. 12 kilosu Müzeyyen Senarın plâkları tuttu, diyor.

Fakat New-Yorkta başkaları bir sürü plâk hediye getirdigi için kotrada diğer okuyucuların da sesi duyulabiliyor. Bugün öğleyin Okyanus suları öyle bir ses cümbüşüne şahit oldular ki sormayın. Müzeyyen Hanım «bize arabayı bıraktı, kendi faytonu istedi»; Hamiyet Yüceses «hayal içinde geçenlerden», Perihan Altındağ «çektiği hasretin çokluğundan» dem vurdu; Zeki Müren «Bir muhabbet kuşu» oldu şakıdı ve Sabite Tur «Tiridine» bandı da bandı. Bazan tekne sallandıkça plâk takılıyor, ayni kısım boyuna tekrarlanıyordu. Bir defasında saydım, plâk sekiz defa «tiridine» diye ısrar etti.

Okyanusun ortasında Bir karşılaşma

Öğleden sonra saat iki sularında pupamızda, ufuk hattından bize doğru yaklaşmakta olan bir gemi göründü. Süratli geliyordu. Yaklaştıkça, tam yanımızdan geçmek niyetinde olduğunu anladık. «Rüyam» da bir telâştır koptu. Sanki dağınık bir evde misafir geleceği duyulmuştu. O sırada güverte hakikaten darmadağındı. İkinci kaptan «Arslan» Nihat kıçaltından bütün yedek ve fazla yelkenleri çıkartmış, güvertenin her yanına serdirmiş, gözden geçiriyordu. Bunlardan, bu seyahat esnasında kullanılmıyacak olanlar, dokhaus'un altına aktarılacaktı. Fakat geminin yanımızdan geçeceği anlaşılınca, bütün yelkenler alelâcele toplanıp yeniden kıçaltına dolduruldu. Güvertede kuruyan ıslak çamaşırlar ortadan kaldırıldı. Arka direğe hemen bayrak çekildi.

Gemi American Export Lines'a aitti. Yaklaşınca adını okuduk: «Exochorda». İki gündür güneş ve yıldız yüzü görmediğimizden, sextant'la mevki tayin edememistik. «Exochorda» dan mevkiimizi sorup öğrendik. Gemi turist doluydu. Bütün yolcular güverteye toplanmışlar, kotraya el sallıyorlardı. Kaptan «Rüyam» ın etrafında tam bir devir yaptı, bizi doya doya seyrettiler. Okyanusun ortasında karşılarına çıkıveren Türk bayraklı bir kotra «Exochorda» yolcularını herhalde bir hayli şaşırtmıştır.

Büyük Fırtına

«23 Haziran Pazartesi — Şu yolculuk başlıyaliberi, beş gündür, hiç bir gün birbirine benzemedi. Hava şartlarının doğurduğu sürprizler bir yana, avuçiçi kadar teknenin içinde her gün, hattâ her saat, bir takım beklenmedik hâdiseler oluyor. Dün gece uyumadan evvel: «Yarının sanki ne gibi bir hususiyeti olabilir?» diye düşündüğümü hatırlıyorum.

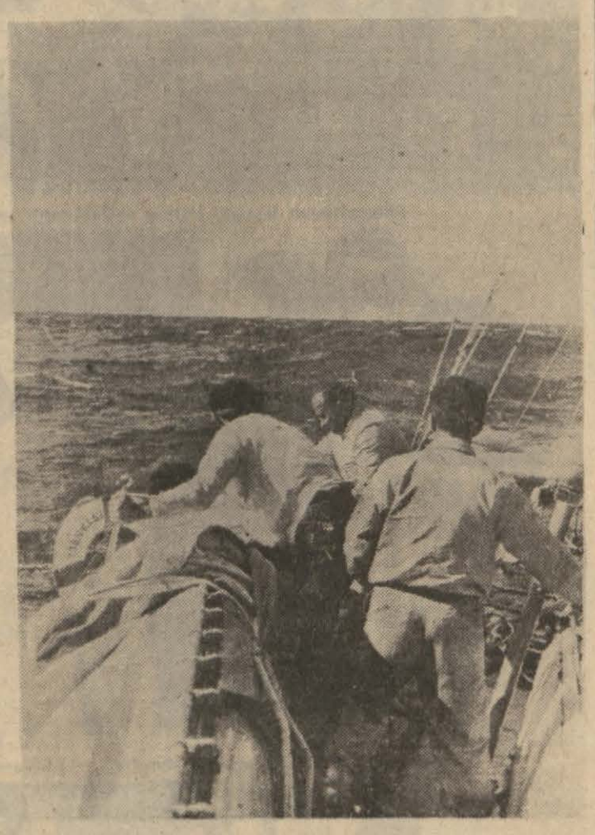

Kaptan Mardin ve arkadaşları, düşen koca Bumbanın yaptığı hasara bakıyorlar

Sabahleyin saat altı sularında, ranzamın üzerinde, tavada balık gibi, hoplaya hoplaya uyandım. Kamaranın tavanı, su lar lomboza hücum ettikçe mavileşiyor, sonra suların çekilme sile, yeniden beyazlanıyordu. Bütün gece devamlı olarak yağmur yağmıştı. Saat altıya doğru gün doğusundan esmeğe başlayan rüzgârın kuvveti gittikçe arttı; bir müddet sonra yıldıza drise etti ve öylesine şiddetlendi ki, yelkenle seyredemez hale geldik. Ana yelkenle floku mayna edip, dalgaları pupamıza aldık. Yağmur yeniden başlamıştı. Zaman zaman deniz güvertenin üzerini tamamen kaplıyordu. Bir ara kıç taraftan bir çatırtı duyuldu. Arka direk güverte hattından çatlamıştı. Haşim Mardin dümendeydi. Tekneyi derhal orsaya alarak, rüzgârın direği devirmesini önledi. Bocrum yelkeni hemen mayna edildi. Direk tellerle sıkıca bağlandı.

Rüzgâr tekneyi boyuna cenuba sürüklüyordu. 120 olması lâzım gelen rotamız 210 - 220 arasındaydı. Dalgalarla daha fazla düşmemek için, saat 14 de motörü tamamen durdurup, fırtına demirini attık. Demirden bir çembere takılı huni şeklinde brandadan olan bu «demir» sayesinde teknenin dalgalar tarafından sürüklenmesi hesapça önlenecekti.

Fırtına demiri atıldıktan sonra, kotra durduğu yerde hacı yatmaz gibi sallanmağa devam etti. Saat 16 da büyük bir tehlike daha atlattık. Ana yelken bumbası, bosaları ve balançinayı kopartarak müthiş bir gümbürtü ile güverteye düştü. Biraz daha geriye düşmüş olsaydı, birimizin üzerine isabet edebilir, yahut bir kaçımızın oturmakta olduğu dokhaus kısmını çökerte bilirdi. Bumbanın az daha ileri düşmesi ise, güvertede mataforalara bağlı duran botu ve sancak bordasının merkez kısmını paramparça ederdi. Bereket versin, bumba usturuplu düştü. Geldi tam puntalların üzerine vurdu ve yaptığı hasar küpeşte tahtalarını kırıp puntaları bükmekten ibaret kaldı.

Bütün gün ve bütün gece durduğumuz yerde, dağ gibi dalgaların üzerinde sallandık. Yapılacak hiç bir şey yoktu. Dümende vardiyası olanlardan başka herkes istirahate (!) çekildi. Fırtına demirini atışımızdan tam 15 saat sonra, yani ertesi sabahın beşinde, hava biraz sükûnet bulur gibi oldu. Demiri çektik, motörü işleterek yolumuza koyulduk.

(Yolumuza» dedim ama, ertesi gün saat 12 de sextant'la mevkiimizi tayin ettiğimiz vakit, arzımızın 34, 44 olduğu, yani fırtına esnasında rotamızın takriben 40 mil cenubuna düştüğümüz anlaşıldı.)

(Devamı var)

FOTO GÜZELİ MÜSABAKASI

Kuraya iştirâk hakkını kazanan okuyucularımızın adlarını neşrediyoruz

Foto güzeli müsabakasında 38 numaralı Gelengül Tayfuroğlunun 446 reyle birinciliği kazandığını dünkü sayımızda bildirmiş ve Gelengüle rey veren bu 446 okuyucumuzun adlarını neşre başlamıştık. Dün çıkan A ve B harflerinden sonra geri kalanların bir kısmını da bugünkü sayımızda yayınlıyoruz.

— C —

(Cavit Gürsel, Divanyolu - 2509); (Celâlettin Bilgin, Balıkesir - 2425); (Cavide Akduman, Cağaloğlu - 2620); (Cemal Aksoy, İzmir - 2543); (Cemal Ada, Lâleli - 2655); (Cahit Aybar, Muş - 1966); (Cavidan Gürsoy, Akçakoca - 1916); Cemalettin Sabri, Niğde - 416); (Celâl Kıpçak, Ankara - 338);

— Ç —

Celli Kastoryano, Taksim - 549);

— D —

(Dora Roditi, İzmir - 2426); (Dahil Alaca, Gemerek - 2581); (Dusize Bayraktar, İstanbul - 2689); (Dora Kırmız, Ordu - 2679); (Doğan Talun, Eyüp - 2652); (Dimitri Passos, İstanbul - 2068); (D. Ali Özdemir, Adana - 1557); (Düriye Namlı, İstanbul - 2686);

— E —

(Emine Ünlütürk, Kayseri - 2449); (Emine Fürüzan, Şişli - 2372); (Erdoğan Güngen, Bursa - 2272); (Emin Yener, İstanbul - 2700); (Emine Refiğ, Nişantaşı - 2637); (Enis Canbakan, Aksaray - 1939); (Ercan Okan, Sultanahmet - 1876); (Edip Günebakan, Bebek - 1823); (Erdoğan Bilgin, Beyoğlu - 1728); (Esat S. Konoralp, Galata - 1625); (E. Türyürek, Konya - 1586); (Emel Aydar, Kurtuluş - 1565); (Ergon Mengi, İstanbul - 1410); (Elçin Ülset, Heybeliada - 1200); (Emre Ergin, İzmir - 1133); (Emine Özdemir, İzmit - 271); (Ergin Ertem, Gaziantep - 210);

— F —

(Füsun Yamaç, Fatih - 2627); (Füsun Tan, Bebek - 2622); (Fatma Nigâr, Şişli - 2371); (Ferahşan Yenel, İstanbul - 2696); (Fethiye Ülgen, Nuruosmaniye - 2693); (Füsun Gülseren, İstanbul - 2688); (Fethi Birkan, Beşiktaş - 2637); (Fikret Batu, Kadıköy - 2230); (Fikret Gönüç, Beşiktaş - 2217); (Fatih Nevşehirli, Eyüp - 2706); (Fehime Kılıçoğulları, Mecidiyeköy - 2646); (Faruk Marşan, Adanur - 2070); (Fazlı Gınay, Bayındır - 2050); (Fethi Mete, Mersin - 1325); (Fikret Erensoy, İstanbul - 1296); (F. İşbilir, Nişantaşı - 895); (Fatma Navar Boncu, Ankara - 643); (Fahriye Akşit, Manisa - 482); (Fahri Ugrasız, Denizli - 459); (Fikriye Taşman, Kasımpaşa - 452); (Fuat Alkanok, Beyoğlu - 2648); (Fazilet Ünlütürk, Kayseri - 420); (Faz l: Yarman, Bakırköy - 377); (Fıtri Güneri, Ankara - 326); (Feza Başman; Bursa - 259); (Fatma Methiye, Şişli - 74);

— G —

(Güzin Özgiray, Hasköy - 2624); (Gülal Koray, Rumelihisarı - 2532); (Güzin Tezcan, İstanbul - 2691); (Gülten Mühürdaroğlu, Ankara - 2291); (Güner Üzümcü, İstanbul - 2699); (Gülsevil Tokat, Denizli - 1953); (Galip Ziya Başak, Şişli - 1859); (Gülcin Soysal, Kayseri - 1991); (Gabriel Kordovi, Nişantaşı - 1417); (Güzin Ülgen, İstanbul - 2687); (Güzin Kocadon, Akçakoca - 1085); (Gülen İşcan, Beyoğlu - 465); (Güzin Evecen, Eskişehir - 191); (Güler Halan, İzmir - 125); (Güzin Günüyener, İstanbul - 56); (Güzin Taşçı, İstanbul - 2690);

(Adların devamı yarınki sayımızda)

UYUZ ve DERİ HASTALIKLARINA KARŞI YAĞSIZ ve KOKUSUZ
PARAZİTAN

Vakti Olmıyan Anne..

Tosun, yalvararak: «Anneciğim gel biraz benimle oyna» dedi. Fakat annesi Selma, daima evi temizlemek, süpürmekle meşgul dü. «Gelemem yavrum, hiç vaktim yok» diye cevap verdi.

«Fakat anneciğim Alinin annesi kendisile hep oynuyor!» «Ne diyeyim oğlum, her halde onun annesinin benden daha çok fazla boş vakti vardır.»

Ertesi gün, Selma Alinin annesine, oğlu ile oynamaya nasıl vakit bulabildiğini sordu. «Kocam bir elektrik süpürgesi aldı. Bu sayede çok boş vaktim kalıyor!»

O gece, Selma kocasına dedi ki: Biliyor musun Tosunla meşgul olmıya daha çok vakit ayırmalıyım. Muhakkak bir Hoover elektrik süpürgesi almalıyız. Ayda 25 lira taksitle veriliyormuş.»

Birkaç hafta sonra, Tosun soruyor: «Anneciğim, benimle oynamıya vaktin var mı? Annesi, «İstediğin zaman oynıyabiliriz yavrum, HOOVER sayesinde artık her şeye vaktim var.»

BİR HOOVER ELEKTRİK SÜPÜRGESİ almak ayni zamanda fevkalâde iktisadidir, zira halılarınızın uzun müddet dayanmasını temin eder. HOOVER, dövücüleri sayesinde halının derinlerine kadar nüfuz eden kum ve toprak tanelerini temizler. HOOVER yalnız halıları değil, müşambaları, perdeleri, koltukları da temizler.

Süpürgenin çalışmasını bayilerde görebilirsiniz.

AYDA 25 LİRA

HOOVER
Dünyanın en üstün elektrik SÜPÜRGESİ

AYDA 25 LİRA

MATAŞ TİCARET T.A.Ş. Galata, TAHİR HAN İSTANBUL

GENERAL ALİ FUAT CEBESOY'un Hatıraları

Memleketin müdafaası için

İktidara gelmiş olan hükûmetler, Harbiye Nazırları ve Erkânı Harbiye Reisleri Millî Misakın, sonunda Yunan ordusunun mağlûp edilmesi ile kabili istihsal olacağını düşünememişlerdi.

— 136 —

Karşımızda bize esasından muhalif bir hükûmet bulunsa idi

Milli dâva ve misakın esasları Erzurum ve Sıvas kongrelerinde kararlaştırıldıktan ve İstanbulda da Meclisi Mebusan açıldıktan sonra zannediliyordu ki, Mecliste bu misakın müdafaasını yapacak olan Müdafaai Hukuk cemiyeti grupunun itimadını haiz bir hükûmet bu misakı yalnız sulh yolu ile halledebilirdi. Halbuki bize gelen malûmattan Hükûmet ve Meclisi de haberdar etmiştik. Dahili ve harici düşmanlarımız harekete geçmek üzere hazırlanmışlardı. Buna rağmen milletle anlaşmış olan hükûmetlerin maatteessüf Yunan ordusunu Anadolu içerilerinde mağlûbiyete uğratacak bir ordunun hazırlanmasına ne aleni ve ne de gizli bir surette yardımı düşünmedikleri gibi, İzmir cephesindeki milli müfrezelerin muntazam kıtalar halinde ıslahı işini üzerlerine aldıkları halde hiç bir şey yapamamışlardı.

İngilizlerle padişahın ve Damat Ferit Paşa taraftarlarının tazyikleri, hükûmetleri yalnız yıldırmakla kalmamış, Anadoludaki kumandanlardan bazılarına da plânımızı tatbik ettirmemeğe sebep olmuşlardı. Karşımızda bize esasından muhalif olan bir hükûmet bulunsaydı, milli idarenin Ankarada kuruluşundan evvel ve sonraki zamana ait olacak askeri hareketlerimiz daha iyi neticeler verebilirdi.

Harbiye Nazırının bir telgrafı

Harbiye Nezaretinin aşağıdaki telgrafı yukarıdaki düşüncelerimi daha çok aydınlatacaktır:

Şifre
Mahrem ve müstacel
Yirminci Kolordu Kumandanlığına
19/2/1920

İngiltere devleti fahimesi Hariciye Nezaretinden, dersaadetin Türkiyeye teminine her vasıtaya müracaatla çalışılacağı Hükûmeti Seniyyeye cevaben söylenmiş ve ayni zamanda bura mümessili siyasiliği ile sebkeden ve mümessili siyasilik tarafından da resmen Hükûmeti Seniyyeye vâki olan tebligatı şifahiyede payitahtı saltanatın Devleti Osmaniyeye bırakıldığı bildirilmiş ve fakat bununla beraber Ermeni kıtaliyle Yunanlılar da dahil olduğu halde mütelifin kuvvetlerine karşı tarafımızdan yapılan hareketin hemen tatili ve aksi takdirde şeraiti sulhiyemizin tebeddül etmesinin muhtemel bulunduğu da ilâveten dermeyan edilmiştir.

1 — Binaenaleyh sulhumuzun tahtı tezekkürde bulunduğu şu ânın nezaketi harikulâdesinin kemaliyle takdirini ve hiç bir veçh ve sebeple mucibi şikâyet en küçük hâdiselere bile meydan bırakılmamasını vaziyeti hazırayı takdirde noksanı mahsusu olanların da yoliyle irşat ve tenvirlerini zatı âlilerinin ve umum maiyetiniz arkadaşlarımın kiyasetlerinden beklerim.

2 — Memleketimiz dahilinde sükûn ve huzuru, Ermeniler ve Yunanlılar da dahil olduğu halde mütelifin kuvvetlerinin ademi hoşnudisini tevlit edici halâta meydan bırakmamaları şu cevaba ilâveten rica olunmuştur.

Harbiye Nazırı
Fevzi (*)

Harbiye Nazırı Fevzi Paşa

Orduyu inhilâlden kurtaramamışlardı

Aşağıda esaslarını arzedeceğim 19 ocak 1920 tarihli müdafaa plânımızı almış olan Harbiye Nazırı Fevzi (rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak) Paşa bir müddet sonra bu tâmimi göndermiştir. Tâmimin bazı kolordu kumandanları üzerinde yapacağı menfi tesir dikkat nazarına alınırsa sonraları müdafaa plânının tatbikinde çekilmiş olan müşkülât kendiliğinden meydana çıkar.

O zamanlar iktidara gelmiş olan hükûmetler, Harbiye Nazırları ve Erkânı Harbiyei Umumiye Reisleri Milli Misakın sonunda Yunan ordusunun mağlûp edilmesiyle kabili istihsal olacağını düşünememişler ve bu maksatla da orduyu inhilâlden kurtaramamışlar, seferberlik ve yığınak yapamamışlardı.

Bu mühim askeri meseleyi üzerime almış, hazırlamış olduğum plânı Heyeti Temsiliye namına Mustafa Kemal Paşaya tasdik ve imza ettirmiştim. Sonraları yeter derecede yardım göremediğimden bu plânın yalnız birinci kısmı yani Ankarada yeni hükûmetin tesisi ve bunun dahili düşmanlara karşı muhafazası mümkün olmuş, fakat ordunun inhilâlden vikayesi mümkün olamamış, bu yüzden yeni ordunun teşkil ve seferberliği fazla tevahhura uğrayarak plânın ikinci kısmı, maatteessüf zamanında tatbik edilemiyerek geçmiştir. (Devamı var)

(*) Mersinli Cemal Paşa İngilizlerin tazyiki ile istifaya mecbur kalmış, 25 ocak 1920 de Fevzi (rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak) Paşa Harbiye Nazırı olmuştu.

Kırklarelide bir Öldürme ve Yaralama

Kırklareli, 15 (Hususi) — Babaeskinin Sinanlı köyünden Hüseyin Avni Atabakan, dolu çifteşini karıştırırken birdenbire ateş almasından, evinin bahçesinde yemek yemekte olan Hasan oğlu Mehmet Bozoğluna isabet etmiştir. Mehmet kaldırıldığı Alpullu hastanesinde ölmüştür. Hüseyin Avni sorgusunu müteakip tevkif edilmiştir.

Yaralama

Kırklareli, 15 (Hususi) — Lüleburgazın Söğütler köyünden Salim oğlu 1333 doğumlu Hüseyin Karadağ, yolda bulduğu bir cismi çakı ile karıştırırken patlamış, ellerinden ve muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Bu cismin eskiden kalma bir bomba olduğu tahmin edilmektedir.

—0—

İki köy halkının Kavgasında iki Kişi yaralandı

Hususi Muhabirimizden

Balıkesir, 15 — Merkez ilçenin Çinge ve Macarlar köyleri arasında sınır ihtilâfından kavga çıkmış, iki köy halkı tabanca, bıçak ve sopalarla birbirlerine girmişlerdir. Çinge köyünden biri kadın olmak üzere iki ağır yaralı vardır. Macarlar köyünden altı kişi bu tecavüz hâdisesinin ele başısı olarak yakalanmıştır.

Yangın Söndürme Cihazı Alınacak

Türk Hava Kurumu Genel Merkezinden

1 — Türkkuşu ihtiyacı için kapalı zarf usuliyle 20 adet 5 librelik, 3 adet 100 librelik CO2. «Karbon Dioksit» gaziyle işler, yangın söndürme cihazı satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli «8070» lira olup geçici teminatı «605» lira 25 kuruştur.

3 — İhale 25 Temmuz 1952 Cuma günü saat 15 te Ankarada Türk Hava Kurumu Genel Merkez binasında yapılacaktır.

4 — İsteklilerin şartnameyi görmek üzere Ankarada T. H. K. Genel merkezine. İstanbulda T. H. K. İstanbul Şubesine müracaatları.

5 — Kurum ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. (11166)

Proje Müsabakası

Anadolu Kulübünden:

1 — Kulübümüz Büyükada Şubesinde yapılacak olan binanın projeleri Türk vatandaşı olan Y. Mimar, Y. Mühendis. Mimar ve Mühendisler arasında müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka süresi 30 Ağustos 1952 Cumartesi günü saat 17 ye kadardır.

3 — Müsabaka neticesinde birinciliği kazanan proje sahibine 2500.00 TL.
İkinciliği kazanan proje sahibine 1500.00 TL.
Üçüncülüğü kazanan proje sahibine 1000.00 TL.
verilecektir.

Ayrıca iki adet (500 er T.L. sı) mansiyon konulmuştur.

4 — Müsabaka şartnamesi hergün Anadolu Kulübü Büyükada Şubesi Müdürlüğünden alınabilir.

OKUYUCU FİKİR ve ŞİKÂYETLERİ

Radyoya göre Rumeli caddesinde faaliyet varmış

Dün gece matbaamıza telefon eden bir okuyucumuz radyonun verdiği bir haberin hakikatle ilgisi olmadığını söyledi. Okuyucumuz dedi ki:

«İstanbul radyosu, telefon vesilesile açılan Rumeli caddesinin süratle tamir edildiğini ve gece gündüz çalışıldığını söyledi. Halbuki o caddede oturanların hepsi de böyle bir hummalı faaliyetin olmadığını görüyorlar. Hangisine inanmalı? Radyo haberine mi, yoksa gözümüzün önündeki caddenin haline mi?»

Cemiyet Hayatı

Kongreler

Türkiye Öğretmenler Derneği Federasyonu Başkanlığından:

Birliğimizin yıllık kongresi 17 temmuz perşembe günü saat 10 da Eminönü Gençlik lokali salonunda yapılacaktır. Gündem gereğince idare kayıt raporları okunacak, dilekler görüşülecek ve yeni seçimler yapılacaktır.

Ordulararası pentalton birincisi Ankara subaylarından Celâl Uçarer olmuştur.

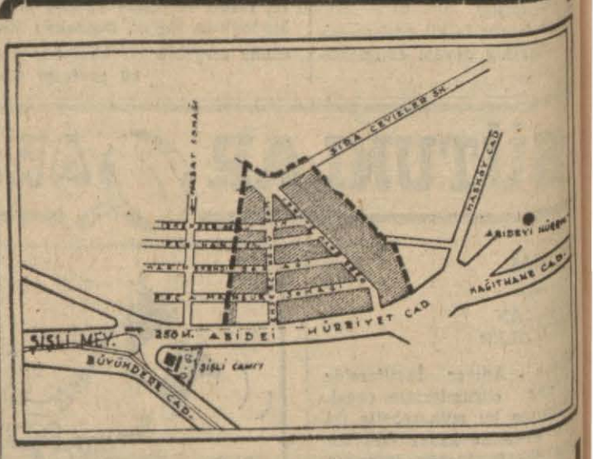

ÇOK NADİDE EŞSİZ ARSALAR

Her türlü inşaat, bloklar, memur mahalleleri, spekülâsyona uygun 500 parça bina yapmaya yeter, ayrı ayrı kadastro görmüş, 15 parça büyük ve ikiye kolaylıkla kabili taksim parsellerin yarım hisseleri. Şişli 40 metrelik Abidei Hürriyet caddesindekilere 17,5 metre ve 9 metrelik diğer sokaklardan yüz alanların 11 metre yükseklikte apartıman inşasına müsaadeli, yanaşık nizama tâbi, çift yüzlü sabun kalıbı gibi arsalar. Su, gaz, elektrikli. Sirkeci yolcu salonunda Beyoğlu 4 üncü sulh hukuk yargıçlığının 945/23 dosyası ile üç ayrı grup halinde ve teker teker olarak açık arttırma ile 22, 24, 28 temmuz 1952 günleri saat 10 - 11 arasında ilk ve 4, 7, 11 ağustos 1952 günleri saat 10 - 11 arasında da son arttırmaları yapılacaktır. Mufassal ilân Yeni Sabah gazetesinin 28/6/952 tarihli ve 4771 sayılı nüshasının 5 inci sahifesindedir. Çaplarını, krokilerini, imar durumlarını, tapu kayıtlarını, ada ve parsellerini; miktarlarını; hudutlarını, sokaklarını tetkik etmek istiyenlerin 945/23 sayılı dosyaya ve daha geniş bilgi edinmek arzusunda olanların 23573 telefona veya İstanbul 628 posta kutusuna başvurmaları kabildir. Her zaman ele geçmez fırsattır, eşleri yoktur.

Merinos Kumaşı Satışı

SÜMERBANK

Alım ve Satım Müessesesi Müdürlüğünden:

Bursa Merinos fabrikası imalâtı olup hâlen mezkûr fabrikada bulunan takriben «4835.80» metre kumaş satılacaktır.

Taliplerin bu işe ait şartnameyi görmek, lüzumlu izahatı alarak teminatı yatırmak ve tekliflerini vermek üzere 23/7/952 çarşamba günü saat 16 ya kadar müessesemiz vezneli şubesi müdürlüğüne müracaatları rica olunur. Müessesemiz satışı yapıp yapmamakta serbesttir. (11165)

İkinci olimpiyat kafilemiz dün Helsinki'ye gitti

(Başı 1. cide)

Şit, Hasan Bozbey, Tevfik Yüce, Ralif Akbulut, Gazanfer Bilge, M.Ali İslioğlu, Ahmet Şenol, Haydar Zafer, Ali Özdemir, Adil Aşan, Yaşar Doğu, İsmet Atlı, İrfan Atan.

Atletler:

Besim Aybars (Antrenör), Doğan Acarbay, Kemal Horulu, Emin Doybak, Cahit Önel, Turhan Göker, Osman Coşgül, Erdal Berkay, Akın Altıok, Halil Zıraman, Avni Akgün, Ruhi Sarıalp.

Dün, hareketlerinden evvel, kendileriyle görüştüğümüz idareci ve sporcular şunları söylemişlerdir.

Kafile Başkanı Hamza Osman Erkan:

«— Bildiğiniz gibi, Yaşar Doğu, Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Halil Kaya ve Atlet Ruhi Sarıalp kafileye dahil edilmişlerdir. Ancak, Helsinki'den gelen haberler, bu sporcuların müsabakalara iştirak edebilmeleri için pek ümitli görülmüyor. Buna rağmen, Helsinki'de şahsi dostluklarımla bu işe bir hal çaresi bulabileceğim ümidini muhafaza ediyorum. Aksi takdirde, burada tesbit ettiğimiz son kadrolarla müsabakalara gireceğiz. Bu vaziyetin netice bakımından bir kayıp telâkki edilmeyeceği fikrindeyim. Genç güreşçiler iyi yetişmişlerdir ve vazifelerini yapacaklardır.»

Yaşar Doğu, Gazanfer Bilge, Halil Kaya ve Nasuh Akar: — «— Helsinki'ye gittiğimiz için çok memnunuz. İnşallah güreşmek imkânını elde eder ve bizden beklenileni yapmış olarak, gönül hoşluğu ile memleketimize döneriz.»

Fahrettin Akbaş:

«— İlk defa millî bir vazife almış bulunuyorum. Bu şerefe lâyık olduğumu isbat edeceğim!»

Kemal Demirsüren:

«— Mutlak olarak bir şampiyonlukla döneceğim. Bunu muhakkak başaracağım.»

İrfan Atan:

«— Allahın yardımı ile, elimden geleni yapmağa çalışacağım. Rakiplerim beynelmilel şöhrete sahip güreşçilerdir. Kazanmanın pek kolay olamıyacağını takdir edersiniz.»

Ruhi Sarıalp:

«— Son günler bizim için çok üzücü geçti. Şimdi de iştirak edememek tehlikesiyle karşılaşmış bulunuyoruz. Bütün aksi ihtimaller bertaraf edildiği takdirde, memleketime bu defa da bir şeref derecesi kazandırmağı vaad ediyorum.»

Diğer atletlerimiz, pek ümitli bulunmadıklarını, ilk turları atlamanın bile kendileri için bir muvaffakiyet sayılabileceğini söylemişlerdir.

Bu arada Cahit Önel dedi ki:

«— Bizim derecelerimizle bu biraz turistik bir seyahate benziyor. Bununla beraber çok şey öğrenmiş olarak döneceğiz. Bu bizim için fevkalâde bir fırsattır.»

İstanbul'a tayin edilen ilkokul öğretmenleri

(Başı 1. cide)

ya Akçadağ Ziya Gökalp ok. öğ. Ayşe Veral Fatih Muallimnaci 1. ok. öğ., Hatay Ataker okulu öğ. Osman İçten Bakırköy Avcılar 2. okul öğretmenliğine, Zonguldak Merkez Gazi okulu öğ. Lâmia Coşkun Yalova okulu öğ., Bursa İnegöl Deydinler köyü öğ. Hilmi Öztürk Çatalca Oklah okulu başöğ., Kayseri Mustafa Özgü okulu öğ. Abdullah Özgüner Beykoz Mahmutşevketpaşa ok. öğ., Denizli Merkez Karamanlar ok. öğ. Sıtkı Tür Çatalca Türkoba okulu başöğ., Muğla Marmaris merkez ok. öğ. Pakize Çetintürk Çatalca Bojdar okulu öğ., Adana Kâzımkarabekir okulu öğ. Hayrünnisa Gülcüler Silivri Fener okulu öğ., Eskişehir merkez Necatibey ok. öğ. Fırdevs Samurkaş Bakırköy Bağcılar ok. öğ., Trabzon merkez Arsen köyü öğ. Lütfi Dolkay Fatih Uzunyusuf okulu öğ., Tekirdağ Çorlu Sücaattin ok. öğ. Vedia Yücel Fatih Haydar okulu öğ. Tekirdağ Çorlu Şücaattin ok. öğ. Fevzi Yücel Fatih Haydar okulu öğ., Antalya Korkut merkez ok. öğ. Mürüvvet Aviral Çatalca Hadımköy ok. öğ., Kütahya Alayunt merkez ok. öğ. Fatma Güner Silivri Ortaköy okulu öğ. Manisa Turgutlu 7 Eylûl ok. öğ. Raziye Özbek Beykoz Bozhane okulu öğ., Manisa Yeni okul öğ. Sabahat Karatekin Beyoğlu Galipdede okulu öğ. Rize Çayeli Okulu Öğ. Osman Morgil Yalova Akköy okulu öğ. Bursa Demirtaşpaşa okulu öğ. Hatice Çağlıyan, Beyoğlu Piyale okulu Öğ. Rize İstiklâl okulu Öğ. Selma Ersan Silivri Celâliye okulu öğ. Zonguldak Bartın Cumhuriyet okulu Öğ. İsmail Erdoğan Sarıyer Pertevniyal 1. Bursa Orhangazi Merkez Okulu Öğ. Halide Koçak Fatih Muallim Naci II. Okul Öğ. Bursa Orhangazi Merkez Ok. Öğ. Şükrü Koçak Fatih Ulubatlıhasan II. Okul Öğ. Bursa Mudanya 12 Eylûl Okulu Öğ. Müşerref Özgür Üsküdar Kuzguncuk Okulu, öğ. Amasya Merzifon Marılca köyü ok. öğ. Gülten Sarıgül Silivri Fener okulu Öğ. Kocaeli Akyazı merkez ok. öğ. Saliha Pektaş Bakırköy Avcılar 1. Ok. Öğ. Mardin Dicle Ok. Öğ. Vakkas Balta Silivri Büyükçavuşlu okulu öğ. Tekirdağ Çorlu Yakuplu Ok. öğ. Fahri Erdoğan Silivri Fener okulu Öğ. Konya Cumhuriyet okulu Öğ. Zeki Üyetürk Kartal Dolayoba okulu Öğ. Kocaeli Gebze Denizli okulu Öğ. Mediha Bilgiç Çatalca Yeniköy okulu Öğ. Bursa merkez M. Kemalpaşa Ok. Öğ. Vesile Beykel Fatih Ulubatlıhasan 2. Ok. Öğ. Bursa Orhangazi Öğ. Kermet köyü Ok. Öğ. Vedat Eksek Şile Yazımanayır okulu öğ. Bursa Orhangazi Çakıl Köyü Okulu Öğ. Şevket Toprak Şile Yazımanayır okulu öğ. Antalya Korkuteli Yazır okulu öğ. Yusuf Yurteri Şile Oruçoğlu okulu başöğ. Gaziantep Kunalp köyü okuu öğ. Orhan Erden Şile Kervansaray köyü okulu başöğretmeniğine. Yozgat Boğazlıyan Burden köyü öğ. Mür Sel Peker Yalova Katırlı köyü ok. öğ. Malatya Merkez Cumhuriyet okulu öğ. Sıdıka Özergin Şile Ahmetli okulu öğ. İzmir Çeşme Çiftlik okulu öğ. Neriman Yurtvermez Eyüp Kemerburgaz Ok. Öğ. Tekirdağ Çorlu Çeşmeli Ok. Öğ. Ramazan Kaya Silivri Kadıköy okulu öğ. Tekirdağ Malkara Kalivya okulu öğ. Recep Tuna Çatalca Alaton köyü ok. okulu öğ. Raci Yarkın Çatalca Yakuplu ok. öğ. Çankırı Ayan okulu öğ. Hasibe Cesur Çatalca Kestanelik köyü okulu öğ. Bitlis Ahlat Uygulama ok. öğ. Fazilet Şener Çatalca Nakkaş köyü okulu öğ. Ordu Perşenbe Polatlı ok. öğ. Naşide Sönmez Çatalca Elbesan okulu öğ. Kocaeli Büyükderbent okulu öğ. Bedia Kutman Bakırköy Kocasinan ok. öğ. Kocaeli Adapazarı Karaosman ok. öğ. Adile Özcan Yalova Akköy okulu öğ. Amasya Merzifon merkez ok. öğ. Cemile Şen Eyüp İhsaniye okulu öğ. Kırklareli Babaeski Alpullu okulu öğ. Edibe Erdemir Bakırköy Kocasinan Ok. Öğ. Hatay Antakya Ataker okulu öğ. Nermin Altınay Çatalça İzzettin okulu öğ. Trabzon Sürmene okulu öğ. Sabiha Göreyli Çatalca Anarşa okulu öğ. Çanakkale Ayvacık Küçükçekmece ok. öğ. Makbule Oymak Çatalca Çanakca ok. öğ. Siirt Merkez Yeniokul öğ. Pakize Çatalca Balaban okulu öğ. Niğde Nevşehir 30 Ağusos ok. öğ. Fuat Öncel Üsküdar Dudullu okulu öğ. Afyon Emirdağ merkez İnkilâp ok. öğ. Süreyya Eğitimci Eminönü Mimarsinan Ok. Öğ. Bilecik Bozöyük Merkez okulu öğ. Mahmut Güneş Kartal Kurtdoğmuş okuluna, Giresun Merkez İsmetpaşa okulu öğ. Nuriye İlhan Kadıköy Göztepe Pans. Ok. Manisa Merkez Gazi okulu öğ. Rabia Uluçay Fatih Davutpaşa okulu öğ. İzmir Merkez Kocatepe okulu öğ. (Vehbi Aktün) Beykoz Paşabahçe okulu öğ., Çankırı Merkez Gazi okulu öğ. Nurhan Onar Beykoz Mahmutşevketpaşa ok. öğ. Edirne Merkez Kurtuluş okulu öğ. Nuriye Sayın Fatih Ulubatlıhasan ok. öğ. Kocaeli İzmit Necatibey okulu öğ. Sabriye Erdumlu Fatih Ulubatlıhasan II ok. öğ.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

Değişen «Devirler»

(Başı 1. cide)

gönül elbette ister. Ne çare ki hakikatte böyle bir devir başlamış olmuyor. Yeni şahıslar, yavaş yavaş eski rollere sahip çıkıyorlar. Eski gidişler, bazan belki de daha geri ve ham bir şekilde geri geliyor. Yalnız bu arada memleketin hayatındaki devamlılık ve istikrar unsuru inkâr edilmiş ve sarsılmış oluyor.

Hele son iktidar değişikliğinin yepyeni bir devrin başlangıcı diye telâkki edilmesi ve yakın maziye ait her şeyin kötü diye gösterilmesi, millî bünyemiz için büyük bir huzursuzluk kaynağıdır. Bu yüzden siyasî partiler arasında bir uçurum açılıyor ve demokrasi sisteminin işler bir hale gelmesi imkân haricine çıkarılıyor.

İşin doğrusu şudur ki 1919 ile 1950 arasındaki 31 yıl içinde Türkiyede çok hayırlı ve çok mükemmel bir takım işlerle beraber bir takım hatalar da yapılmıştır. Tek partinin usullerini geride bırakıp terakki ve inkişaf hareketimize demokrasi çerçevesinde devam edebilmek, hayırlı hareketleri fasılaya uğratmamak, fakat hatalardan kaçmak ve kurtulmak azmile millet büyük mücadeleleri göze almıştır. Fakat Atatürkün rehberliği altında, kısmen bugünkü Cumhurreisimizin teşebbüsile yapılan birçok faydalı ve hayırlı işlerin kıymeti toptan inkâr edilirse, millî hayat mefhumunun mânası kalmaz ve Türkiyenin umumî hayatı birbirine bağlanan şahsî idarelerden ibaret, ittirattan mahrum bir manzara alır.

Bugünü yüksek göstermek için maziyi neden toptan inkâr etmek lâzım gelsin? Eğer yeni iktidar, maziye ait her şeyi hiç diye gösterirse, dünkü iktidar da kendisne bugünkü yi işlerinden dolayı krediyi esirgemeğe meyleder. Arada müsbet ve müşterek ölçü kurulamaması, millî işbirliğinin her şekline engel olur.

Bugün yeni iktidarı temsil edenlerden çoğu, dünün mes'uliyetlerine iştirâk etmiş, sıfatlerinden hisse almış, hatalarının günahına ortak olmuş şahsiyetlerdir.

Dünle bugün arasında bir köprü teşkil eden bu gibi siyaset adamlarının iktidarda bulunduğu bir sırada bir sulh ve karşılıklı saygı kurulamazsa, acaba ne zaman kurulacak?

Yeni iktidar, maziden kıymetli bir miras almıştır. İktisadi inkişafımız ilerledikçe, bu mirasın kıymeti artıyor. Zirai ve sınai alâkalar zıd bir halde kalacak yerde, gitgide birbirile kaynaşıyor. Yeniler eskinin hakkını verirlerse, eskiler de yeni işlerin hayırlı taraflarını görmeğe ve böyle icraatı milletin müşterek varlığı namına benim semeğe başlarlar.

Partiler arasındaki sulh anahtarları, devirler arasında sulh ve karşılıklı hürmet kurulmasıdır. Bu anahtarın artık kullanılmasında ve devir kavgasının sonuna gelmesinde hep birden ısrar edelim.

Ahmet Emin YALMAN

Amerikada sıcaklar devam ediyor

Nevyork 15 (A.P.) — Sıcak dalgası devam etmektedir. Bu arada, serinlemek için denize gidenlerden 47 kişi boğulmuştur.

Basketbolde İtalyaya 49 - 37 yenildik

(Başı 1. cide)

lar ise her fırsattan istifade etmesini bildiler.

Evvelâ Mısıra, sonra İtalyaya karşı aldığımız neticeler basketbolda gerilemekte olduğumuza bir işarettir. Takımımız taktik ve teknik bakımdan burada iki gün içerisinde gördüğümüz en zayıf takımlardan biriydi.

Diğer basketbol karşılaşmalarında Belçika İsviçreyi 59 - 49; Kanada, Romanyayı 72 - 51; Yunanistan, İsraili 54 - 52 yenmişlerdir.

Futbol eleme maçları

Dün yapılan futbol eleme maçları tahminlerin hilâfına sürpriz li geçti ve aşağıdaki teknik neticeler alındı.

Polonya - Fransayı 2—1, (devre 1—1), Yugoslavya - Hindistanı 10 — 1 (devre 5—0)- Danimarka - Yunanistanı 2—1 (devre (2—0), Macaristan - Romanyayı 2—1 (devre 1—0) yenmişlerdir.

Sovyet Rusya - Bulgaristan millî futbol eleme karşılaşması nizamî müddet sonunda 0—0 beraberlikle bitti.

Bunun üzerine oyun 15 şer dakikadan iki devre temdit edildi ve ilk devreyi 1—0 galip bitiren Ruslar ikinci devre Bulgarların beraberliği temin etmelerine rağmen ikinci bir gol çıkarmağa muvaffak olarak bu maçı güçlükle 2—1 kazandı.

Bugün yapılan Olimpiyat hokey elemelerinde Belçika Finlândiyayı 6—0, Avustuya - İsviçreyi 2—1 yenmişlerdir.

Güreşçilerimizin son durumu bugün belli olacak

Helsinki 15 (Hususî surette giden muhabirimiz Sedat Taylandan telsizle) — Yaşar Doğu, Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Halil Kaya ve Ruhi Sarıalpın Olimpiyatlara iştirâk meselesi bu gün teknik komitede iki saatten fazla görüşüldü. Kafile başkanı Füruzan Tekil görüşümüzü ısrar la müdafaa etti. Neticede mesele Olimpiyat komitesine havale edildi. Milletlerarası Olimpiyat komitesi yarın (bugün) toplanarak kat'i bir karar verecektir. Bu ufak bir ümittir. fakat umumi kanaat Olimpiyat talimatına aykırı bir karara varılmıyacağı etrafında toplanıyor. Bu dört sabakalara katılması imkân dışı güreşçi ile bir atletimizin müşında görülmektedir.

Diğer taraftan futbolcularımızdan Alâeddin ile Sedadın isimleri geç verildiğinden bu iki futbolcudan da istifade edilemiyecektir. Komite bugün geç vakit bu futbolcuların müsabakalara iştirâk ettirilemiyeceğini resmen bildirmiştir.

Bizden başka hiç bir memleket muayyen tarihten sonra spor cu değiştirmek teşebbüsünde bulunmamıştır.

Öğrendiğime göre Amerikalılar burada Yaşar Doğuya hocalık için iyi bir teklif yapacaklardır.

Son dakikada öğrendiğime göre futbol millî takımımızın kadrosu şöyle teşkil edilmiştir:

Fevzi — Cahit, Rıdvan — Kâmil, Basri, Ercüment — Macit, Yalçın, Mustafa, Muzaffer, Vasıf.

Son dakikada ufak bir değişikliğin yapılması muhtemeldir. Karşılaşacağımız takım elemelerden sonra belli olacaktır.

YAZIN

TERLİ TERLİ

cereyanda oturmaktan mütevellit soğuk algınlığına karşı

GRİPİN

başarı ile kullanılır.

- Baş, diş, adale, sinir ağrılarını teskin eder.
- Bayanların muayyen zamanlardaki sancılarına karşı son derece faydalıdır.

GRİPİN

4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir.

As. Okullara Öğrenci Alınacak

1952 - 1953 öğretim yılı için :

Aşağıda yazılı astsubay sınıf okullarına 5802 sayılı kanun hükümlerine göre öğrenci alınacaktır. Kayıt ve kabul müddeti 9 Haziran 952 sahabından 1 Ağustos 952 akşamına kadardır.

1. Astsubay sınıf okulları:

Süvari Okulu İstanbulda, İstihkâm okulu İstanbulda, Topçu okulu Polatlıda, Uçaksavar okulu Tuzlada, Ulaştırma okulu İzmirde, Tank okulu Ankarada, Muhabere okulu Ankarada, Sıhhiye okulu Ankarada, Veteriner okulu Ankarada. P. okulu Çankırıda.

2. Aranacak Nitelikler:

a — Türk vatandaşı olmak.

b — Orta okul veya Millî Eğitim Bakanlığından orta okul muadili kabul edilen bir okuldan mezun olmak veya yüksek bir okuldan tasdiknameli bulunmak.

c — Vücut yapısı düzgün ve her bakımdan sağlam olmak.

d — Kendisi kusursuz bir ahlâk ve karakter sahibi olmak.

e — Bir veli göstermek.

f — Boy 1.60 dan aşağı olmamak.

g — Ağırlığı boyu ile mütenasip olmak.

h — 16 yaşını bitirmiş ve 23 yaşından gün almamış bulunmak.

i — Askerî ve sivil okullardan ders, ahlâk veya sağlık sebeplerile çıkarılmamış bulunmak.

j — İstekli miktarı fazla olduğu takdirde seçme imtihanını kazanmış bulunmak.

3 — İstenilen belgeler:

a — Dilekçe.

b — Nüfus cüzdanı veya tasdikli örneği.

c — Öğrenim derecesini gösterir okul diploması veya belgesi.

d — Bir seneyi geçmemiş aşı kâğıdı.

e — Ailesinin kendisinin ve velisinin iyi ahlâk ve karakter sahibi olduklarını gösterir iyi huy kâğıdı.

f — Örneğine uygun noterce tanzim edilmiş taahhüt senedi.

g — Tam teşekküllü askerî hastanelerden «katılacağı sınıfın» astsubay okula girer kayıtlı sağlık raporu.

IV. Genel Hükümler:

1 — İstekliler doğruca girmek istedikleri sınıf okul komutanlığına veya bulundukları As. Şube Başkanlıklarına müracaat edecekler.

2 — İstenilen evrakı zamanında okullarda veya As. Ş. Bşk. lıklarında bulundurmıyanlar hiç bir hak iddia edemezler.

3 — Müracaat fazla olduğu takdirde kadro nisbetinde seçme hakkı okullara aittir.

4 — Namzetlerin gidiş, dönüş yollukları ve masrafları kendilerine aittir.

5 — Askerlik Şubelerine müracaat edenlere okullarınca gelmeleri için davetiye gönderilmedikçe hiç bir namzet okula gelmiyecektir.

6 — Talip olacakların sıhhî muayeneleri başvurdukları askerlik şube veya okul komutanlıklarına en yakın askerî hastaneye sevkettirilerek yaptırılacaktır.

7 — Okula giremez kayıtlı rapor alanlarla evrakını vaktinde tamamlamıyanların evrakları okullara gönderilmeyecek kendilerine iade edilecektir. (10482)

Ulaştırma Bakanının tetkikleri

Bir müddettir şehrimizde bulunan Ulaştırma Bakanı Seyfi Kurtbek, dün, refakatinde İstanbul Telefon başmüdürü Reşat Dündar Ünal olduğu halde, telefon santral ve tesisleriyle şebeke ve diğer iş yerlerinde tetkiklerde bulunmuştur.

Bakan, Rumeli caddesinde yapılan telefon künk döşeme işlerini yerinde incelemiş ve bu işin en kısa zamanda bitirilmesini alâkalılardan istemiştir.

Müteakiben Levent mahallesinde yapılan telefon şebekesini mahallinde görmeğe giden Seyfi Kurtbek; bu şebekenin bağlanacağı Bebek santrali ile yeni inşa edilmekte olan Bebek otomatik santralinde de tetkiklerde bulunmuştur.

Ulaştırma Bakanı Seyfi Kurtbek, Fatihte inşa edilen 3500 abonelik yeni otomatik santrali de görmüş ve Fatih çevresinde bu mevzu ile ilgili tetkikler yapmıştır.

Olimpiyad oyunları kronometrajının mes'uliyeti ayarı tam bir saata itimad edilebilecek en geniş teşebbüsdür. 53 Millet-Delegeleri yardımile-HELSİNKİ Olimpiyad oyunları kronometrajını OMEGA'ya tevdi etmişlerdir.

Ω

OMEGA

1952

HELSINKI

OLİMPİYAD OYUNLARININ KRONOMETRAJINI RESMEN DERÜHTE ETMİSTİR

OMEGA nın 20 senelik Olimpiyad oyunları KRONOMETRAJI

Hürriyeti seçen

(Başı 1. cide)

Rus mühendisi, komünist aleyhtarı Almanların yardımiyle Doğu Almanyadan kaçmış ve Batılı makamlardan siyasi melce hakkı talep etmiştir. Amerikan idarecileri, Volçanski'nin son yıllarda Batıya iltica etmiş olan en fazla malûmat sahibi sivil Sovyet memuru olduğunu belirtmişlerdir.

Volçanski demiştir ki:

«— Kanaatimce daha yıllarca harp olmayabilir. Rus milleti harp fikrine tamamiyle muarızdır. Fakat kanaatimce, gene vatanlarını müdafaa ettiklerine inandırıldıkları takdirde, Ruslar savaşacaklardır. Sovyetler Birliğinde bugün şimdiye kadar görülmemiş vüs'atte bir propaganda mekanizması mevcuttur. Bu itibarla halkı kandırmaları ve vatanları için çarpıştıklarına ikna edilmeleri tamamiyle melhuzdur. Sovyetleri fiilen harbe girişmekten alıkoyan bir tesir de şudur:

Harp şartları altında Sovyetlerde bir iç ihtilâl kopabilir. Bugün halk üzerinde icra edilen kontroller o kadar kuvvetli ve şümullüdür ki, ihtilâl kopması kabil değildir. Buna mukabil, harp halinde halka silâh temin edildiği takdirde, huzursuzluk ve rejime karşı memnunsuzluk içinde kıvranan Rus halkı kendi kendini bu rejimden kurtarmaya muktedir olabilir.

Maamafih soğuk harp hali sürer ve durum fiili bir harbe müncer olmazsa, Sovyetler Birliği dahilinde harpsiz bir ihtilâlin pişip patlak vermesi uzun vadeli bir ihtimaldir. Ancak bunun için halkın kendisini teşkilâtlandırabilmesi, liderler bulması, korkunç tehlikelere atılması ve kendisini silâhlandırabilmesi lâzımdır.»

Amerika'da Sovyet propağanda risaleleri dağıtılmayacak

Washington 15 — Dışişleri Bakanlığı bugün Washington'daki Sovyet elçiliğine Birleşik Amerika dahilinde propağanda mahyeti taşıyan risalelerin yayın ve tevziinin durdurulmasını emretmiştir.

Birleşik Amerika'da buna mukabil Rusya'da, şimdiye kadar Elçilik vasıtasiyle tevzi ettirdiği «Amerika» adlı Rus dilindeki dergisinin yayımını durdurmuştur.

Satışı yasak edilen dergiler

Ankara, 15 (ANKA- — Cumhuriyet Savcılığı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu gereğince Milli Eğitim Bakanlığı Komisyonunun almış olduğu karar gereğince dördü Amerikan, üçü yerli olmak üzere 7 mecmuanın satışını yasak etmiş ve bu hususu ilgililere «Çok acele» kaydiyle tamim etmiştir. Bu tamim gereğince İngilizce olarak yayınlanan Amerikan dergilerinden «Peep Shw», «Glamor» «Paris life», «Beautyarade» ve İstanbul'da münteşir «Çamur», «İnci», «Çiçek» adlı dergilerin satışı yasak edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanı,

(Başı 1. cide)

lan yerlere girilmemesini emretmektedir.

Suudi Arabistan'da veba hastalığının görülmesi hükümetimizi çok yerinde olarak ihtiyat tedbirler almağa sevk eder. Esasında Haç, derhal farz olmaz. fevri değildir, ömridir. Gelecek yıllar içinde de farizai haç ifa edilebilir.»

S. ARABİSTAN'DAN GELECEKLER KARANTİNAYA TÂBİ TUTULACAK

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı neşrettiği yeni bir tamimle, Suudi Arabistanın Assir bölgesinde Veba vakalarının zuhur etmesi üzerine, bu memleketten gelecekleree veba bakımından tıbbi muayene, nezaret, dezenfeksiyon ve gerekli tedbirler konulduğunu ilân etmiştir.

Suudi Arabistandan gelecek olanlara bu emrin tatbik edilmesi için bütün Hudut ve Sahil Sağlık müdürlüklerine bilgi verilmiştir.

Birleşik Amerika Adalet Divanı huzuruna çıkacak

La Haye 15 (A.P.) — Birleşik Amerika bugün ilk defa olarak Milletlerarası Adalet Divanının huzuruna çıkacaktır. Fransa, Divanın, Birleşik Amerika iş adamlarının Fransız himayesinde olan Fasta hususî döviz imtiyazlarına malik olmamaları icap ettiğine dair bir karar ittihaz etmesini istemektedir.

Gençlik Komitesi

(Başı 1. cide)

bu beyannameyi neşrederek Türk gençliğinin görüşünü bildirmemiz şarttır» demiştir.

Bundan sonra mesele reye vazedilerek, beyannamenin neşredilmesi kararlaştırılmıştır.

Beyannamede, Yunanlılar ilhak fikrinde ısrar ederlerse, hükûmetimizin de Türk görüşünde ısrar etmesi istenmektedir.

Radyo

16 Temmuz 1952 — Çarşamba

İSTANBUL

12,57 Açılış ve program, 13,00 Haberler 13,15 Radyo salon orkestrası konseri, 13,45 Şarkılar (Pl.) 14,15 Dans müziği (Pl.) 14,30 Türküler (Pl.) 15,00 Kapanış.

★

18,00 Açılış ve türküler Okuyan Hacer Buluş 18,15 Fasıl heyeti 19,00 Haberler 19,15 Saz eserleri 19,30 Konuşma, 19,40 Şarkılar Okuyan Ahmet Üstün 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Kısa şehir haberleri 20,35 Radyo Tiyatrosu 21,35 Müzik (Pl.) 21,40 Piyano dünyasında gezintiler 22,00 Şarkılar Okuyan adir Hilkat Çulha 22,20 Dinleyici lerle başbaşa 22,30 Saz eserleri 22,45 Haberler 23,00 Kambiyo - Borsa programlar ve Dans müziği (Pl.) 23,30 Gece konseri (Pl.) 24,00 Kapanış.

ANKARA

7,28 Açılış ve program, 7,30 M. S. Ayarı 7,31 Müzik (Pl.) 7,45 Haberler 8,00 Şarkılar (Pl.) 8,28 Hava raporu 8,30 Salon orkestrası müzikleri (Pl.) 9,00 Günün programı ve kapanış.

★

12,15 - 13,30 Asker saati:

12,15 Memleketten selâm, 12,20 Memleketten selâm, 12,30 Şarkılar Okuyan Ekrem Güyer, 13,00 M. S. Ayarı ve haberler, 13,15 Melodiler (Pl.) 13,30 Öğle gazetesi 13,45 Şen parçalar (Pl.) 14,00 Hava raporu, Akşam programı ve kapanış.

★

16,38 Açılış, Program ve M. S. Ayarı 17,00 Şarkılar Okuyan Muallâ Mukadder Atakan, 17,30 Müzik (Pl.) 18,00 Dans müziği (Pl.) 18,20 Cumhurbaşkanlığı Armoni müzikası 19,00 M. S. Ayar ıve haberler. 19,15 Tarihten bir yaprak, 19,20 Müzik (Pl.) 19,30 Köyün saati 20,15 Radyo gazetesi, 20,30 Küme fasıl 21,00 Konuşma 21,10 Müzik 21,15 Konuşma 21,30 Şarkılar Okuyan Müzeyyen Senar (Pl.) 22,00 Dans müziği (Pl.) 22,45 M. S. Ayarı ve haberler 23,00 Program ve kapanış.

İZMİR

14,58 Açılış ve program, 15,00 Karışık şarkılar 15,30 Müzik (Pl.) 16,00 Saz eserleri 16,15 Bestekâr simaları (Pl.) 16,30 Yurt türküleri 17,00 Dans müziği (Pl.) 17,20 Konuşma, 17,30 Oyun havaları 17,45 Yurt türküleri 18,15 Türkçe tangolar (Pl.) 18,30 Şarkılar Okuyan Suzan Yaman 19,00 Haberler, 19,15 Genç istidatlar 19,45 Operada bir gece (Pl.) 20,15 Radyo gazetesi, 20,30 Seçilmiş şarkılar (Pl.) 20,45 Konuşma 20,55 Serbest saat 21,00 Şarkılar 21,30 Program ve kapanış.

BULMACA

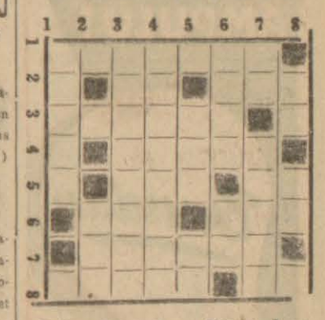

Soldan Sağa: 1 — Durum. 2 — Musiki işareti: Bir meyve. 3 — Asilzade kadınlardan biri. 4 — İç uzuvlarımızdan biri. 5 — Zeybek ağası; Birli. 6 — Yapma; Tarihî bir devlet. 7 — İç uzuvlarımızdan birine yararlı olan 8 — Ressamın boya tepsisi; Ayak.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Ağır başlı. 2 — Cinsle anlatma 3 — Baharattan biri. 4 — Faydalanma. 5 — Batı Anadolu: Bir nida. 6 — Başla sırt arası; İkametgâh. 7 — Uzak işareti; Ayak. 8 — Bir erkek adı. 8 — Bir nota; Bir nota daha.

Evvelki günkü bulmacanın halli

Soldan Sağa: 1 — Pembe; Ay. 2 — Oda; İl. 3 — Kauçuk. 4 — Etna; Ama. 5 — Pamir. 6 — Kuleli. 7 — Millet. 8 — İse; Ne.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Poker; Mi. 2 — Edat; İs. 3 — Mann; Kle. 4 — Capul 5 — Alet. 6 — İkamet. 7 — Al; Mil. 8 — Tarife.

Paranın yakıldığı zamanlar geçti!

Eskiden bazı zenginler, gösteriş olsun diye, sigaralarını para ile yakarlarmış. Fakat o devir çoktan geçmiştir. ZAMANIMIZ TASARRUF ZAMANIDIR ve herkes sarfettiği paradan azamî surette istifade etmek emelindedir.

Bir buz dolabı seçmek bahis mevzuu olduğu zaman da, tabiî olarak en iyisini almak istiyeceksiniz. Şu halde buz dolaplarının en mükemmeli ve en iktisadisi olduğunu ispat eden hakikî FRIGIDAIRE'i alınız. Paralarını emin bir mala bağlamak istiyenler hakiki FRIGIDAIRE almıştır. Kullananlara sorunuz: FRIGIDAIRE markasını seçmekle ne kadar isabet ettiklerini size söyleyecekler.

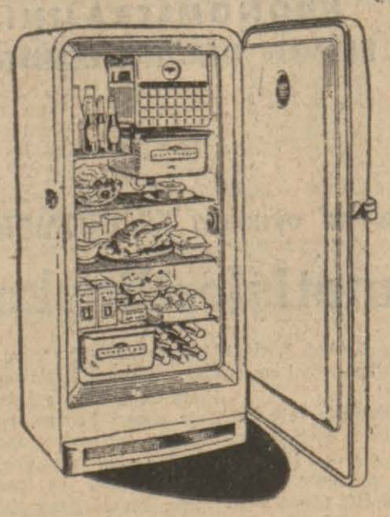

Hakikî FRIGIDAIRE, zerafeti, sağlamlığı ve cereyan sarfiyatında azamî tasarrufu ile, en emin ve idareli buz dolabıdır.

HAKİKİ FRIGIDAIRE 5 SENE GARANTİLİDİR. ve FRIGIDAIRE garantisi hakiki bir garantidir, çünkü uzun senelerin tecrübe ve ihtisasına sahip olan bir teşkilâta dayanmaktadır.

FRIGIDAIRE

İSTANBUL VE ANKARADA YEGÂNE SATIŞ YERİ:
(Taşrada: FRIGIDAIRE Resmi Satış Yerlerinde)

BURLA BİRADERLER A.Ş.

"YÜZÜMÜN GÜZEL BİR CİLDE KAVUŞMASINI KREM PERTEV'E BORÇLUYUM"

KREM Pertev

Türkiye Turizm Kurumu

20 Temmuz
İzmit Körfez Gezisi

Beylerbeyi vapuru ile
Yemeksiz 10 — Yemekli 13 T. L.
Akile Artun
Arif Sami Toker — Mustafa Kovancı — Fikret Kutluğ — Emin Ongan saz topluluğu
Vander Caz Orkestrası — Konservatuar Müzik Topluluğu, Tanınmış yazar ve şairler de gezimize dâvet edilmiştir.
Hareket: Köprüden : 8.00
Kadıköyden : 8.20
B. Ada'dan : 9.10
Köprü'ye varış : 20.50
Biletler Kurumdan ve acentalardan alınabilir.

Cie Navale de Navigation PARİS

Limanımızda bulunan

LİLOİS

Vapuru 19 Temmuzda eşyayi ticariye alarak

ANVERS'e

hareket edecektir. Tafsilât için Galatada Tahir hanında 3 üncü katta Scandinavian Near East Agency vapur acenteliğine müracaat.
Tel: 44993 - 2 - 1

DOKTOR
Raif Ferit Bir

Verem ve Dahili Hastalıkları Mütehassısı

Muayenehane Beşiktaş Tramvay Cad. Emniyet Sandığı yanında No. 12, Tel: 84395, Muayene 17.19.5 Ev Vali Konağı Cad. No. 33 Başaran Ap. Kat 1. Telefon: 83684.

DÜNYA TURUNA ÇIKMIŞ OLAN
MEDRANO SİRKİ BİLE

İLÂNCILIK-NYZK

HANOMAG

Diesel

Ter vasıtalarına güvenmektedir

(TAKSİM) CUMHURİYET CADDESİ DÖRTLER Ap. 8/1 (Radyo evi sırasında) P. K. 127 - Şişli

TRAKTÖR İÇİN: Tel. 82246 Telgr. RASAMA
KAMYON İÇİN: Tel. 86856 Telgr. OTORASEK

NOT: Kamyonetlerimiz için bazı Vilâyetlerin acentelikleri henüz münhaldir. Teşhir ve servis imkânı bulunan alâkalıların müracaatları.

Kızılay Hemşire Okuluna Öğrenci Alınacaktır.

952 - 953 ders yılı için Ordu hesabına eğitimleri İstanbuldaki Kızılay Hemşire Okulunda yapılmak ve Ordu Hemşiresi yetiştirilmek üzere 26 yaşına basmamış orta okul mezunu öğrenci alınacaktır.

Giriş şartları As. Tıbbiye okulunda, Levazım Âmirliklerinde ve As. Şubelerinde görülür. (11370 - 2184)

Otomatik Pikaplar

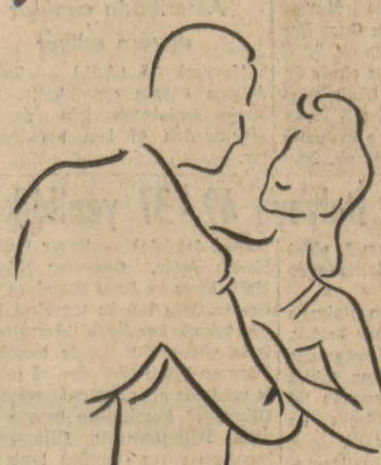

Rddyonuzla beraber otomatik bir pikapa sahip olmakla, sevdiğiniz plakları zevkle dinler eğlentilerinizde müzik ihtiyacını en mükemmel şekilde karşılarsınız.

Pikap sanayiinde en ileri bir hamle olan PHILIPS otomatik pikapları üç vitesli olduğundan gerek normal gerekse uzun zamanlı plaklar tamamen otomatik olarak çalınır.

Cihazın kolu çok hafif olduğundan, plaklar aşınmaz ve uzun zaman dayanır. Bu emsalsiz pikap 110 ve 220 volt ceryanlarda ayarlanabilir.

Fiatı:
Peşin : 225 Lira
Taksitle : 240 Lira

PHILIPS

GENERAL ELECTRIC
AMPULÜ!

Bundan ALÂSI OLAMAZ

SATILIK OTOMOBİL

1951 modeli Spor BUİCK DYNAFLOWW 16.000 kilometre yapmış çok temiz kullanılmış otomobil satılıktır. Müracaat.
Telefon: 25967

Vahi Öz ve arkadaşları Operet topluluğu Her akşam 21,15 de, Pazar 16 da
— Bobstiller —
3 perde müzikal operet
Gişe 11 de açılır. Tel: 43134

İmtiyaz sahibi: SİNAN KORLE
Neşriyatı fiilen idare eden Yazı İşleri Müdürü
MELİH YENER
(VATAN) Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. — İstanbul
VATAN MATBAASI

Viz-Zan-De

Tırnak Cilâsı'nın

süslediği sihirli eller, dünyayı kucaklıyor.

VİZ - ZAN - DE

Tırnak Cilâsı kalite bakımından emsalinin en mükemmeli, son moda renk çeşidi ile her zevke en uygunu, zarif şişesi ile dünyaca beğenilen ve aranılan bir Cilâdır.

Viz-Zan-De Inc.

Şantiyeler - Çiftlikler ve Sinemacılara

Benzin Motöriyle

Çalışır akuple edilmiş alternatör ve tevzi tablosu ile birlikte Monofaze 220 volt mütenavip cereyanlı 3000 ve 4000 mumluk kuvvetinde İngiliz

ELEKTROJEN GRUPLARIMIZ

gelmiştir.
Satış deposu:
İbrahim Taşçioğlu
Galata, Karaköy Palas karşısında No. 81

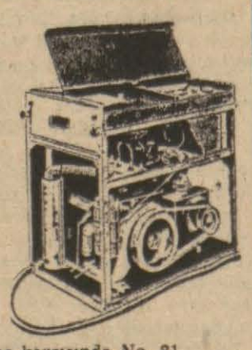

Bütün dünyanın tanıdığı ve aradığı İSVİÇRENİN meşhur ve hakikî 17 adet yakut taşlı kalite saatları

Başlıca Acentaları:

PARİS
NEWYORK
SYDNEY-AVUSTRALYA
PERO-LİMA
RİO DE JANEİRO
VALETTA-MALTA
KAHİRE-MISIR
ACCRA
CEZAYİR
BANGKOK
BOMBAY
BRUKSEL
BUENOS AYRES
CARACAS

HONG KONG
KARACHİ
LİSBONNE
LONDRES
MADRİD
MİLAN
MONTRÉAL
SANTİAGO
SHANGAY
SİNGAPORE
STOKHOLM
TANGER
TEL-AVİV
TUNUS
WELLİNGTON

DREFFA

Türkiye umumi vekili ve satış deposu: REÇPER Ali Rıza Şahenk
Bankalar caddesi Bahtiyar han kat 1 No. 11 İstanbul - Galata
Tel: 40144

KİNGSWAY ve CORONET MODELİ

DODGE Otomobilleri

Meraklıların en ziyade beğendikleri konfor, emniyet ve dayanıklığı birleştiren birer harikadır

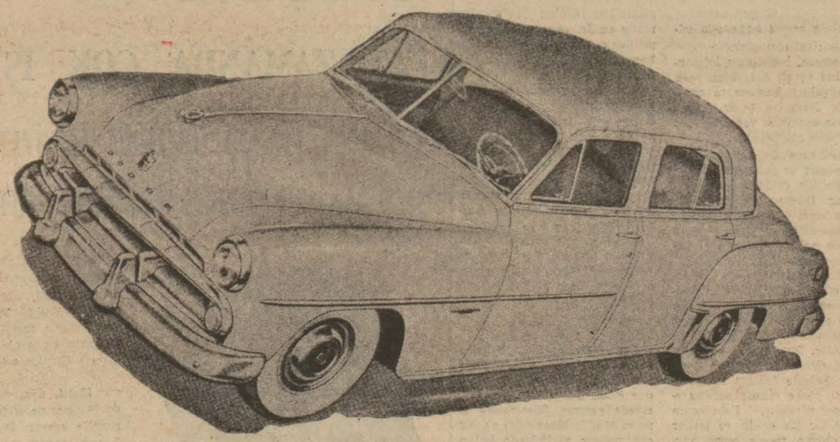

Bu resmi iyice tetkik eder veya renkli kataloğ gönderilmek üzere adresinizi bildirirseniz sizin de devamlı DODGE müşterisi olmanız yolu açılmış olur.

DODGE'u, DODGE Kullananlardan Sorunuz

TATKO Otomobil Lâstik ve Makine Ticareti T. A. Ş.
Taksim Bahçesi karşısı, Beyoğlu - İstanbul

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi : 1863

SERMAYESİ : 300,000,000 Türk Lirası

Ziraî krediler ve diğer her türlü banka hizmetlerinin ifasında sayın müşterilerinin emrindedir. Yurt içinde 410 şube ve ajansı, dünyanın her tarafında muhabirleri vardır.

Vadeli vadesiz tasarruf hesapları için 650.000 liralık bir ikramiye plânı hazırlanmıştır.

10 ÇEKİLİŞTE: 14 EV

Ayrıca: 10,000, 1000 ve 500 liralık ikramiyeler, traktör ve ziraat âletleri

İkramiyelere iştirâk şartlarını banka şube ve ajanslarından öğrenebilirsiniz.

Aydın İlindeki Ziraat Bankaları:

AYDIN ŞUBESİ — NAZİLLİ ŞUBESİ

BOZDOGAN Ajansı — ÇİNE Ajansı — KARACASU Ajansı — SÖKE Ajansı

VATAN Aydın İlâvesi

Vatan'ın Memleket Serisi No 31

GAZETE BERABER PARASIZ VERİLİR

İncir, Aydın'ın başlıca servetidir.

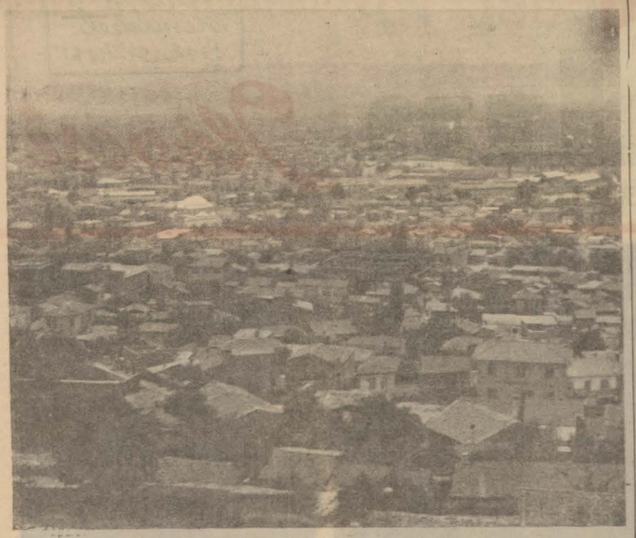

İşte bugünkü AYDIN

Dağlarından bal akan vilâyet

Aydın vilâyeti ve şehri, dinamik bir terakki hamlesi içindedir

Vali Dilâver Argun'un bu ilerleyişte akıncı bir rolü var

Aydın Valisi Dilâver Argun ile beraber şehre nâzır bir tepeye çıktık. Vali, başdöndürücü bir imar hamlesi içinde bulunan Aydın şehrinin yarına ait hazırlıklarını tasvire koyuldu.

Aydın vilâyeti, hiç şüphe yok ki, bütün dünyanın en zengin yerlerinden biri... «Dağlarından bal akar» diye bir şöhreti var. Pamukçulukta çok ileri giden bir vilâyetimiz, incir sahasında kalite bakımından dünyada eşi yok, zeytinciliği ileride, hayvancılık ve sütçülük sahasında memleketimizde yeni çığırlar açabilecek istidatta... Sul tanhisar, baştanbaşa bir portakal bahçesi halinde, seende on milyon portakal yetiştiriyor.

Böyle bir vilâyetin merkezi elbette daha mamur ve mükemmel bir hale gelmeli, hele yanıbaşındaki kaza merkezi Nazilli, basma fabrikasına ve diğer istidatlarına dayanarak, Ege sahasının İzmirden sonra en canlı merkezi haline geldikten, Söke, umran yarışında gittikçe fazla mesafe aldıktan sonra...

Yarınki Aydın

Vali anlatıyor: «İşte şu gördüğümüz hastane muhitinde, Ekrem Çiftçi tarafından teberrü edilen 100.000 lira paraya dayanılarak yeni bir verem pavyonu yapılıyor. Yeni bir lise binası inşa halinde... Bunun yanıbaşındaki hapishane binasının orada olmasına münasebet yok. Hapishane tepeye kaldırılacak, tepede bulunan mühimmat depoları başka yere nakledilecek, yukarıda sapa bir halde kalan sanat mektebi, etrafına pavyonlar ilâve edilmek suretiyle hapishane binasına taşınacak... Zirantin sür'atle makineleştiği bir muhitte sanat mektebine mühim vazifeler düşüyor, fakat mektebin sapa bir yerde olması; mektebin bu vazifelerin hakkından gelmesine ve geniş siparişler almasına mâni oluyor. Sanat mektebinden boşalacak binada memleketin en mühim bir ihtiyacını karşılamağa çalışılacak, bir hastabakıcı mektebi kurulacak... İşte» Aydının stadyomu, burada yeni tribünler vücuda getiriliyor. En güzel bir yerde 70 bahçeli evlik bir kooperatif kuruluyor. Yanında kız sanat mektebi yapılacak. Diğer iki kooperatife ait hazırlıklar var. Emlâk Bankası, kendi merkezini de hâvi olmak üzere bir İş Hanı kurmağa girişmiştir. Şehirde sekiz milyonluk ikrazlarda bulunmuştur. Beycamiin içi tâmir ediliyor, Yenicami restore oluyor. Haller; yanıbaşında bir soğuk hava deposu olduğu halde, yeniden vücuda getiriliyor. Şehir Klübü olarak yapılan, şimdi Belediye tarafından işgal edilen bina, turistik bir otel ve gazino haline konulacak.

Aydın, 10.000 iğlik bir iplik fabrikası kurmak üzere harekete geçmiştir. Toplanan sermaye bir milyon liradır. Ziraat, İş Bankalarıyle Millî Aydın Bankası da bu teşebbüsü desteklivor. Hayvancılık ve sütçülük sahasında yeni ve mühim hareketler hazırlanıyor.»

Bankacı Vali

Aydın Valisinde hem bir idareci, hem de muhitte iş imkânları yaratmağı dert edinen bir bankacı hüviyeti var. Meğer mülkiyeden çıktıktan sonra Parise tahsile gitmiş, üç yıl müddet bankacılık tahsili yapmış.

Dilâver Argun, Aydının istikbale ait gelişme imkânlarından sürükleyici bir şevkle bahsediyor ve bu kadar zengin bir muhitin geri kalmasındaki elemi şiddetle duyuyor.

Aydının geniş imkânlarına nisbetle arzettiği geriliğe başlıca başta giden vilâyetimizdir. Ege'nin göbeğinde bulunan bu vilâyetimiz her nedense yol bakımından mahrum olması... Ege'nin yol bakımından talihsiz çıkmıştır. Şimdi bu noksanlar tamamlanınca, su işleri ikmal edilince ve ucuz elektrik imdada koşunca, Aydın, yüksek imkân ve istidatlarına uygun bir istikbale kısa zamanda kavuşacak ve memleketin bellibaşlı varlık kaynaklarından biri olacaktır. Aydın, nüfusuna ve sahasına nisbetle en çok traktöre malik olan ve ziraî makineleşme hareketinde en başta giden vilâyetimizdir.

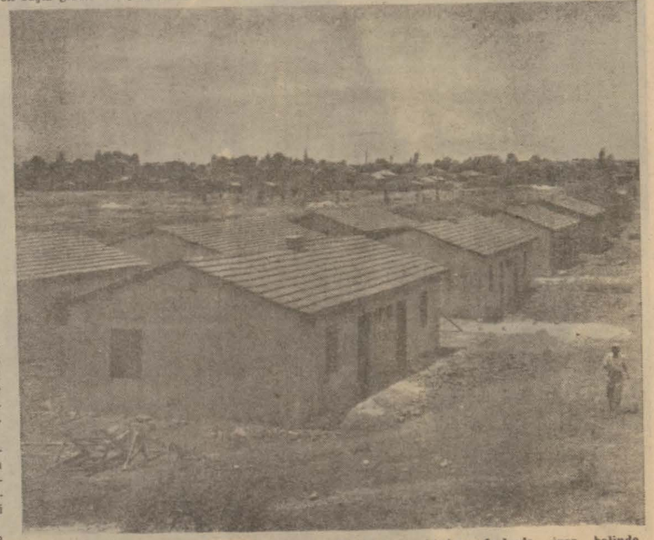

GÖÇMEN İSKÂNI — Aydın, göçmenlere karşı vazifesini yapmaktadır. Aydında, inşa halinde olan göçmen mahallesi.

AYDIN'DAN İSİMLER

Vali: Dilâver Argun.
Vali Muavini: Nafi Akınay.

Siyasî Partiler:

D. P. Başkanı: Ekrem Torunlu.
C. H. P. Başkanı: Ziya Evren.
M. P. Başkanı: Cemal Işlak.

Dernekler:

Kızılay Derneği Başkanı: Selim Yatağan.
Çocuk Esirgeme Başkanı: Süheylâ Yapar.
Yardımsevenler Başkanı: Hümeyra Çiftçi.
T. H. Kurumu Başkanı: Adnan Karasu.
Öğretmenler Başkanı: Ulvi Dağlıoğlu.

Belediye Başkanı Vekili: Selim Yatağan.
Ticaret ve S. Odası Başkanı: Kâşif Kutsal.
Ziraat Odası Başkanı: İbrahim Tertemiz.

İlçe Kaymakamları:

Nazilli Kaymakamı: Ahmet Balkan.
Söke Kaymakamı: Mustafa Güney.
Çine Kaymakamı: Tarık Ölmezoğlu.
Bozdoğan Kaymakamı: Özer Özmen.
Karacasu Kaymakamı: Mustafa Bezirgân.
Germencik Kaymakamı: Âdil Başal.
Koçarlı Kaymakamı: Sahir Behlülgil.

İdare Şube Başkanları:

Emniyet Müdürü: Rifat Uluku.
Jandarma Komutanı: Tevfik Saygın.
Jandarma Müfettişi: Kasım Selçuk.
Hukuk İşleri Müdürü: A. Subhi İlbars.
Seferberlik Müdürü Vekili: Nermi Akdeniz.
Nüfus Müdürü: Tacettin Gürel.
Bayındırlık Müdürü: Faik Utkan.
Maden İrtibat Me.: Cezmi Akın.
Defterdar: Lûtfi Çığırgan.
Tapu Sicil Muh.: Ziya Erol.
Toprak İskân Müdürü: Kâzım Bozok.
Ziraat Müdürü: Servet Arel.
Sağlık Müdürü: Nermi Akdeniz
Özel İdare Müdürü: Cemal Gençol.
Millî Eğitim Müdürü: Lûtfi Oran.
Cumhuriyet Savcısı: Cevdet Menteş.
Ağır Ceza Başkanı: Hamdi İyigün.
Veteriner Müdürü: Selim Yatağan.
Vakıflar Müdürü: Mustafa Özerim.
Vakıflar İşletme Müdürü: İhsan İzgi.
Orman İşletme Müdürü: Burhanettin Şener.
Bölge Çalışma Müdürü: Rebii Güney.
İşçi Sigorta: Rıza Dikmen.
İş ve İşçi Bulma Kurumu: Celâl
Müftü: Hâki Kençoğlu.
Sıtma Savaş Başkanı: Nuretin Öktem.
Su İşleri 4 üncü Şube Müdürü: Cavit Solmaz.
Karayolları kontrol Müh.: Orhan Menteş.
Posta Telgraf Telefon Müdürü: Kâzım Erten.
Tekel Başmüdürü: Reşat Onat.
Gar Şefi: Celâl.
Doğum Evi Başhekimi: Necdet Erenus.
Hastahane Başhekimi: Necip Aydın.
Meteoroloji Me.: Kemâl.
Askerlik Şube Baş.: Nâzım Sezer (Albay).
Noter: Muhtar Tekin.
Baro Reisi: Orhan Kutbay.
Aydın Lisesi Müdürü: Avni Mutlu.
Ticaret Lisesi Müdürü: İzzet tin Yücel.
Kız Sanat Enstitüsü Md. Meliha Özgirgin.
Erkek Sanat Enstitüsü Müdürü: Ali Özkurt.
Ziraat Bankası Müdürü: Kâşif Kutsal.
İş Bankası Müdürü: Avni Günay.
Millî Aydın Bankası Müdürü: Asım Aydınoğlu.
Osmanlı Bankası Müdürü: Yaşar Sabri Bağ.
Emlâk Kredi Bankası Müdürü: Kemâl.

Nazilliye canlılık veren müessese

(Başı 5 ncide)

Nazillinin sosyal hayatında büyük tesirleri olmuştur.

Müessese, muntazam lojmanları, bol ağaçlı bahçeleri, park ve bahçeleri, hastane ve okullariyle Nazilliye şehir olarak ayrı bir zenginlik veren kıymetli bir site halindedir.

Fabrikanın üç bin işçisiyle 350 memur ve müstahdemi bu çevrede bir canlılık âmili olmuştur. Müessesede her ay ödenen ücret ve maaşlar 300 bin lira tutmaktadır. İşçiler üç ekip halinde çalışmaktadır. İşçi ücreti ayda vasatî 173 liradır.

Şehrin elektriğini fabrika temin etmektedir. Yılda devlete ödenen vergi mikdarı 500 bin lirayı geçmektedir. Fabrika bir çok sahalarda şehre faydalı olmaktadır. Hastane, şehirlinin istifadesine açık bulundurulmaktadır. Şehirle fabrika arasındaki yol parke olarak müessesece yaptırılmıştır. Fabrikanın resmî bir ilk okulu ve işçiler için okuma yazma kursu vardır. 700 kişilik salonda her akşam işçi ve memurlara sinema gösterilir, balolar, eğlenceler tertip edilir. yazın, emsalsiz güzellikteki bahçesinde bando konserleri ve danslı toplantılar tertip edilir.

Müessesenin işçisine, spor yapmak için her türlü kolaylıkları sağlayan tesisleri arasında basketbol, voleybol ve futbol sahaları, tenis kortları, güreş ve boks ringleri bulunmaktadır.

Fabrikanın Sümerspor takımı bu sene bölgede çok kuvvetli ve sayılı bir varlıktır.

Fabrikanın 30 yataklı hastanesinden başka, bir kreşi de vardır. İşçi kadınlar işe giderken çocuklarını bu kreşe bırakmaktadırlar.

*

Nazilli Basma Sanayii Müessesesi çok dirayetli ellerin idaresinde bulunmaktadır. Müdür Emin Giray, tahsilini Amerikada yapmış, Sümerbank Umum Müdür Muavinliği ve birçok mühim vazifelerde bulunmuş; genç ve kıymetli bir idarecidir.

Hummalı bir gelişme içinde olan kazamız: Nazilli

(Başı 5 ncide)

tur. İşe sınai ihtiyaçlar da karıştığına göre kuvvet ihtiyacı büyüktür. İller Bankasından istikraz yoluyle 600 kilovatlık bir santral kurmağa hazırlanıyoruz.

Bizde Belediyecilik

Belediye gelirleri kanunundaki kaynaklar çok kısırdır. Meselâ tanzifat ve tenvirattan ancak 23.000 lira elde ediyoruz. Mahallî icaplara göre takdir hakkını kullanmak mümkün olsa, gelirler ve imar imkânları genişler. Meselâ Nazillide yirmi milyonluk pamuk satılır. Kilo başına bir kuruş alsak, kimseye tesir etmez. Fakat 200 bin liralık bir yekûn tutar.»

Burada Başkanın sözünü keserek, böyle bir resmin oktrova çığırının geri gelmesi olacağını ve iktısadî mahzurlar doğuracağını ileri sürdüm. Başkan, (oktrova) kelimesinin fena bir tesir bıraktığını söylemekle beraber, belediyelere daha geniş imkânlar açılması zaruretinde ısrar etti. Sonra sözüne devam etti:

«— 1923 de ana cadde açıldığı zaman o zamanki Belediye Reisi, Belediye mühendisine: «İki kağnı birbirine değmiyecek derecede geniş olsun» diye talimat vermiş. Bereket mühendis, caddeyi biraz daha geniş tutmuş da otomobil devrinde gidiş, geliş imkânı temin edilebiliyor. Bugün büyük istimlâk zorlukları ile karşı karşıya bulunuyoruz. Bunlara çare bulunmazsa, şehrin gelişmesi ancak elli senede temin edilebilir. Halbuki beş sene içinde inkişaf imkânı temin etmeğe ve gelecek nesillere iyi bir eser bırakmağa mecburuz. Vatandaş her şeyin olduğu gibi kalmasına razı olmuyor. Umran ve terakki yarışında kendi şehrinin iyi bir derece almasını istiyor.

Nazillide bu sene içinde 150 bin liralık parke kaldırımı yapılmıştır. Şunu söyleyeyim ki Aydın vilâyeti uzun müddet yoldan en ziyade mahrum illerimizden biri halinde kalmıştır. Bilmem, eski Aydın demiryolunun yaptığı bir baskının neticesi midir, bütün yollar Aydın hududunda durmuştur. Çok şükür, yakında yol vaziyeti düzelecek, bunun Nazillinin inkişafına yardımı olacaktır.

Nazillinin bağlık bir ovası vardır. Şarapları bir zamanlar meşhurdu. Afrodit harabeleri bu civardadır. Bunların civarında şimdi ancak bir, iki küçük köy vardır.

60 sene evvel Nazillinin yerinde (Pazarköy) adlı bir köy vardı. Kaza merkezi Kestel'de idi. Şimdi Kestel bir köy halinde kalmış, ilkönce demiryolundan, sonra fabrikadan hız alan Nazilli almış, yürümüştür.»

En mes'ut Günüm

(Başı 4 üncüde)

ne kadar iftihar etseniz yetinemiyorsunuz.

Şimdi mahsullerimiz hükûmetin aldığı tedbirler sayesinde de ğerini buluyor. Emeklerimizi toprağa akıtıyor ve bol bol mükâfatını alıyoruz. Tanrıya 30 yıl evvel olduğu gibi, bugün de hamdediyor, aynı zafer sevincini duyuyorum.

Sökede çiftçi
Eyüp Menderes
(Kara Efe)

ÇAMURLU VEYA KURU TOPRAKLARDA BU YENİ

SUPER-SURE-GRiPS

AZ ZAMANDA ÇOK IŞ GÖRÜR

SURE GRİP MODELİ DİŞLERİN EMNİYETLİ ÇEKİSİ – TİZ DİŞLER – KENDİLİĞİNDEN TEMİZLEME –HEPSİ AYNİ LÂSTİKDE

Good-Year'ın yeni Super - Sure - Grip'inde çiftçiler az zamanda, çok iş gören bir traktör lâstiği keşfetmişlerdir. Bu lâstiğin her cins arazide âzami çekme kabiliyetini haiz olduğu son tecrübelerle sabittir. Kuru veya çamurlu ağır topraklarda en zorlu çalışma sahalarında Super - Sure - Grip'in eşi yoktur.

Masif, düz, çubuk halindeki dişler toprağa derinlemesine nüfuz eder ve toprağı sağlam bir suretle kavrar. Dişlerin, boydan boya bütün satıhları, azamî çekiş temin edecek kudreti toprağa yükler bu lâstikler için zorluktan kaçmak yoktur. Dişler sert bir cisimle karşılaşınca eğrilmez.

Omuzlardan taban merkezine doğru genişleyen aralıklar ile bu lâstiğin dişleri toprakta emniyetle hareket eder. Dişler açık merkezli yani taban ortasında rabıtasız olduğundan çamur ve toprağın sıkışmasına mahal kalmaz ve dişler topraktan yükselirken diş araları kendiliğinden temizlenerek tekrar toprağa daldığında ayni tesirle nüfuz eder.

İşinize daha çok yarayacak bir traktör lâstiği daha uzun ve emniyetli bir lâstik ömrü. ve dünyanın en zorlu çekme kudretini istiyorsanız, traktörlerinize Good - Year'ın icad ve tekâmül ettirdiği düz çubuk dişli açık merkezli Super - Sure - Grip traktör lâstiğini takın.

Super-Sure-Grip TRAKTÖR LASTİĞİ

GOODYEAR

GOOD-YEAR FABRİKALARI MAMÛLÂTINDAN OLUP EMSALSİZ ÇEKME KUVVETİ TEMİN EDER.

AYDIN

(Başı 7 ncide)

bir edilen yol şeklini, şehrin içinden tamamiyle kaldırmak kararındadır.

Su işleri

Şehrin; yeni içme suyunun isale ve şebeke kurma işi ihale edilmiştir. Aydın bugüne kadar susuz bir şehir sayılırdı. Hem su kifayetsiz; hem de şebeke eski idi. 231 bi nlira istikraz, 269 bin lira da Bakanlıktaki fondan temin edilmek suretiyle 500 bin lira ile Aydının su işi artık yoluna girmiş bulunuyor.

Beş ay zarfında Aydın temiz ve bol suya kavuşmuş olacaktır.

Elektrik

Hâlen şehrin elektrik enerjisi motörlerle temin ediliyor. Fakat bunların eski oluşu koca Aydın şehri için mühim bir eksiklik teşkil ediyordu. Şimdi yeni bir hidroelektrik tesisatı yaptırılıyor. İş, eksiltmeye konmuş olup yakında inşaata geçilecektir.

Kanalizasyon

Birçok Anadolu şehirlerinde olduğu gibi Aydında da kanalizasyon tesisatı yoktur. Bu mühim eksiklik, yeni imâr hamleleri içinde unutulmamış ve beş yılık belediye programında yerini almıştır.

Belediye, bu işlerden başka, hemen tahakkuk ettirilmek üzere, hâl, gazhane ve soğukhava tesislerini, garaj inşasını, şehrin muhtelif yerlerinde helâlar inşa işini ele almıştır. Bunlar hâlen inşa edilmektedir.

Bu arada Hayvanpazarı denilen yer imâr edilerek panayır mahallî haline getirilecek, yeni bir belediye binası yapılacaktır.

Bütün bunlara bakarak Aydın şehrini mes'ut bir istikbâl bekliyor diyebiliriz.

İktısadî gelişmenin yanında; şehrin imâr ve kalkınması, birbirini tamamlayan ve gayesi, Aydının refahı olan; bir gidiş teşkil etmektedir.

Bir mâmure ve iktısadî refah diyarı: Söke

(Başı 4 üncüde)

fis balık yumurtasıdır. Tamamiyle dahilen istihlâk olunur. Hususi şahsa ait dalyandan ayrıca yılanbalığı istihsal olunur ki, bu sene bu dalyandan çıkarılan 12 ton miktarındaki yılanbalığı Hollandaya ihraç edilmiştir

Zirai durum

On binlerce dekar genişliğindeki Söke ovasında geniş mikyasta pamuk ve bundan başka hububat, baklıyat, tütün, susam ve keten zeriyatı yapılmaktadır. Söke ovasının hemen hemen dörtte üçü pamuk zeriyatına tahsis edilmiştir. Ekiliş ve istihsal miktarı senedenseneye artmakta ve ilçenin iktısadî sahada kalkınmasına âmil olmaktadır. Geçen seneki pamuk zeriyatı 230 bin dekor miktarında iken bu seneki zeriyat 300 bin dekara yaklaşmaktadır. Geçen sene asgari, 22 milyon kilo pamuk istihsal olunmuştur. Bu seneki istihsalin 30 milyon kiloya yükseleceği tahmin olunmaktadır. Söke ovasından geçen Menderesin ıslâhı hâlinde gerek pamuk ve gerekse diğer mahsullerde bir misli artış kaydedileceğine ve hattâ senede iki defa mahsul alınabileceğine şüphe yoktur. Sökede pamuktan mâda her sene vasatî olarak 60 bin dekar hububat 6 bin dekar tütün, 8 bin dekar bakliyat, 3 bin dekar susam ve 2 bin dekar keten zeriyatı yapılır. Bunlardan başka zeytinyağı, incir ve meyanbalı da başlıca ürünler meyanındadır. Sökenin yıllık zeytinyağı istihsali ortalama olarak 2,5 milyon kiloyu bulur. İncir istihsali 8 yüz tonu geçer. 7 bin ton miktarından meyan kökü istihsal ve imal olunur. Sökede ziraat usulleri tamamen fennî bir hale girmiştir. Karasapan; yerini traktöre terketmiştir. Bugün için Sökede 1500 ü mütecaviz traktör mevcuttur. Bu miktar günden güne artmaktadır. Bundan başka ilçede mevcut her nevi ziraî âlât ve makineler istihsalin artışında büyük rol oynamaktadır. Marshall Yardımı ile verilen traktör sayısı 630 u bulmuştur.

Ziraat Bankası ve Kredi Kooperatifleri faaliyeti

Ziraat Bankası ve kooperatifler çiftçiye geniş mikyasta kredi sağlamaktadır. Ziraat Bankası 1951 yılında 2 milyon iki yüz bin lira kredi dağıtmış iken bu yılki kredi miktarı 4 milyon liraya yükselmiştir. Ayrıca Ziraat Bankasının 1951 de Marshall dahili yaptığı yardım 8 yüz bin lira civarında iken bu miktar bu sene bir milyon iki yüz bin liraya çıkarılmıştır. İlçe bölgesinde dört Tarım Kredidi Kooperatifi vardır. Bunların ortak sayısı 1600 iken bu sene 2200 e baliğ olmuştur. Bu kooperatiflerin çeşitli mahsuller için dağıttığı kredi miktarı 1951 de 1 milyon 600 bin lira iken bu sene 2 milyon 500 bin liraya yükselmiştir. Ticarî kredi 1 milyon lirayı bulmuştur.

Pamuk ve İncir Satış Kooperatifi:

1500 ortağı vardır. Ortaklarından mübayaa ettiği pamuk ve incir mahsulünü serbest piyasaya arzeder. Mübayaa edilen kooperatif fabrikasında çırçırlanır. Prese halinde getirilerek satılır. Kooperatif 1952 yılında 6,5 milyon kilo pamuk mübayaa ve satış etmiştir. Bugün kooperatif çırçır fabrikası ihtiyaca kâfi gelmediği için mevcut çıkrık sayısı bir misline çıkarılmak üzere teşebbüslere girişilmiştir. Satış kooperatifi ayrıca bir iplik fabrikası tesisi için hazırlıklara başlamıştır .Ortaklarından temin ettiği % 3 ler ve ihraç edeceği hisse senetleriyle lüzumlu finansmanı temin edecek ve 1953 de fabrikanın tesisine başlıyacaktır.

Toprak tevzi işleri

Topraklandırma Kanununa göre toprakasız ve az topraklı çiftçilere toprak dağıtma işi devam etmektedir. 4 numaralı toprak tevzi komisyonu bir yıldır çalışmalarına devam etmektedir. Şimdiye kadar 108 çiftçi ailesine 2307 dönüm toprak dağıtılmış ve tapuları verilmiştir. Bugünlerde yeniden 6 köyün 806 çiftçi ailesine 15904 dönüm miktarındaki arazinin dağıtımına başlanacaktır. Böylece bir yıl içinde 914 çiftçi ailesine 18211 dönüm miktarında arazi dağıtılmış olacaktır.

Sağlık ve temizlik işleri

Kasabada halihazırda 10 yataklı bir dispanser, hükümet, belediye ve sıtma savaş doktorları; biri dahiliye mütehassısı olmak üzere 6 serbest doktor, 2 diş doktoru, 2 belediye ebesi, 2 eczahane vardır. Ayrıca mahalli halkın yardım ve bağışlariyle yaptırılan büyük ve güzel bir hastahane binası vardır ki, hastahane eylûl ayı içinde faaliyete geçecektir. Söke halkı büyük bir sabırsızlıkla hastahanenin açılmasını beklemektedir.

Sosyal ve Turistik Tesisler

Kasabada halihazırda 8 otel, 5 han, içkili içkisiz 10 lokanta, 2 gazino, bir şehir kulübü, 33 kahvehane, 20 fırın, 2 kapalı ve üç yazlık sinema, 6 cami vardır. Yeniden büyük ve modern bir sinema binası ile 60 odalı turistik bir otel inşasına başlanmıştır. Sökede halihazırda geniş imâr faaliyeti göze çarpmaktadır. Bugün için ev, dükkân, mağaza, otel gibi yüzü mütecaviz inşaat devam etmektedir.

Tarihî eserler

Söke bölgesinde vaktiyle hafriyatı yapılarak toprak üzerine çıkarılmış olan üç meşhur harabe vardır. Bunlardan Priyen harabesi kasabadan 15 kilometre uzakta, Milet harabesi 35 ve Didim harabesi ise 50 kilometre uzaklıktadır.

İyoniyenler tarafından kurulmuş olan bu şehirlere ait ilk araştırmalar 1842 de başlamıştır. İlk defa Şarl Teksiye adındaki Fransız âlim harabelerin bulundukları yerleri tesbit etmiş ve 1877 de İngilizler gelerek harebelerin sondajlarını yapmışlardır. 1895 den sonra da beynelmilel şöhreti haiz bulunan Alman profesörü Veygant ve muavini Martin Şeyde gelerek her üç harabeyi hafriyatla meydana çıkarmağa muvaffak olmuşlar.

4000 nüfuslu küçük bir şehir olan Priyenin kazı neticesinde sokakları, evleri, mâbetleri ve bütün teşkilâtı meydana çıkmıştır. Zamanın ilim ve sanat merkezi olan Milet de istilâların tesiriyle sönen ve bugün eserleri mevcut olan şehirlerden biridir. Bu şehrin bugün için tiyatro, agora, mahkeme salonu, belediye ve hamam gibi tesisleri muhafaza edilmiş durumdadır. Didim harabesi ise başlıca bir mâbettir. Bu mâbet Apollon mâbedi adı ile mâruftur. Sözü geçen harabelerin kıymetli parçaları hafriyat sırasında gizlice Alman müzelerine nakledilmiştir. İlçe bölgesinde yeri malûm olup da henüz hafriyatı yapılmıyan ve Milus, Teba ve Herakliya (Herakliyos Lakmos) adlarını taşıyan tarihî şehirler mevcuttur. Mevcut harabelere her türlü motörlü vesaitle gidip gelmek mümkündür.

Yollar

İlçede iki senedir geniş bir yol faaliyeti vardır.

A — Yıllardır yapılamıyan Söke—Bağarası bucağı yolu önemle ele alınmıştır. İnşaat de vam etmektedir. Kış mevsimine kadar bitirilerek seyrisefere açılmış olacaktır. Bu yol için yeniden 2 yüz bin liralık hükümet yardımı gelmiştir.

B — Gerek Milâs ve gerekse Söke için iktısadî ve ticarî ehemmiyeti bulunan ve bilhassa Söke ovasının ve kış aylarında ilçe ile muvasalası kesilen ova köylerinin hepsini ilçe merkezine bağlıyacak olan ve bir kısmına geçen yıl içinde başlanan Söke—Milâs yolunun bu yıl içinde de inşaatına devam olunacaktır.

C — Köy yolları: İlçe bölgesindeki köy yollarının plân ve program dahilinde inşaata devam olunmaktadır. Şimdiye kadar birçok köy yollarının onarımı işi tamamlanmıştır. Bir kısmının açılmasına, onarımına devam olunmaktadır. 1952 yılı sonuna kadar en aşağ 15 köyün yolu açılmış genişlemiş ve onarılmış olacaktır. Hükûmetçe vilâyete yapılan yardımdan Sökeye 6060 lira tahsis edilmiştir.

Köy içme suları

Bu iş de bir programa bağlanmıştır. Şimdiye kadar 6 köyün içme suyu işi halledilmiştir. Bu köylerin bazılarına yeni su getirilmiş, bâzılarının su yolları demir boru veyahut beton büzler içine alınmıştır. Bu yıl sonuna kadar da ayrıca 8 köyden bâzılarının su yolları aynı şekilde yeniden yapılacak ve bâzılarına yeniden içme suyu getirilmiş olacaktır.

Belediye İşleri

Belediyenin bugünkü geliri; belediye hizmetlerini karşılayacak durumdadır. 1952 bütçesine göre gelir yekûnu 317 bin lira ve belediye işletmelerinin geliri ise 190 bin liradır. Şu vaziyete göre kasaba belediyesi 507 bin lira tutarındaki bir bütçe ile çalışmaktadır.

İçme suyu durumu

İçme suyu beş kilometre mesafeden çelik borularla kasabaya gelmektedir. Tesisat 1926 yılında fennî projesine uygun olarak yapılmıştır. Kasabada halihazırda 48 çeşme, 54 yangın musluğu vardır. Abone sayısı 1127 dir. İçme suyunun bugünkü ihtiyacı karşılıyamadığı gözönünde tutularak 7 kilometre mesafedeki Paşa ve Kayas sularının da şehre getirilmesi belediyece 130 bin liraya ihale edilmiş olup tesisata başlanmıştır.

Elektrik İşleri

Söke elektrik şebekesi gittikçe genişlemektedir. 1951 yılına kadar 260 beygirlik takatla çalışmakta olan santral bu yıl içinde yeniden mübayaa edilen 240 beygirlik grupla takviye olunarak 500 beygirlik bir tâkata yükseltilmiştir. Bugünkü elektrik abone sayısı 1408 i bulmuştur. Bugün için elektrikle çalışan küçük sanayi 25 i aşmaktadır. Kasabanın büyük bir kalkınma seyri takip etmesi dolayısiyle önümüzdeki seneler de bugünkü elektrik santralının ihtiyacı karşılayamıyacağı düşünülerek elektrik tâkatının artırılması çareleri araştırılmaktadır. Mevcut linyit kömüründen istifade edilmek suretiyle 3000 beygir tâkatında buhar santralı (Termik santral) kurulabilmesi için belediyece gerekli teşebbüslere girişilmiş ve bunun için bir proje hazırlatılmıştır. Bu projeye göre buhar santralı 750 bin liraya mal olacaktır

Diğer belediye tesisleri

Kasabada 1934 yılında inşa edilen bir fennî mezbaha ve yeni bir gazhane binası vardır. Belediyece 100 bin lira değerinde modern bir hal binası yaptırılmaktadır.

Milli Eğitim durumu

Yapılan sayıma göre ilçe bölgesinde okuma çağındaki çocuk sayısı 6543 tür. Bunlardan 1936 sı kasaba merkezinde, 3507 si okulu bulunan köylerde, 1050 si de okulu bulunmayan köylerdedir. Bu miktardan 951 inin ilk okulu bitirdiği 1377 adedinin kasaba merkezi okullarına ve 2416 sının ise köy okullarına devam etmekte olduğu ve şu vaziyete göre ilçe merkezinde okuma çağında olan 6543 çocuktan okuma mecburiyetinden kurtulmuş ve okutulmakta olan 6740 adedi çıkarılırsa 1083 ünün okutulamadığı ve bu miktardan 1050 sinin okulu bulunmıyan köylerde olduğu kaydan tesbit edilmiştir.

Okullara devam nisbeti % 99,5 raddesindedir. 1951—1952 ders yılı devresinde kasaba merkezi okullarından 160 ve köy okullarından 200 olmak üzere cem'an 360 öğrenci; okuldan mezun olmuştur. İlçe merkezinde üç ilk okul ve bir ilk okul şubesi olmak üzere dört ilk okul binası vardır. Ve fakat bu okullar ihtiyacı karşılayama maktadır. Bu zaruret gözönünde tutulduğu için 1952 yılı içinde bir ilk okul binasının daha inşası kararlaştırılmış ve gerekli hazırlıklara başlanmıştır.

Sökede ayrıca bir orta okul ve bir de Akşam Kız Sanat Okulu vardır.

Akşam Kız Sanat Okulu mühite çok faydalı olmaktadır. Bu itibarla bu okula; gittikçe rağbet artmaktadır. Bu yılki öğrenci sayısı 130 dur.

İskân işleri

Bulgaristan göçmenlerinden Sökeye 168 göçmen ailesi tertip edilmiştir. Bunlardan 148 ailesi çiftçi, 20 si sanatkârdır. 674 nüfustan ibaret bulunan bu ailelerin iskân işleri tamamlanmıştır. Hepsi de kendilerini geçindirir bir hale gelmiştir. Şimdiye kadar 11 köyde 103 göçmen evi yapılmıştır.

Göçmen ailelerinin eksersine toprak, tohumluk buğday, donatım ve işletme kredisi verilmek suretiyle müstahsil duruma geçirilmiştir.

17 sanatkâr ailesine de 8500 lira tutarında ticarî kredi sağlanmıştır.

Aydında Memleket Hastanesi

Aydın'ın tarihçesi

YAZAN :
Feridun Fazıl TÜLBENTÇİ

Garbî Anadolu'nun Büyük Menderes ovasında kendi adını taşıyan vilâyetin merkezi olan Aydının eski adı Tralleisdir. Ne zaman ve kimin tarafından tesis edildiği katiyetle malûm değildir. Kadim devirlerdeki Tralleis, Profesör Darkot'a göre, şimdiki gibi ovada değil ovaya ve yollara dik yamaçlarla hâkim, etrafında derin vâdilerle ayrılmış dört köşeli bir düzlük üzerinde yerleşmiş bulunuyordu. Arazisinin mümbit ve mahsuldar olması, Miletos ve Efesos limanları ile iç kısımları arasında bir transit yeri bulunması şehrin inkişafında mühim bir rol oynamıştı.

Romalılar ve Bizanslılar zamanında Tralleis'in tarihî seyrine dair sarih bir malûmata sahip değilsek de mamur ve zengin bir şehir olarak zikredildiğini biliyoruz.

Büyük Selçuk hükümdarı Alparslanın 26 Ağustos 1071 de Romanos Diyojenis kumandasındaki Bizans ordusunu perişan ederek ordularını Batı Anadolu fethine yolladığı zaman diğer şehirler gibi Aydın da Türklerin eline geçmiştir. 1096 da başlayıp 1097 Mayısında Anadoluya intikal eden birinci haçlılar seferinde Sultan Birinci Kılınçarslan'ın Eskişehir savaşında mağlûp olmasından bir müddet sonra Aydın da elimizden çıkmıştır. Türklerle Bizanslılar arasında iki defa el değiştiren Aydın, Selçuk Sultanı Üçüncü Giyasettin Keyhüsrev zamanında 1280 de sahil beyi Emir Menteşe tarafından katî olarak fethedilmiştir.

Selçuk devletinin inkıraza yüz tuttuğu devirlerde merkezi Kütahyada bulunan Germiyanoğulları Beyliği, Garbî Anadoluda devletli bir varlık haline gelmişti. Batı Anadolu sahillerindeki fütuhatı ile şöhret bulan Emir Menteşe'nin damadı Sasa Bey, frenklere karşı daha kuvvetli bir mücadeleye atılmak için Germiyan hükümdarı Birinci Yakup Beye müracaat ederek yardım talebinde bulunmuştu. Bu talebi memnuniyetle karşılayan Yakup Bey, kendi kumandanlarından Aydınoğlu Mehmet Beyi bir miktar kuvvetle oraya yollamıştı.

Menakibülarifin'e göre Mehmet Bey, Yakup Beyin Subaşısı idi. Mehmet Beyle teşriki mesai eden Sasa Bey, frenklere karşı birçok zaferler kazanmış ve şehirler fethetmişti. Fakat iki Beyin bilâhare araları açılmış, galebe Aydınoğlu Mehmet Beyde kalarak yeni bir Beylik kurulmuştur.

Profesör Yınanç'a göre, fetihten sonra Güzelhisar adını alan şehre Mehmet Beyin aile ve belki de soy ismine nisbetle Aydın Güzelhisarı adı verilmiştir.

Anadoluyu bir bayrak altında toplamak isteyen dördüncü Osmanlı Padişahı Sultan Yıldırım Bayezit, Karamanoğullarının teşvikiyle kendi aleyhinde ittifak ettiklerini haber aldığı Aydınoğlu İsa Bey üzerine yürümüş, ve muharebesiz olarak Aydınoğulları topraklarını işgal eylemiştir. İsa Beyin kızı Hafsa Hatunu da nikâhla almıştır.

1402 de cereyan eden Ankara meydan muharebesinden sonra Sultan Yıldırım Bayezidin Timurlenge mağlûp ve esir olmasını müteakip Anadolu Beylikleri arazisi eski sahiplerine iade edildiği zaman Aydın da Osmanlıların elinden çıkmış ise de Sultan İkinci Murat tarafından 1426 da ikinci defa fethedilmiş ve Anadolu eyaletine bağlı bir sancak merkezi olmuştur.

Aydınoğulları merkezlerini Birgi, İzmir ve daha sonra Ayaslug'da kurmuş oldukları için Aydın bu devirlerde fazla bir inkişaf kaydedememiş, fakat Osmanlı devletine ilhak edildikten sonra mühim bir merkez haline gelmiştir. On yedinci yüzyılın ikinci yarısında Aydını ziyaret eden Evliya Çelebi, burasının ziraî mahsulleri bakımından pek ileride olduğunu ve yirmi altı çeşit mahsul yetiştirdiğini seyahatnamesinde yazar.

Aydın 1811 senesi teşkilâtında aynı addaki eyaletin merkezi haline getirilmiş, İzmir, Saruhan ve Menteşe sancakları da buraya bağlanmıştı. 1850 yılında vilâyet merkezi İzmire nakledilmiş ise de vilâyetin adı yine Aydın olarak kalmıştı.

Birinci Cihan Harbinin nihayetinde Mondros mütarekenamesini dilediklerî gibi kendi menfaatlerine göre tefsir eden galip devletler 15 Mayıs 1919 da Yunan ordusunu İzmire çıkartmışlardı. 27 Mayısta Aydın da düşman işgaline girmişti. Efeler diyarı Aydın ve havalisi istilâya boyun eğmemişti. Millî müfrezeler 16 Haziranda düşmana karşı çıkmışlar ve 27 Haziranda şehri kuşatmışlar, 28 Haziranda kanlı bir mücadeleye başlamışlardı. Yunan kumandanı kaymakam Shinas, işgal kuvvetleri kumandanı General Nidere çektiği telgrafta, «Musademeler tevessü ederek hakiki bir harp sahnesi halini aldı. Saat yirmiye kadar kuvvetli düşman grupları her taraftan şehri kuşatmağa başladılar. Kuvvetlerimin kâffesini harbe soktum. Acele takviye gönderiniz» diyordu. Shinas'ın kuvvetli düşman grupları dediği bir avuç kahramandı. 28 Haziran savaşında Türk kadınları hamaset dolu hareketleri ile millî müfrezelerde vuruşan erkeklerî büsbütün coşturmuştu. Kadınlardan bir kısmı ateş hattına girerek düşmana saldırıyor, diğerleri çarpışan kocalarına, çocuklarına ve yavuklularına su ve yiyecek taşıyordu. İhtiyar nineler evlerinin pencerelerinden, damlarından düşman üzerine tüfek ateşi açıyorlardı. Yunan kumandanı Shinas ikinci telgrafında «Türk evlerinden üzerimize ateş ediliyor» diyordu.

Yunanlılar 30 Haziranda Aydını tahliye etmek zorunda kalmışlardı. Düşman bilâhare büyük kuvvetlerle gelerek Aydını tekrar işgal etmiştir. Başkumandanlık meydan muharebesinden sonra büyük Mustafa Kemal'in «Ordular ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri» emrini alan muzaffer Türk orduları, 7 Eylûl 1922 de güzel Aydını kurtarmışlardır.

İşgal sıralarında şehir yanmış, yıkılmış, fakat kahraman Aydınlı müstevliye boyun eğmemiştir.

Aydında bir cami

Aydın'da Bayındırlık faaliyeti

Aydında bayındırlık faaliyetine büyük bir hız verilmiştir. Gerek hükümetin yardımı, gerekse vilâyet bütçesinden ayrılan tahsisatlarla yeniden birçok işlerin yapılmasına başlandığı gibi şimdiye kadar da bilhassa köy yolları, köy içme suları ve inşaat, tamiratta mühim adımlar atılmıştır.

Bunlara, belediyenin de giriştiği hareket ve yenilikleri ilâve edecek olursak;Aydının çehresi bir sene sonra bambaşka bir şekil alacak demektir. Hakikaten Aydını şimdi görenler, girişilen imâr faaliyeti neticelendiği zaman gelecek yıl tanımakta güçlük çekeceklerdir.

Bayındırlık Müdürlüğünün mevzuuna giren işlerden yapılan ve yapılmakta olan işler şunlardır:

Lisenin sınıf ve lâboratuvar binası ikmal inşaatı (225.000 Lî.), Koçarlı ortaokul inşaatı (51.177 Lî.), Doğumevi ek pavyonu inşaatı (120.000 Lî.), Memleket Hastanesi verem pavyonu inşaatı (267.000 Lî.), Ayın hükümet konağı tâmiratı (112.123 Lî.), İncirlîova hükümet konağı tâmiratı (8.000 Lî.), Çine hükümet konağı tâmiratı (3.763 Lî.), Koçarlı adliye binası tâmiratı (4.651 Lî.). Bozdoğan hükümet konağı elektrik tesisatı ve tâmiratı (4.155 Lî.).

Aydında herkesi üzen ve biran evvel hal çaresi bulunması istenen bir mesele var: Cezaevi, şehrin ortasında; okulların bulunduğu muhittedir. Buna mukabil Erkek Sanat Enstitüsü Pınarbaşı denen tepenin üstün de, çıkılması güç bir yerdedir. Vali Dilâver Argunun isabetli görüşü ile bu mesele de halledilmek üzeredir.

Cezaevi Pınarbaşı üstünde ye ni yapılacak bir binaya nakledilerek şehirden çıkarılacak, eski bina da okul haline getirilecektir. Yeni cezaevinin projeleri hazırlanmıştır, inşaata bu yıl başlanacaktır.

Ayrıca yeni bir Kız Sanat Enstitüsü bina inşaatı da eksiltmeye konmuştur.

Aydın — Söke — Çine ve Nazillide teknik ziraat istasyonları ve tesisleri inşası da karar altına alınmış bu yıl inşaata başlanmak üzere projeler hazırlanmıştır.

Vilâyet yolları ve köprü inşaatı

Bakanlık yardımı ile 1952 yılında ele alınmış olan işler şunlardır:

Söke — Bağarası yolunda 3600 metrelik tesviye.

Çine — Karpuzlu yolunda 3 kilometrelik betonarma Çaltı menfezi.

İncirlîova — Koçarlı yolunda 2+540 kilometre stabilize yol.

Bozdoğan — Kazandere yolunda 8+600 kilometrelik stabilize.

Yazırlı — Pirlibey yolu kaldırım inşaatının ikmali.

Bozdoğan — Kazandere yolunda beş adet kârgir bina.

Söke — Bağarası yolu 3+379 uncu kilometrede bir betonarme köprü.

Nazilli — Ödemiş yolu toprak tesviyesi (ikmâl edilmiştir).

Karacasu — Geyre — Tavas yolunda Küçük Dandalas köprüsü (İkmal edilmek üzeredir).

Bozdoğan — Kazandere — Muğla yolunda 12 kilometrelik kısmın tesviyesi. (Bu yol da ikmâl edilmiştir.)

Germencik — Alagüllü itica ları yolunun tesviyesi.

Germencik köy yollarına yardım. Mahallî yardımla köylerin yollara Getaklar — Şarayköy yoluna bağlanmıştır.

Köşk — Başçayır — Kozan yolu mahallî halkın çalışmaları na yardım olmak üzere 15 bin lira verilmiş ve yol motörlü vasıtaların geçişine müsait hâle getirilmiştir

Köy içme suları

1951 yılında bakanlıkça köy içme sularına yardım tahsisatı gönderildiği zaman vilâyetin hiç bir dairesinde köy içme suları hakkında mazbut bir bilgi bulunmadığından köylerin içme su durumları tetkik ve tesbit edilmiş ve vilâyetin 456 köyünden 240 köyün suyunun yeter miktarda olduğu, 135 köyün suyunun ihtiyaca yetmediği, 81 köyün de hiç uyu bulunmadığı tesbit edilmiştir. Ayrı yıl bakanlığın verdiği 111.800 liraya; mahallî yardımlar da eklenerek 37 köyün içme su işine başlanmış, bunlardan 22 sinin suyu köye getirilerek köyler temiz içme suyuna kavuşmuştur. 15 köyün su işi de 952 yılında ikmâl edilecektir.

1952 yılında bakanlıktan verilen 170 bin liralık yardım ödeneğine mahallî yardımlar da eklenerek, suyu yeniden getirilecek ve ıslâh edilecek olan köyler için 31.000 metre demir boru alımı işi eksiltmeye konmuştur. Boruların gelmesiyle derhal inşaata başlanacak ve beş sene zarfında bütün köylerin içme suları ikmâl ve ıslâh edilmiş olacaktır.

Vilâyet ve Köy yolları

1951 yılında vilâyet ve köy yolları için 819.053 lira sarfedilmiştir. Bunun 115.553 lirası vilâyet bütçesinden, 299.000 lirası İller Bankasından, 150.000 lirası bakanlığın 1950 yardımından, 254.000 lirası da bakanlığın 1951 yardımından temin edilmiştir.

Aynı yıl içinde ikmâl edilen köy yolları (muhtelif köprülerle birlikte) şunlardır:

Aydın — Işıklı — Osmanbük; Aydın — İmamköy, Bozdoğan — Kavaklıdere; Bozdoğan — İnebolu; Nazilli — Ödemiş; Kuyucak — Sarıcaova; Kılavuzlar — İncealan; Kuyucak — Çiftlik; Karacasu — Tavas; Karacasu — Geyre; Koçarlı — Mazın; Germencik — Moralı; Germencik — Balatçık; Çine — Dereli; Çine — Gölcük; Çine — Dutlucuk; Çine — Yeniköy; Sultanhisar — Malkaç; Nazilli — Toygar; Kuyumcular — Kocak; Aydın — Çeştepe — Baltaköy; Aydın — Papayaylası; Köşk.

Aydın — Değemiri; Dalama —

Aydın'da Oteller

Aydında turist oteli sayılacak mükemmeliyette oteller yoktur. Mevcut 8—10 otel içinde; birkaçı temizlik ve konfor bakımından birinci sınıf addedilir.

Şükran, Ankara Palas, Zafer otelleri bu arada sayılabilir.

Otellerde tek yataklı odalar bulmak kabildir.

Hususi banyolu oda yoktur. Tek odaların fiyatı 250, müteaddit yataklı odaların fiyatı 100 ile 200 kuruş arasındadır.

Otelcilik sanayiinin inkişafı için henüz atılmış resmî veya hususi bir adım da yoktur.

Sökeden bir görünüş. Köprü ve yerli imalâttan testiler.

Bir mâmure ve iktısadî refah diyarı: SÖKE

Söke, Büyük Menderes ovasının batı ve aşağı bölümünün kuzey kenarında, Samsun dağının doğusunun geçit ağzındadır. Afyon — Aydın — İzmir demiryolundan ayrılan 20 kilometre kadar uzunluktaki bir kol ile demiryolu şebekesine bağlıdır. Her gün muntazam tren seferleri vardır. Ayrıca Kuşadası — Selçuk ve Tor balı üzerinden geçen muntazam bir şose yolu ile İzmire, diğer muntazam bir şose ile de Ortaklara bağlıdır. Kasaba ile İzmir arasında her gün belirli tarifelerine göre işleyen otobüsler vardır.

Kasabanın denizden yüksekliği 38 metredir.

Söke, üç bucak merkeziyle 43 muhtarlıktan mürekkeptir. İlçenin 1950 sayımına göre genel nüfusu 41535 ise de bugün kü nüfusu 45 bini aşmaktadır. Kasaba merkezinde 6 mahalle ve 3200 hane vardır.

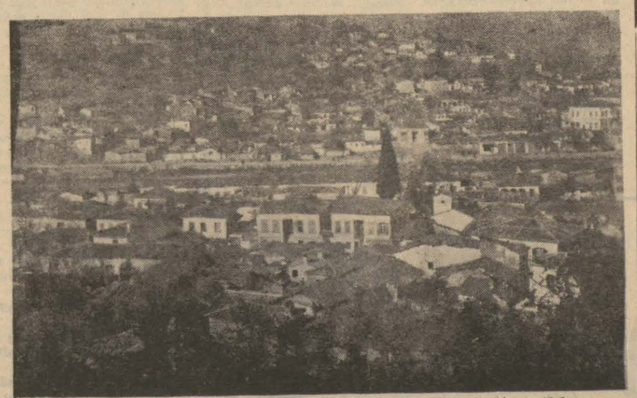

SÖKE — Şehir olarak ve iktısaden büyük bir kalkınma gösteren Söke Garbi Anadolunun en büyük kazasıdır. Sökenin umumi görünüşü.

Ticari ve iktısadi durum

Kasabanın iktısadi hayatının başlıca mesnetleri pamuk, zeytin, hububat, bakliyat, tütün, incir ve susamdır. Miyankökü de önemli ürünlerden ve gelir kaynaklarındandır.

Kasaba merkezinde 6 adet pamuk çırçır fabrikası, 2 zeytinyağı fabrikası ve 85—90 senedenberi faaliyette bulunan ve Amerikan Forbes Şirketi tarafından işletilen bir miyanbalı fabrikası, 1 pulluk ve ziraat âletleri fabrikası ve 5 un değirmeni vardır. Bunlardan başka torna, freze tezgâhlariyle ve elektrik kaynaklariyle mücehhez 7 adet ziraat âletleri tâmir ateliyeleri mevcuttur. Ayrıca köylerde muhtelif zeytinyağı ve tahsir haneleri mevcuttur. Sökede bir Ziraat Bankası ve bir Garanti Bankası şubesi vardır. Hafta pazarı çarşamba günleri kurulur. Her sene eylûl ayı içinde sekiz gün müddetle hayvan ve emtia panayırı açılır. İlçenin askerlikle ihtiyacını karşılayan ve hususi şahıslar tarafından işletilen bir linyit kömürü işletmesi vardır.

Dalyanlar:

Sökede devlete ait Karina, Deringöl Kabahayıt ve Bölme adlarıyle mâruf dört dalyan vardır. Ayrıca Bafa gölü ile Menderes nehri arasında Sakızburnu adı ile anılan hususi şahsa ait bir dalyan mevcuttur. Devlete ait dalyanlar üçer sene müddetle müteahhitlere ihale edilmek suretiyle işletilir. Bu dalyanlardan hemen her cins balık çıkar. Çıkan balıklar kısmen Yunanistana ihraç edilir, kısmen de mahallen istihlâk olunur. Hazineye ait dalyanların bir yıllık istihsal miktarı 60—80 tondur. Hususi şahsa ait dalyanın bir yıllık kapasitesi ise 100—300 tondur. Bunun da kısmı âzamisi Yunanistana ihraç edilir, bir kısmı da mahallen istihlâk olunur. Devlete ait dalyanlardan senede 500—1500 kilo, hususi şahsa ait dalyandan ise 1000—5000 kilo balık yumurtası istihsal olunur. Bu dalyanlardan istihsal edilen balık yumurtaları hemen hemen Türkiyenin en ne-

(Devamı 10 uncuda)

Söke Kaymakamı Mustafa Güney

Söke, Traktör Rekoruna Sahiptir

Amerikanın yeni açılan garp şehirlerini görüp tanıyan bir adam, Sökeyi ziyaret edecek olursa, kendini böyle yeni bir Amerikan şehrinde sanır. Söke ovası hiç şüphe yok ki memleketin en zengin yerlerinden biridir. Bu ovaya hâkim olan Söke şehri, devamlı bir gelişme halindedir. Her gün yerden biter gibi evler, mağazalar, oteller yapılır ve geçim seviyesi yükselme istidadı gösterir. 1800 traktöriyle Söke, makineli ziraat seferberliğinde en başta giden sahalardan biridir. Traktörün arkasına takılan techizat burada gittikçe bol ve çeşitli bir hal alıyor. Yollarda traktöre bağlı (naylon) arabalariyle mallarını nakleden ve dolaşan köylülere sık sık tesadüf edilir.

Sökenin, bütün Aydın vilâyeti gibi noksan olan yol ihtiyacı sür'atle tamamlanıyor. Aydın istikametindeki yolun üzerinde çalışıldığı gibi, şehri İzmire bağlayan yol da yüksek sür'ate müsait, iyi ve geniş bir yoldur.

Kara Efe Eyüp Menderes

En mes'ut Günüm

6 Eylûl 1338 senesinde, Büyük Menderes nehri vadisini takip ederek mücahitlerimizle Sökeye girdiğimiz zaman, hepimizin gözlerinden sevinç gözyaşları dökülüyordu. Uzun bir zaman dır içimizi sızlatan vatan hasretini, ancak müstevliyi Akdenizin mavi, köpüklü sularına dökmekle giderebilmiştik. Ben aynı vatan hasretini, insanın içini kavuran o ateşi, Rumeli ve Selânik maceralarımda da hissetmiştim. İstiklâl harbinin zaferle neticelenmesinden sonra, Sökeye doğru bembeyaz pamuk tarlaları arasından koşmuş, koşmuştuk... Silâhlarımız yine omuzumuzdaydı, yine o büyük kumandanın emrindeydik.

Simdi Söke ve Aydın ovalarında da yine pamuk tarlaları var. Şen, mamur, ümitli köyler ve köylüler, pamuk tarlalarında istikbalin emniyet ve gururu ile çalışıyor, altın emeklerini devşiriyorlar.

Türk köylüsüne efendiliğini duyuran bir idarenin, Marşal yardımından temin ederek köylü emrine verdiği traktörlerde; benim ve mücahitlerimin 30 sene kadar evvel Söke ovasına girdiğimiz zaman duyduğumuz aynı zafer neşesi, aynı zafer sarhoşluğu var.

Bu, öyle ulvi bir manzara ki,

(Devamı 11 incide)

Aydında yeni yapılan; hâl binası.

Aydın'da Sulama işleri

Ziraat bakımından memleketimizin ileri gelen şehirlerinden biri de Aydındır.

Ziraati inkişaf etmiş mümbit Aydın ovasında pamuk, hububat, incir ve üzüm mahsullerin arasında belli başlı bir yer tutar. Halkın geçim kaynağı olan incir ve üzüm başlıca ihraç malıdır.

Zengin ve bereketli bir ova olan Aydın ovasını «sulama işi» üstünde hassasiyetle durulmaktadır.

Bayındırlık Bakanlığı tarafından ele alınan sulama işi, Denizli bölgesinde olduğu kadar, bu bölgede de verimli neticeler elde edebilmek maksadiyle muhtelif sahalara ayrılmıştır.

İlk olarak Nazilli sağ sahil ovası sulanması işine 1949 da başlanmıştır. 1.292.335 liraya malolan Nazilli sağ sahil ovasının sulanması işi 1952 sonlarına doğru bitmiş olacaktır.

Aydın Tabakhane deresi ve Nazilli — Dereköy çayı ıslahı inşaatına gelince; 1951 tarihinde işe başlanılmış ve 171.441 liraya ihale edilmiştir.

Nazilli—Dereköy çayı hafriyatına başlanılmadan evvel, inşaatta kullanılacak motörün montajının bitmesine çalışılmaktadır. 1951 yılında Nazilli ovası sulaması ve genişletilmesi işinde inşata devam edilmektedir. İnşaatın 1954 yılının sonunda bitmesine çalışılmaktadır.

Nazilli ovası sulaması, genişletilmesi ve şebekenin tamamlanması işi 3.325.160 liraya ihale edilmiştir. Ankarada Su İşleri Reisliğinde ihalesi 290 bin liraya kararlaştırılan; Çine — Kalabak çayı inşaatı işine ise daha henüz başlanılmış değildir.

Zira bu karar Su İşleri Reisliğinde pek yakın bir tarihte alınmış bulunmaktadır. Görülüyor ki, Aydın ovasının zenginliklerinden mümkün mertebe istifade edebilmek için bu ovayı besliyen çaylardan âzami istifade düşünülmüştür.

Aydın: Sıhhatli insanların memleketi

(Başı 7 nc

AYDIN SITMA SAVAŞ BÖLGESİ ÇALIŞMALARI

Bölge hudutları dahilinde 252 köy ve 16 şehir ve kasabada oturmakta bulunan 249.252 kişi sıtma savaş teşkilâtının kontrolünün altındadır.

Tabiplerin köyleri teftiş ve kontrolleri motörlü vasıtalarla yapılmaktadır.

Sıtmanın nakili bulunan anofel cinsinden sivrisineklerle iki yoldan mücadele edilmektedir. Biri bu haşaratın üreme yerlerinin ortadan kaldırılması, diğeri binalara DDT mahlûlleri püskürtmek suretiyle kâhil hale gelmiş sivrisineklerin imhasıdır. Halen bölgede hem sürfe, hem de kâhil sivrisinek mücadelesine devam edilmektedir.

Bundan 8 - 10 sene evvel sıtmanın bir âfet halinde bulunduğu Büyük Menderes havzasında bugün sıtma hastalığı asgari derecededir.

1951 yılında 119.495 şahıs muayene edilmiş, bunlardan ancak 2593 kişi dalaklı bulunmuştur. Dalaklı nisbeti 2.1 dir. Yine aynı sene zarfında 32.556 şahsın kanı muayene edilmiş, bunlardan yalnız 109 kişide sıtma paraziti bulunmuştur.

Hususi Teşebbüs

Aydında 10 bin iğlik bir iplik fabrikası kurmak üzere teşebbüse geçilmiştir. Fabrikanın kurulması için lâzım olan paranın bir milyonunu Aydın şehri temin edecek ve 250 bin lirası derhal tahsil olunacaktır. 4 milyona çıkacak fabrika için üç milyon lira da, Sınai Kalkınma Bankası ve Ziraat Bankasının yardımlariyle temin edilecek ve her iki banka da, kurulacak anonim şirkete iştirâk edecektir.

Bir süt tozu fabrikasının kurulması da yeni teşebbüsler meyanındadır. Bunun yanında da hayvancılığın inkişafı için sun'i tohumlama mevzuu ele alınmıştır.

Her iki iş de kurulacak anonim şirketlerle fiili safhaya geçecek ve tamamiyle hususi teşebbüs eseri olacaktır.

Nazilli'de Gencer Macunu

Nazillide eskidenberi kurulmuş bir an'ane var: Bayramın dördüncü günü herkes Gencer adı verilen bir macunu, çörek üzerine sürmek suretiyle mutlaka yer. Köylüler de bayramın dördüncü günü Nazilliye gelip Gencer yemeği uğur sayarlar.

Gencer macunu yemek üzere gençlerin ortalığa dökülmeleri, birbirlerini görüp tanımalarına ve evlenmek niyetinde olanların eşlerini görüp seçmelerine vesile olur. Bu sebeple bayramın dördüncü gününden sonra nice aile arasında çocuklarının evlenmesi için söz kesilir. Macunda keramet ve uğur bulunduğuna inanılmasının başlıca sebebi de bu olsa gerektir.

Aydında süt sanayiinin kurulması için atılan adım

(Başı 7 ncide)

olmıyacaktır. İlk sermayesi 100 bin liradan ibarettir. Bir hisse senedi 250 liradır. Fakat ihtiyaca göre bunu genişletmek imkânı her zaman vardır.

Merkezi Aydın olan şirketin çalışma esasları şunlardır:

1 — Memleketimizde bol süt istihsalini ve istihlâkini sağlamak, süt sanayiinin inkişafına hizmet edecek her türlü tedbir ve teşebbüslerde bulunmak.

2 — Birinci derecede süt ve ikinci derecede et bakımından memleketimiz iklimine ve bakım şartlarına en elverişli sütlü sığır ırklarının ıslahına, üretilmesine çalışmak ve rehberlik etmek.

3 — Memleket dahilinde istihsal edilen sütleri müstahsilden satın alarak pastörize etmek veyahut peynir, yağ ve yoğurt gibi çeşitli mamullere çevirdikten sonra iç ve dış piyasalara arzetmek.

4 — Anonim şirket, gerek kendi malı ve gerekse şirkete süt satan müstahsil elindeki süt hayvanlarının bank ve verem bakımından muntazam kontrolünü yapmak ve bunun için lüzumlu eleman çalıştırmak ve laboratuarlar tesis etmek, (şirketin ahırları dışındaki süt hayvanlarının kontrolleri ve hastalıklarının tedavileri idare meclisinin tayin edeceği üzerete tâbidir).

5 — Şirket çiftliğinde mevcut süt hayvanlarının verimlerini ve sütteki yağ nisbetlerini daimi surette tesbit ederek kayıtlarını tutmak.

6 — Şirkete ait ineklerin aynı cins ve ırktan olmak şartiyle muntazam kayıtlara tâbi boğalardan veya bu boğalardan alınacak tohumlarla gebeliklerini temin etmek.

7 — Şirketin ana damızlık olarak aldığı ve yetiştirdiği saf kan muslih erkek ve dişilere damızlık vesikası verilmesini temin etmek, tescil ettirmek ve mevzuat hükümleri dahilinde her hayvanın ferdi dosyasını tutmak.

8 — Aydın ili dahilinde idare meclisinin lüzum göreceği zamanlarda hayvan sergileri tertip etmek ve sergileri müteakip derece alan hayvanları iç ve dış pazarlarda satışa arzetmek.

9 — Şirket ücretli veya ücretsiz kısa müddetli kurslar açarak makine ve elle sağımı, hayvan bakımı ve yemlenmesini, silâj yapmasını, gübrelerin muhafazasını ve bunlardan istifade usullerini, hulâsa hayvan yetiştirmesiyle alâkalı bilgileri öğretmek ve kurs neticesinde muvaffak olanlara ehliyet vermek.

10 — Yalnız şirket müesseselerinde çalışmak üzere mütehassıs yetiştirmek maksadiyle ecnebi memleketlere eleman göndermek.

11 — Şirket lüzum görürse, ameli sahada mütehassıs yetiştirmek için paralı ve yatılı koleJler açmak.

12 — 1.8.951 tarih ve 5821 sayılı yabancı sermaye yatırımlarını teşvik kanunu hükümleri gereğince şirketin sermaye gücü yetmediği işlerde ecnebi firmalarının sermayesinden ve ihtisaslarından faydalanmak.

13 — Çeşitli peynir ve yoğurt gibi yerli süt mamullerimizin dış memleketlerde sürüm ve revacını sağlıyacak teşebbüslerde ve çalışmalarda bulunmak.

14 — Süt mamulâtının fenni ve teknik icaplara göre istihsal, tahvil, muhafaza ve nakletmek.

15 — Damızlık hayvan veya tohum satmak ve satın almak. Memleketimizde yetişmesi mümkün olan en iyi hayvan yemlerini ve çayır otlarını yetiştirmek, ıslah etmek, çoğaltmak ve genç hayvanların toplu bakımları için tabii veya sun'i mer'alar ihdas etmek.

16 — Menkul ve gayri menkul mal satın almak ve tasarruf etmek.

17 — Dahilden ve hariçten istikraz akdetmek.

18 — Şirket bünyesiyle ilgili mevzulara, şirket çalışmalarına ait beyanname, gazete, mecmua, broşür, kitap neşretmek, konferanslar tertip etmek, film çekmek ve sinema göstermek.

GAZİ BULVARI — Bulvar yeni baştan onarılmaktadır

Bozdoğan ve Karacasu

Genel görünüşü bakımından orta zaman devrinin karakterini taşıyan Bozdoğan, Miladdan sonra on üçüncü yüzyılda Türkler tarafından kuruldu. Madran dağının eteğinde yükselen Bozdoğan, doğudan Karacasu, batıdan Çine, kuzeyden Nazilli kazaları, güneyden Muğla şehri ile çevrilidir.

Sekiz yüz yıllık bir mâzisi olan Bozdoğan Tanzimattan sonra yapılan idare kuruluşunda, kaza olmuştur. Bozdoğan, çoğu Osmanoğulları devrinden kalan çeşitli tarihi eserleri kendi bağrında toplamıştır.

Carsı Camii, Pabuççuoğlu Camii, Hıdırbaba Camii, Baltacıoğlu Camii tetkike değer san'at eserleridir.

Şehrin batısında «Hisar» adıyla anılan Kale, Romalılar devrinden kalma büyük bir şehir harabesi vardır. Kaza toprağından en çok elde edilen mahsuller arasında incir, pamuk, zeytin, yerfıstığı, şamfıstığı, susam ve meyvelerden armut başta gelir.

Bozdoğanda dut ağacı çok sayıda bulunduğu için; ipek böcekçiliği de gitgide gelişmek tedir. Diğer taraftan pamuklu dokumaya da gün geçtikçe ehemmiyet verilmektedir. Bozdoğan kazası halkının yüzde sekseni çiftçidir. Geri kalanı pamuklu dokumacılıkla uğraşır.

Bu bölge ziraat bölgesidir. Aricılık da mühim bir yer tutar. Burada motörlü ziraat de gün geçtikçe gelişmektedir. Bu gün kazanın 200 su motörü ve 150 traktörü vardır. Bozdoğan; yılda ortalama olarak 10.275.000 lira sağlar ki, bunun beş milyonunu pamuktan, iki buçuk milyonunu incirden temin eder. Kazada hayvancılığa da yer ayrılmıştır. Bozdoğanda on bir bin koyun, kırk altı bin keçi, on iki bin sığır, iki bin at ve bin kadar deve ve manda vardır.

Bozdoğanın madenlerine gelince Körteke köyünde linyit ve zımpara madeni bulunur. İçme suyu Madran dağından getirilmektedir. Bozdoğan kazasının 51 köyü ve bu köylerin yılık 246.000 lirayı geçen gelirleri mevcuttur.

Bozdoğan belediyesinin bütçesi 96.000 liradır. Kazanın nüfusunda on sene zarfında hissedilir bir artış olmuştur.

Kazada folklor mevzuunda çeşitli hareketler vardır. Zeybek mahalli oyundur. Köylerde kabaktan yapılan bir çalgı çalınır. Bozdoğandaki mesire yerleri bütün bölgenin başta gelen mesireleridir.

Zirai durum

Bozdoğan, Aydının en çok ve en iyi incir yetiştiren bölgesidir. Kuru incir istihsali yılda iki, ilâ iki buçuk milyon kilodur. Mahsuller arasında yılda ortalama olarak 91000 ton buğday, 2300 ton mısır elde edilir.

Bozdoğan yılda 500—600 bin kilo pamuk istihsal eder.

Ayrıca kazada palamut da çıkmaktadır.

KARACASU

Karacasu kazası doğudan Denizli, doğu kuzeyden Sarayköy, batı kuzeyden Nazilli, batıdan Çine ve güneyden de Muğla şehri ile çevrilidir.

Karacasu, devir devir birçok tarih hâdiselerine; kanlı ve kor kunç muharebelere yer olmuştur. Karacasu da, Bozdoğan gibi Tanzimattan sonra yapılan idare kuruluşunda; kaza merkezi olmuştur. Karacasuyun toprağı ekime elverişli değildir. Büyük çayırlıklar ve meraları yoktur. Zirat sahası dar olduğu için ahali daha çok endüstriye sarılmıştır.

Bugün 1200 ü aşan el tezgâhında 2500 insan çalışmaktadır. Yılda ortalama olarak 400.000 kilo ağırlığında çeşitli kalitede pamuklu kumaş dokunmaktadır. Kazada dericilik sanatı da oldukça ileridir. İşlenen deriler, İzmir ve İstanbul piyasalarında çok sürüm yapar.

Karacasuyun belediye bütçesi 122.137 liradır. 25 köyü vardır. Kazanın nüfusu son senelerde artmıştır; nüfus kesafeti yüzde yirmidir.

Aydın'da Hayvancılık

(Başı 6 ncıdı.)

fazla olan Çine ilçesinde halkın isteği üzerine bir sun'i tohumlama laboratuarı daha açılarak (5) istasyon faaliyete geçirilmiş, bu beş istasyonda 1952 yılının başından haziran sonuna kadar 3150 baş inek tohumlanmıştır. 949 yılındanberi tohumlama miktarındaki devamlı ve yüksek artış; bu usulün Aydın ilinde inkişaf ettiğinin bariz bir delilidir. İlin bütün köylerine başlanmış olan yolların ikmalinde mevcut (72) bin ineğin yüzde 70 inin tohumlanması mümkün olacaktır.

Aydın merkez, Söke, Çine, Nazilli - Kuyuca, Nazilli - Atça sun'i tohumlama istasyon ve laboratuarlarından tohumlama bölgesindeki köylere her gün muntazam surette Jeep'le sperma (tohum) nakledilmekte ve köylüye hiçbir emek ve külfet tahmil edilmeden inekleri tohumlanıyor ve ellerine tohumlama şahadetnameleri veriliyor. İki sun'i tohumlama teknisyeni ile idare edilen laboratuarlarda kadrolu şoför, laboratuar memuru ve çoban çalışıyor. Köylerde hırap çobanı tutularak gündelikleri sun'i tohumlama umumi masraflarından ödeniyor.

İkinci batın Yavrular

1949 yılı tohumlamasından doğan yarımkan dişiler 1951 yılında tohumlanmış ve bu yıl ikinci batın yavrular elde edilmiştir. Yine 1949 tohumlamasından doğan ve bugün babaları kadar iyi vasıf gösteren erkek danalar tohumlama bölgesi dışında damızlık olarak kullanılıyor. Süt ve et bakımından müsait bir ırk olan esmer İsviçre sığırları Aydın iklimine kolay uyduğu için Tarım Bakanlığınca ıslah istikameti bu ırka göre ayarlanmıştır.

Buna muvazi olarak sun'i tohumlama bölgesinde damızlığa elverişli olmayan ve altı ayını doldurmuş her ırka mensup bütün dana ve boğalar hayvan ıslahı kanun ve nizamnamesi hükümleri dahilinde muntazaman enemeye tâbi tutuluyor. 1951 yılında bu maksatla 2068 baş dana ve boğa enenmiş (ihsa edilmiş) tir. Bu yıl beş sun'i tohumlama bölgesinde eneme işine ehemmiyet verilmiş ve yeni istasyon açılan Çine ilçesinde 474 baş dana ve boğa enenmiştir.

Islah faaliyetine muvazi olarak Aydında salgın hastalıklara karşı sıkı bir mücadele devam ediyor. 1951 de Aydının merkez, Söke ve Nazilli kazalarından 14.711 büyük, 25.948 küçük baş hayvan ve muhtelif miktarda hayvan maddeleri ihraç edilmiştir.

İNTİZAMLI ŞEHİR

Aydının yeni caddelerinden biri: Gazi Bulvarı ve şehrin görünüşü

Aydında spor

Aydın, çeşitli spor faaliyetleriyle zengin bir bölgedir. Futbol, Atletizm, Güreş, Yüzme Aydında; üzerinde en çok durulan spor şubeleridir.

Beden Terbiyesi Bölgesinin 1952 bütçesi 134.009 liradır. Bu nun 117.012 lirası inşaat ve spor tesislerine, 16.997 lirası da idare ve diğer işlere ayrılmıştır.

Aydın stadının kapalı tribün inşatı için bu yıl 48.000 lira ayrılmıştır. İnşaat ikmal edilince Aydın güzel bir stada kavuşmuş olacaktır.

Yüzme havuzu Aydın için çok kıymetli bir sopr tesisidir. Yalnız şehir suyu kıt olduğu için; yazın bu havuzdan lâyıkı veçhile istifade edilememektedir.

Bu sebeple havuzun suyunu ayrıca temin etmek için teşebbüse geçilmiş ve 15 bin lira ayrılarak su temini yoluna gidilmiştir. Kısa bir zaman zarfında bu iş neticelendirilecek ve bu yaz Türkiye su sporları birincilikleri Aydın yüzme havuzunda yapılacaktır.

Atletizm faaliyetine bilhassa ehemmiyet verilmektedir. Çalışmalar sayesinde bu yıl Aydın vilâyeti iyi dereceler sağlamıştır.

Futbolda Aydın kuvvetli takımlara mâliktir. Bölge spor faaliyetleri içinde futbol baş mevkii işgal etmektedir.

Sık sık civar vilâyetlerle temaslar yapılmakta, lig maçları çok hareketli ve hararetli olmaktadır.

Aydındaki spor klüpleri şunlardır:

1) Aydın Gençlik Spor.
2) Aydın Esnaf Spor.
3) Aydın Güven Spor.
4) İncirliova Gençler Birliği
5) İncirliova Doğan Spor
6) Umurlu Gençlik Spor.
7) Nazilli Pamuk Spor.
8) Nazilli Sümer Spor.
9) Nazilli Menderes Spor.
10) Atça Gençlik Spor.
11) Çine Madran Spor.
12) Koçarlı Gençlik Spor.
13) Söke Gençlik Spor.

Aydın'da Maarif

Aydında maarif hayatı büyük bir hızla inkişaf etmektedir. Her yıl artan talebe mevcudu karşısında kâfi gelmiyen okul adedine yenilerini ilâve etmek zarureti doğmaktadır.

Aydın merkeziyle kazalarında ki okul adedi 22, köylerdeki okul adedi de 236 dır.

Aydın merkezinde 675 mevcutlu bir lise, 121 mevcutlu Ticaret Lisesi, 165 mevcutlu Erkek Sanat Enstitüsü, 273 mevcutlu Kız Sanat Enstitüsü, Germencik kazasında Ortaklar Köy Enstitüsü, Sökede Akşam Kız Sanat Okulu ve orta okul, Karacasu, Nazilli ve Çinede birer orta okul vardır.

Aydının 445 köyünün 236 sın da okul vardır. Okuma çağında ki çocuk adedi 57.122 dir.

Şehir ve köylerde okula devam eden talebe adedi 24.523 dür. Köy ve şehirlerde 637 öğretmen vazife görmektedir.

Okulları çoğaltmak için 952—53 devresinde inşaat hareketlerine hız verilmiştir. Lise binasına 500 bin lira sarfiyle bir paviyon ilâve edilmektedir. Yeni bir Kız Sanat Enstitüsü binasının inşaatı temizda ihaleye çıkarılmıştır. Bu suretle hâlen Kız Sanat Enstitüsü işgalindeki bina ilk okul olarak kullanılacaktır.

Nazillide bir Akşam Kız Sanat Okulu açılacaktır. Bunun için bina tahsisi yapılmıştır. Orta okulu bulunmayan üç kazadan; Koçarlı bu yıl orta okula kavuşacaktır. Bozdoğanda okul binasının ikmaline çalışılmaktadır.

Bu yıl yedi köyde yeniden ilk okul inşasına başlanılmıştır. Söke ve Nazillide de birer ilk okul yapılmaktadır.

1951 yılında hususi idareden okullar için sarfedilen paranın miktarı 215.649 liradır.

Vilâyet köylerinde sekiz köy kadınları kursu, bir demircilik ve marangozluk kursu faaliyet halindedir.

Aydın'ın Nüfusu

Aydının nüfusu süratle artmaktadır. 1945 sayısında Aydının nüfusu 294.407 iken 1950 sayımında nüfusun 337.977 ye yükseldiği görülmüştür. Aydının bereketli toprakları daha da fazla nüfus beslemeye müsaittir.

Artışın sebeplerinden biri de Aydında yerleşmek üzere civar bölgelerden gelenlerin miktar itibariyle fazla oluşudur.

Nüfusun şehir ve köylere da ğılışı şöyledir:

	Şehirde	Köylerde
Aydın	20.421	56.478
Bozdoğan	4.617	22.093
Çine	4.573	36.717
Germencik	4.183	19.571
Karacasu	4.845	12.270
Koçarlı	2.524	17.858
Nazilli	25.372	54.920
Söke	13.791	27.744
Yekûn	80.326	257.651

Aydın'da deve Güreşleri

Aydın halkının deve güreşlerine büyük merakı vardır. Hayır cemiyetleri en çok parayı deve güreşleri sayesinde temin ederler. Rağbetin bu kadar fazla olması yüzünden Aydında deve güreşleri sıraya konulmuştur. Güreşlere erkekten çok kadın gelmesi, dikkati çekecek bir şeydir.

Güreş için ayrılan develerin hal ve tavrında kendilerine mahsus bir heybet vardır. Bunlar tütünden çok hoşlanırlar, âdeta tiryakidirler. Sahipleri, güreş develerine bir iltifatta bulunmak istedikleri zaman burunlarına doğru tütün dumanı üflerler. Develerin bu dumanı, hazla içlerine çekmeleri görülecek bir şeydir.

Amerikada Camel, yani (Deve) adlı, meşhur bir sigara markası vardır. Bu markanın sahipleri, sigaralarına reklâm olmak üzere Amerikaya güreş devesi getirtmeği bir aralık düşünmüşlerdir.

Özel İdare Faaliyeti

Aydında özel idarenin faaliyeti göz dolduracak kadar zengin ve hareketlidir. Özel idarenin 1952 umumi bütçesi 1.455.188 liradır.

Mayıs 1952 sonuna kadar ver gilerdeki tahakkuk ve tahsilât miktarı şöyledir:

Tahakkuk: 1.784.881
Tahsilât: 892.885

1951 senesinde özel idare büt çesiyle şehre birçok hizmet ve işler yapılmıştır. Birinci sınıf yollar için 742.657, kamyon mubayaası için 89.120, halkın yapacağı su işlerine yardım olmak üzere 114.944, ilkokul yapı ve tâmiri için 182.298, köy okulları öğretmen ve sağlık memuru evleri yapı tâmiri için 85.157, hastane ve paviyon tâmiri için 69.285 lira ki, cem'an 1.283.461 lira sarfedilmiştir.

EFE

Her Aydınlı bir efedir. Efenin Milli Mücadeledeki hizmetleri unutulmaz. Ay dınlı bir efe.

Nazilli'ye canlılık veren müessese

Basma sanayii fabrikası

Yazan : KEMAL AYDAR

Nazilli deyince hatıra hemen «basma» gelir. Basma, Nazillinin öz malıdır. Bakınız, Gani Dikmen, Nazilli isimli kitabında «basma» için ne diyor:

«Bütün varı yoğu ile Türk işçisinin alın terini ve el emeğini ortaya koyarak çıkardığı Nazilli basması, Nazilliyi göstermeye, tanıtmaya ve sevdirmeye yeter de artar bile...

Nazilli ovasını boydan boya kaplayan kar kadar beyaz pamuklardan işlenen bezler, türlü türlü desenler alır. Safak rengine, akşam rengine girer. Lâlelerin, sümbüllerin, şeftali çiçeklerinin rengine boyanır. Ger çekten basma, bir renk ve desen dünyasıdır.

Bütün tarih boyunca Türkün öz beöz malı kalan basma, uzun süren karanlık bir devrin kucağında uyuklayıp kaldıktan sonra Nazillide yeniden dünyaya gözlerini açtı. Yurdu boydan boya doladı, bucak bucak sardı, renkten renge buladı...»

Basmanın, hayatımızdaki yerini bundan daha güzel bir tarife sığdırmak kabil midir?

★

Yeni Türkiyede fabrikalar, kuruldukları yerin iktısadi gelişme ve refahının, sosyal inkişafının öncüleri olmuştur. Anadolunun neresinde fabrika varsa orası bu tekâmül safhasını geçirmiş ve medeni bir çehre almıştır.

1937 de kurulan Sümerbank Basma Sanayii Müessesesi de Nazilliyi işte böyle bir inkişafa ulaştırmıştır.

Nazilli Basma Sanayii Müessesesi Türkiyenin en büyük kombine faaliyet gösteren fabrikasıdır. Çırçır, iplik, dokuma ve basma kısımlarını ihtiva eden fabrikaya pamuk, iptidai madde olarak girmekte, çırçırlanması, iplik haline getirilmesi, dokunması ve basma imalâtı kombine halindeki tesislerde ya pılarak basma imalâtı hızla devam etmektedir.

Müessesenin çırçır işletmesin de altı çırçır makinesi, iki pre se, iplik işletmesinde 28848 iğ, dokuma işletmesinde 768 otoma tik tezgâh, basma işletmesinde ise kasar, merserize, boya apre bölümlerinden başka dört büyük ve modern baskı makinesi vardır.

Basma ve pazen olarak imalât günde 100 bin metreyi bulmuştur. Fabrika, bu yıl 30 milyon metrelik imalâtiyle yeni bir rekor tesis etmiş durumdadır. İstihsali arttırmak için her gün yeni tedbirlere başvurulmakta ve bunda muvaffak olunmaktadır. Fabrikada senede 3,5 milyon kilo pamuk işlenmekte, günlük linyit sarfiyatı 130 tonu geçmektedir.

Fabrikanın imalâtı, memleketin basma ihtiyacının yüzde otuzunu karşılamaktadır. Maliyet unsurları arttığı halde müessese sırf istihsalini günde 84 bin metreden 100 bin metreye çıkarmak suretiyle bu sene toptan fiyatlarda 27 kuruş kadar bir indirme yapmaya muvaffak olmuştur.

Basma Sanayii Müessesesinin

(Devamı 11 incide)

Hummalı bir gelişme içinde olan kazamız: NAZİLLİ

Denizliden sonra Nazilli istikametinde, ham bir yoldan ilerliyoruz. İncirlikler, iyi işlenmiş tarlalardan, portakal bahçeleri arasından geçen bir yol... Bu kadar iptidai bir nakliye damarı bu mamur sahaya hiç yakışmıyor. Fakat esaslı bir yolun inşa halinde olduğunu bildiğimiz için teselli buluyoruz.

Birdenbire tek tük evler, sonra intizamlı, kalabalık caddeler... İzmir hariç olmak üzere Ege havzasının umran bakımından en başta yürüyen şehirlerinden biri olan Naziliye varmış bulunuyoruz.

Yıllarca evvel Nazilliyi, 7000 nüfuslu, iddiasız bir kaza merkezi halinde gördüğüm için, 27 bin nüfuslu bir büyük şehir yavrusu karşısında kalınca, hoş bir sürprizle karşılaşmış oldum.

Bu gelişmede baş rolü, Nazilli basma fabrikası oynamıştır. 1937 de 7000 nüfuslu olan Nazilli, bu sayede 3000 işçi barındırmağa başlamıştır ki alleleriyle beraber nihayet 10.000 kişi eder. Yalnız şunu unutmamak lâzımdır: Bir kısım işçiler, Nazillinin eski halkındandır. Sonra bir aileden birden fazla işçi çıktığı da çok görülüyor. Demek ki 1950 ye kadar Nazillinin elde ettiği 25.000 nüfus ve ondan sonra senede bin hesabiyle devam eden artış, kısmen de umumi bir gelişmenin mahsulüdür.

Ziyaretimizin Şeker Bayramı günlerine tesadüf etmesine rağmen Belediye Başkanı İrfan Konur'u bulmak güç olmadı. Beraberce basma fabrikasının bahçesine gittik. Havuz başında oturduk. Suallerimize cevap olarak, Başkan şunları anlattı:

«— Nüfusumuz 27.000 olmakla beraber, civar köylerden çarşı, pazara, akşamları sinema ve kahvelere bir hayli köylü misafir gelir. Misafirlerin miktarı bazan günde on bini bulur. Bir taraftan devamlı nüfusun, diğer taraftan ziyaretçilerin bu kadar artması üzerine, şehrin eski tesisleri ihtiyaçları karşılayamıyor. 25 sene evvel fenne uygun olmıyarak yapılan su şebekesi, miktarca kifayetsiz olmakla beraber, çok da zayiat veriyor. 1.182.000 lira sarfına lüzum gösteren yeni proje, Bayındırlıkta tetkik ediliyor. Paranın 776.000 lirası fondan, geri Kalanı İller Bankasından temin olunacaktır.

Belediye gelirimizin geçen seneki tahakkuku 900.000 liradır. Bu seneki bütçe 938.000 liraya varıyor. Fakat ilk üç aylık gelir 254.000 lira olduğuna göre tahsilâtın milyonu bulacağı umulabilir.

Elimizde ancak elli kilovatlık bir Dizel santralı vardır. Basma fabrikasından 200 kilovatlık elektrik kuvveti alıyoruz. Her lokantada çifte çifte buz dolapları var. Evlerde dolap, çamaşır makinesi ve radyo çok-

(Devamı 11 incide)

Nazilli'nin iktısadî rolü

Nazilli Kaymakamı Ahmet Balkan'la bir konuşma

Nazilli Belediye Başkanı ile basma fabrikasında, havuz başında konuştuğumuz sırada, iyi bir tesadüf eseri olarak, Nazilli Kaymakamı Ahmet Balkan, fabrikanın bahçesine geldi. Bayram günü kaymakamla görüşmek ve malûmat almak meselesini bu suretle ameli bir şekilde halletmiş olduk.

Ahmet Balkan, yakın zamana kadar Aydın Vali Muavini iken, Nazilliye yeni kaymakam olmuştur. Burası hakkında verdiği malûmat sudur:

«Vilâyet merkezi olan şehirlerimizden ancak yirmi beşinin Nazilliden fazla nüfusu vardır. Kaza merkezleri arasında Nazilli nüfus bakımından üçüncü gelir. İktısadî hareket ve faaliyet bakımından ise on üçüncü dereceyi işgal eder. 80 köyü, 39 köyünde mektebi vardır.

YENİ İKİ MEKTEP

Merkezde sekiz ilkmektebe ihtiyaç bulunduğu halde ancak dört mektep vardır. Bu cihetle çifte tedrisat yapılıyor. Fakat bu sene hükümetten ancak 40.000. fabrikadan 50.000 lira ve vatandaşlardan da bir miktar yardım temin etmek suretiyle ve bir takım tedbirlerle Nazilli iki yeni mektebe kavuşuyor. Buna ait hareketleri: (İlk ve Orta Derecede Okul Yaptırma Derneği) idare ediyor.

Türlü türlü güçlükler yenilerek iki mektep yapılması sayesinde merkezdeki mevcut altıya çıkacak, ihtiyaç iki mektebe kalacak ve çifte tedrisatın yüzde yetmiş derecesinde bir kısmı halledilmiş olacaktır.

Nazillide ortaokul ve Kız Sanat Enstitüsü vardır. Ortaokul ileride lise olabilecek bir şekilde kurulmuştur. Lise için (il merkezi olmak) kaydı doğru görülmüyor. 15.000 den az nüfuslu vilâyet merkezlerinde lise vardır. Nazilli gibi 27.000 nüfuslu bir şehirde hüküm süren hakiki ihtiyacın, idari kayıtların üstünde tutulacağı umuluyor.

Mektep meselelerinde Nazilli köyleri tarafından gösterilen alâka dikkate lâyıktır. Bir köy: «Binayı yaparsak bize öğretmen yollar mısınız?» diye hükûmete müracaat etmiştir. Yazılı köyünde hükûmetin ancak 2500 liralık bir yardımı ile mektep yapılmıştır.

KÖYLER YARIŞ HALİNDE

Bugün on iki köyümüzde yol, on iki köyümüzde su faaliyeti vardır. Azizabad köyü, hükûmetin gösterdiği 3000 liralık yardıma karşılık, bizzat 7000 lira sarfetmek suretiyle suyunu yaptırmıştır. Köylü, bu gibi işlerde fayda olacağını farkedince, başka köylerden geri kalmamak üzere yarışa çıkmağa hazır bulunuyor.

YENİ BİR YOL

Muğlayı Nazilli üzerinden Aydın ve Ödemişe bağlıyacak olan yol, buralara yeni bir hayat verecek ve geniş bir iktısadî hareket yaratacaktır. Ödemişin türlü türlü mahsullerine Nazilli müşteridir. Meselâ yoğurt Ödemişte 60 kuruşa satılırken, Nazillide 150 kuruştur. Yeni yol, iyiliği dolayısiyle sür'ate müsait olmakla beraber, eski mevcut yollara nisbetle yüz kilometre derecesinde kısalık da temin ediyor.»

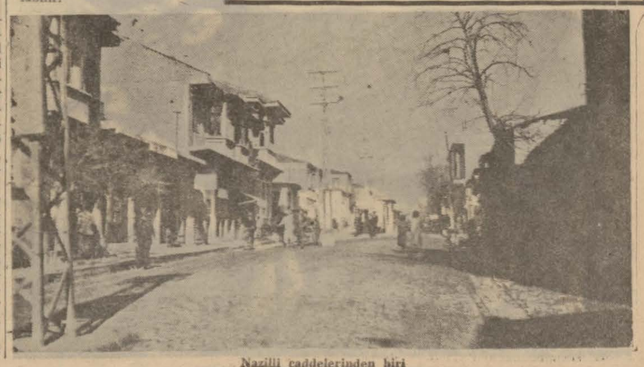

Nazilli caddelerinden biri

Aydın'da hayvancılık gün geçtikçe ilerliyor

Sun'î tohumlama mükemmel neticeler vermiştir

Aydın Veteriner Müdürü Selim Yatağan hem geniş etüdler yapmış bir Zooteknik mütehassısı, hem de akıncı bir hareket adamıdır. Aydında bir sütçülük sanayii kurulması için yaptığı teşviklerden ve hazırlanan anonim şirket hareketinden ayrıca bahsettik. Aydın için mühim bir istikbal vaadeden hayvancılık mevzuu hakkında da Selim Yatağan'dan, ekibimiz geniş malûmat almıştır.

Anlattıklarına göre Aydında, irili ufaklı olarak, sayıma dahil 533.671, sayım harici 10.673 hayvan vardır. Yekûn 544.344 eder. Bunun 353.858 i koyundur. Ayrıca 1294 merinos koyunu vardır. İneklerin sayısı yetmiş iki bindir, develer 5200 ü bulur.

Aydında makineli ziraatin ileri gitmesine ve toprak ihtiyacının büyük olmasına rağmen dağlık kısımlarda hâlâ geniş mer'alar vardır. Çeşitli hayvan yemleri de yetişir. Hayvancılık ıslahına ait faaliyetler, bir taraftan ıslah ve üretme, diğer taraftan salgın hastalıklarla mücadele mevzularında toplanıyor.

Düşkün süt Verimi

Mevcut 72.000 baş inekten senede vasati olarak 300 ilâ 350 litre arasında süt alınır. Sığır cinsinin ıslahına ehemmiyet veren İsviçre, Danimarka, Holanda, Almanya, İtalya ve İngiltere gibi Avrupa memleketlerinde senelik süt verimi 3000 ile 7000 litre arasında bir derecede çıkmıştır. Senede 12.000 litreye kadar süt veren inekler yetiştirilmiştir. İyi damızlık kullanmak ve ineklerin ıslahı cihetine gitmek suretiyle bizde de kısa zamanda senelik verimi 1500 ile 2000 litre arasında bir miktara çıkarmak mümkündür.

Beş İstasyon

Bu maksatla Aydında 1949 yılında tecrübe mahiyetinde iki sun'i tohumlama istasyonu açılmıştır. Esmer İsviçre ırkı boğalardan halk ineklerine meccani suretle tohumlama yapılmıştır. Bu suretle muamele gören 539 inekten 1950 yılında 328 baş yarım kan yavru alınmıştır ki gebelik nisbeti yüzde altmış altı gibi iyi bir nisbettir. 1950 de istasyonlar üçe çıkarılmış ve 683 inek tohumlanmıştır. Tesbit edilen gebelik nisbeti yüzde 72 derecesindedir. 1951 de istasyonlar dörde çıkarılmış, 3513 baş inek tohumlanmıştır. Bunlardan yüzde 75.6 sının bu yıl gebe kaldığı görülmüştür.

Bu yıl hayvan kesafeti çok

(Devamı 8 incide)

Aydın vilâyetinin şifalı kaynakları

Yazan : Prof. Dr. Kerim Ömer Çağlar

Aydın şehrinin doğu kenarında, halkın daha ziyade mesire yeri olarak kullandığı yerde ötedenberi mevcut olup gençlerin yüzme havuzu şeklinde içine dalıp çıktıkları ılıca suyu, maalesef, lâyık olduğu önemi üzerinde henüz toplayamamıştır. Halbuki sıcaklık derecesi 34 santigrad olan Aydın ılıcası hatırı sayılır radyoaktif sularımızdan biridir ve terkibinde bulunan tuzlar sayesinde her türlü yorgunluğu giderecek ve bilhassa cilde taravet vermek suretile kullananları güzelleştirecek bir karakter taşımaktadır.

Aydın vilâyeti bu evsaftaki sular bakımından ilerde gelen illerimizden biridir. Şehrin bir saat doğusunda bulunan İmam köyünün şimalinde bunu andıran diğer bir ılıca vardır. Dere içinde ve çınar ağaçları arasında bulunan bu suya rağbet çoktur. Gelenler eşyalarını ve yiyeceklerini getirirler. İmam köyü ılıcası hem banyo almarak ve hem içilerek kullanılan sulardandır.

Germencik kasabasının 10 kilometre şimalinde Çamköy civarında ve Elengüllü kaplıca yolu üzerinde bulunan çamur kaynağı sıcaklığı 70 santigrada kadar yükselen bir su olup radyoaktivite derecesi yüksek olan bu çamur ve suyu vücut ağrılarına karşı mükemmel bir şifa kaynağı olarak kullanılmaktadır. Kalevi karbonatlar ve klorür emlâhınca zengin su mahallinde henüz hiçbir tesisat yoktur.

Elengüllü veya diğer adı ile Uzgur kaplıcası çamurdan 5 kilometre daha ilerdedir. Müteaddit noktalardan kaynayan şifalı sular arasında halk bilhassa Kükürtlü adı verilen kaynağa rağbet etmektedir. Yüksek bir tepenin üzerinde bulunan bu su, 61 santigrad sıcaklıktadır. Kaplıca tesisatı pek iptidaidir. Aynı zamanda müshil olarak kullanılan suda klorür, sulfat, hidrokarbonat ve mukabillerinde potasyum, sodyum, kalsyum, magnezyum iyotları vardır.

Söke'den 9 kilometre mesafede Söke - Ortaklar şosesi ve demiryolu hattı üzerinde Civaşır nam mahalde eski bir hamamın enkazı arasında çıkan kükürtlü ve karbondioksitli su, cild hastalıklarına iyi geldikten başka âsâbi ve vücudu dinlendirmeye de yaramaktadır.

Aydın ilinin en ehemmiyetli kaplıcası muhakkak ki Ortaklar Köy Enstitüsünün yanında bulunan Gümüş kaplıcalarıdır. Gümüşdağının doğu eteklerinde geniş bir alan içinde fışkıran Gümüş kaplıcası suyu için ortalıkta bir periodisite iddiası dolaşmaktadır. Buna göre sular 15 - 20 yıl aktıktan sonra en az bunun kadar süren bir kuruma devresine girmektedir. 1325 tarihli maden istatistiğinde geçen asrın sonlarında Gümüş ılıcası sularının 15 sene kadar akmadığı yazılıdır. Bunun 1895 zelzelesiyle alâkalı olması mümkündür. Bu hal kaplıca suları üzerinde esaslı bir tesisat yapmaya ciddi bir mâni teşkil etmektedir.

Gümüş suları terkip itibarıyle aşağı yukarı Söke'nin Sazlıköy ılıca sularını andırmakta ve deri hastalıkları ve romatizmaya karşı muvaffakıyetle kullanılmaktadırlar.

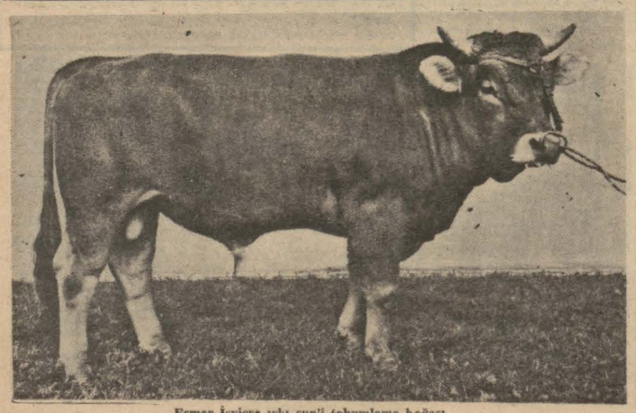

Esmer İsviçre ırkı sun'i tohumlama boğası

GÜZELLEŞEN AYDIN — Aydının yeni caddelerinden biri.

Yakında çehresi değişecek olan şehir:

AYDIN

Aydın'da canlı bir imar hareketi ve işini bilen bir belediye var

Aydının çok değerli valisi Dilâver Argun bize şehri beraberce gezmemizi teklif ettiği zaman bunu büyük bir memnuniyetle karşıladık ve kısa bir zaman zarfında şehri baştan başa gezdik. Hemen kanaatimizi ifade etmek lâzım gelirse diyebiliriz ki, iki sene sonra, bu günkü Aydını bilenler, karşılarında bambaşka bir şehir göreceklerdir. Girişilen imâr hareketi o kadar geniş ve hızlıdır ki, Aydın, sokağı, caddesi, bulvarları, elektriği, suyu, mektepleri, hastanesi, hattâ cezaevi ile baştanbaşa değişmekte, adetâ yeni bir kalıba girmektedir.

Şehri şimalden cenuba kadar kateden büyük Gazi Bulvarı ağaçlıklı, parklı bir şerit halinde parke olarak inşa halindedir. Yeni kurulan Yapı Kooperatifi şehrin en müsait bir semtinde şirin ve büyük bir mahalle inşa etmektedir. Birkaç ayrı kısımda inşa halinde bulunan 500 kadar göçmen evi gerek kuruluş, gerekse mimari itibariyle bir şehri süsleyecek evsaftadır. Yeni hastane kısımları, okullar, cezaevi, hâl, soğuk hava deposu ve daha birçok banka, han, apartman gibi binalar ve tesisler şehre ayrı güzellik verecek ve mühim ihtiyaçları cevaplandıracaktır.

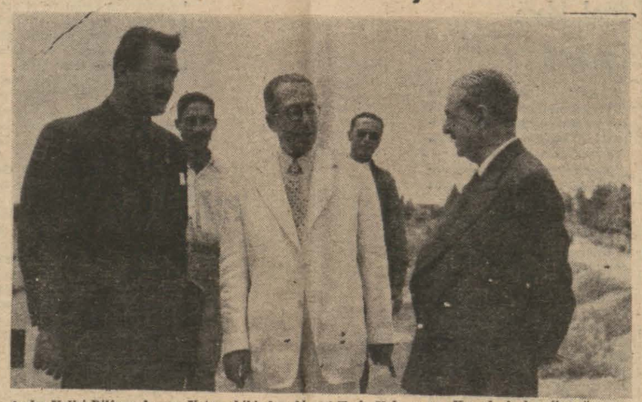

Aydın Valisi Dilâver Argun, Vatan ekibinden Ahmet Emin Yalman ve Kemal Aydar ile göçmen mahallesinde

YAZAN: KEMAL AYDAR

Bütün bunları yapılmış ve bitmiş olarak tahayyül ettiğimiz anda karşımıza Aydın, yeni çehresiyle çıkmış oluyor demektir ki, Aydının iki yıl sonra bambaşka bir yer alacağına da ir tahmin doğrudur.

Aydın Belediye Reisi bir müddet evvel vazifesinden çekilmiş... Vilâyet Veteriner Müdürü olan Selim Yatağan reis yerini vekâleten almış. Selim Yatağan bu mevkii, kıymetli şahsiyeti ve derin memleketçi görüşü ile tamamen doldurmuştur. Yalnız Aydının değil bütün memleketin süt ve süt hayvanları mevzuunu kendine dert edinmiş, bu mevzuda Avrupada tetkikler yapmış, bâzı teşebbüslere girişmiştir. Bir yandan idarî vazifelerini yürütürken; bir yandan da Aydında modern süt istihsal ve pastörize imalât esaslarına uygun bir müessese kurmak için öncü olmuş. Bu teşebbüs de yakında inşallah müsbet bir neticeye ulaşacaktır.

Reis Selim Yatağanla şehrin belediye işleri üzerinde görüştük.

Belediyenin 1952 bütçesi 496 bin liradır. Ayrıca 136.000 liralık da bir ek tahsisatı var. Buna ilâveten 335.900 lira bütçeli elektrik ve su işletmesi bulunuyor.

Şehrin ana dâvaları yol, su, elektrik ve kanalizasyon mevzularında toplanmış. Bu sebeple belediye, bu işleri ön plâna almış ve derhal faaliyete geçmiştir.

Yol işleri

Aydının cadde; sokak ve yolları beş yıl zarfında tamamiyle parke olacaktır. Şimdiden Gazi Bulvarı; başta olmak üzere, mahalle sokakları tesviye edilmekte; yer yer stabilize hâle getirilmektedir.

Belediye, arnavutkaldırımı tâ

(Devamı 11 incide)

Aydın'da süt sanayiinin kurulması için atılan adım

Süt dâvamızın baş akıncısı, Aydında Veteriner Hekim Selim Yatağan'dır

Aydında mühim bir dâvamızın dertlisi ve âşıkı olarak yaşayan bir akıncıya rastgeldik. Bu dâva, Türkiyede ihmale uğrayan süt dâvasıdır, akıncı da Aydın Veteriner Müdürü ve Belediye Reis Vekili Selim Yatağan'dır.

Bu anlayışlı ve hassas ruhlu vatandaş, mesleki icabı, Avrupada bir hayli tetkik seyahati yapmış, her memleketin bir sağlık, gıda ve iktisat dâvası diye sütçülüğü ne şekilde ele aldığını ve ilerlettiğini görmüştür. Bizde bu kadar esaslı bir dâvanın sahipsiz kalmasına, çocuklarımızın süt gibi bir gıdadan bol bol istifade etmemesine, hastalık istidatlarını önlemek bakımından süt dâvasının üzerinde durulmamasına yanıp tutuşuyor. Kendisiyle konuşurken, şu hükme vardım ki, verem hastanesi için sarfedilen gayretlerden bir kısmı olsun, hastalığı önlemeğe ve ucuz ve hâlis süt ve yağ yetiştirmeğe ayrılsa, veremle mücadele savaşında daha iyi neticeler alınacak.

Düşünün bir kere ki bizdeki ineklerden senede vasati olarak ancak 300 ilâ 350 litre kadar süt alınıyor. Halbuki Avrupada ve Amerikadaki miktar 3000 ilâ 7000 litre arasındadır. Hattâ senede 12.000 litre süt veren inekler vardır.

Sun'i İlkah

Selim Yatağan'ın kendi vazife sahasında giriştiği bir hareket vardır ki o da hayvan sahiplerini sun'i ilkah usulüne alıştırmaktır. Aydında bu bakımdan çok iyi neticeler alınmıştır. Memleketin muhtaç olduğu binlerce boğayı temin etmek mümkün olmadığına göre sun'i ilkah usulünden her tarafta geniş ölçüde istifade edilmesine ihtiyaç vardır.

İkinci bir hareket de Aydında bir «Süt Hayvanları ve Süt Sanayii Anonim Şirketi» kurulmasıdır. Selim Yatağan, Vali Dilâver Argun'un teşebbüs kudretinden istifade suretiyle, bu maksatla teşviklerde bulunuyor ve yol gösteriyor. Kanaati şu merkezdedir ki böyle bir çığır açılırsa, Danimarka ve Holanda gibi sütçü memleketlerin tecrübe ve sermayesinden istifade etmek ve kendileriyle işbirliği kurmak imkânları temin olunacaktır. Nitekim şimdiden oralardan bize bu maksatla yapılmış müracaatler vardır. Dünya piyasasının ihtiyaçlarını karşılayamıyan ve yemleri hariçten getiren bu memleketler, Türkiyede hayvancılık ve sütçülük bakımından mevcut bâkir gelişme imkânlarına ciddi alâka göstermeğe başlamışlardır.

Şirketin Hedefleri

Aydın Süt Sanayii Anonim Şirketinin ana mukavelesi hazırlanmıştır. Ortak bulmak güç

(Devamı 9 uncuda)

Aydın: Sıhhatli insanların memleketi

Aydın, sıhhatli insanlar memleketidir. Bu vilâyetimizde umumiyetle salgın halinde bir hastalığa rastlanmadığı gibi

Vatandaş sağlığını koruyacak yeni yeni tesisler yapılmakta, faaliyet halinde olanlar da vazifelerini lâyıkiyle yapmaktadırlar.

Vilâyet merkezinde hususî idareye ait 110 yataklı bir memleket hastanesi vardır. Bu hastanede her branşta mütehassıs hekim bulunmaktadır. Bölgenin tam teşekküllü hastanesi Aydındadır.

Aydında umumî muvazeneye ait bir de Doğumevi vardır.

Bozdoğan, Karacasu, Çine ve Söke ilçelerinde beşer yataklı birer muayene tedavi evi bulunmaktadır. Buralarda âcil vakalara gereken müdahale ve tedavi yapılmakta, icabeden hastalar sıhhî otomobillerle Aydına nakledilmektedir.

Bozdoğan ilçesinde bir hükûmet, bir belediye tabibi, Yenipazar nahiyesinde bir telç ye tabibi vardır. Bozdoğanda altı sağlık memuru ile beş ebe vazife görmektedir. Çine'de ve buraya bağlı Karpuzlu nahiyesinde birer hükûmet tabibi ile Çine merkezinde bir belediye tabibi vardır.

Mühim bir kaza olan Söke'de bir hükûmet, bir belediye tabibi ile beş sağlık memuru ve beş köy ebesi bulunmaktadır.

Aydın merkezinde ayrıca Belediyenin de sağlık teşkilâtı vardır.

Verem, Aydında, diğer vilâyetlere nazaran daha azdır. Buna rağmen 952 Mayıs ayı içinde 2180 vatandaşa pirke yapılmış, bunlardan menfi olan 389 çocuğa B.C.G. aşısı tatbik edilmiştir.

Verem Savaş Derneği son yıllarda Aydında çok faaliyet göstermiş, Söke, İncirliova, Germencik, Umurlu, Çine, Atça, Koçarlı, Köşk ve Yenipazarda şubeler açmış, ayrıca merkezde bir verem dispanseri yaptırmaya başlamıştır.

Ahşap ve köhne olan memleket hastanesi geçen yıl tamamen betonlaştırılmış ve sıhhî techizatı ikmal edilmiştir. Hastanenin büyük bir ihtiyacı olan poliklinik binasının inşaatını hayırsever bir Aydınlı olan Ekrem Çiftçi üzerine almış ve 100 bin lira sarfiyle poliklinik binasını yaptırmaya başlamıştır.

(Devamı 9 uncuda)

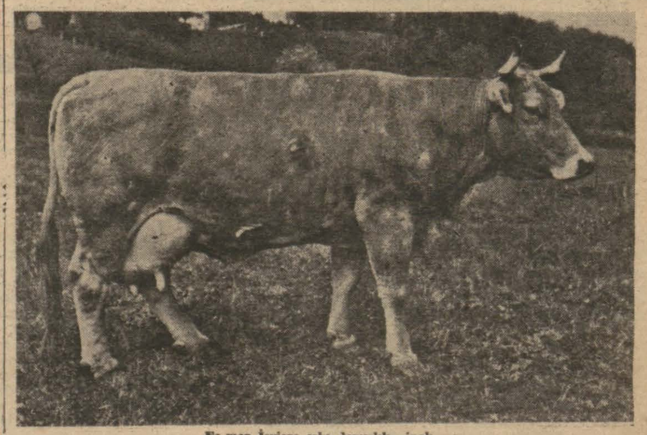

Esmer İsviçre ırkı damızlık inek